

RAPORT PUBLIC 2019

Starea finanțării învățământului superior

Grupul de lucru pentru elaborarea Raportului a fost compus din:

Claudia Popescu, Gabriela Jitaru (Coordonatori),
Ioan Vasile Abrudan, Nicolae Istudor, Vasile Vîntu, Nicolae Burnete, Dan Cașcaval, Viorel Jinga, Marilen
Pirtea, Gabriela Prelipcean (membrii Biroului Cnfiș)
Daniela Bădescu, Oana Derviș, Andreea Gheba, Remus Nica, Ramona Zgreabăn (experți UEFISCDI)

CNFIS - CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU FINANȚAREA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI SUPERIOR

Web page: www.cnfis.ro

E-mail: cnfis@cnfis.ro

Adresa: **Str. Academiei nr. 39-41, sector 5, București**

Telefon: 021.307.19.23, Fax: 021.307.19.29

Cuprins

Listă de figuri și tabele	1
Introducere	4
Capitolul I. Elemente generale referitoare la finanțarea învățământului superior din România	6
I.1. Cadrul legal al finanțării învățământului superior	6
I.2. Scurtă descriere a sistemului de învățământ superior din România, în anul 2019	8
I.3. Finanțarea de la buget a universităților de stat în anul 2019	11
I.3.1. Numărul de studenți și fondurile bugetare pentru universitățile de stat în anul 2019, comparativ cu anii anteriori	11
I.3.2. Distribuția fondurilor pentru finanțarea instituțională a universităților de stat, în anul 2019	16
I.3.3. Finanțarea granturilor doctorale	17
I.3.4. Finanțarea de bază	19
I.3.5. Finanțarea suplimentară	22
I.3.6. Fondul pentru dezvoltare instituțională	29
I.3.7. Fondul pentru situații speciale	31
I.3.8. Metodologia de transport	33
I.3.9. Bursa socială	37
I.4. Concluzii privind finanțarea în anul 2019	38
I.5. Prezentarea propunerii de metodologie de finanțare pentru anul 2020	40
I.5.1. Finanțarea de bază	40
I.5.2. Finanțarea suplimentară	41
I.5.3. Fondul pentru dezvoltarea instituțională	42
Capitolul II. Internaționalizare și practici internaționale	43
II.1. Dimensiunea internațională a învățământului universitar din România	43
II.1.1. Finanțarea studiilor studenților străini	44
II.1.2. Studenții străini înrolați pe tot parcursul programelor de studiu	45
II.1.3. Mobilități	51
II.2. Tendințe și inițiative internaționale în încurajarea, măsurarea și finanțarea performanței pedagogice la nivel universitar	55
II.2.1. Modele naționale de încurajare a performanței didactice în învățământul terțiar	55
II.2.2. Tipuri de indicatori de calitate	57
Capitolul III. Propuneri de optimizare a finanțării din fonduri publice a învățământului superior din România	63
III.1. Viziunea și principiile CNFIS, cu privire la finanțarea învățământului superior din România	63
III.2. Propuneri de optimizare pe termen mediu a finanțării învățământului superior din România	64
III.2.1. Ajustarea finanțării instituționale totale a învățământului superior la contextul național și internațional	64
III.2.2. Diversificarea formelor de sprijin financiar pentru studenți	65
III.4. Propuneri referitoare la diversificarea surselor de finanțare a învățământului superior din România	67
III.5. Propuneri privind creșterea acurateții bazei informaționale a finanțării învățământului superior	67
III.6. Concluzii	71
Anexa 1	72
Bibliografie (capitolul 2)	72

Listă de figuri și tabele

Graficul 1.1. Evoluția ponderilor numărului de studenți în regim cu taxă și buget, pentru toate ciclurile de studii (2009–2019)	12
Graficul 1.2. Evoluția ponderilor numărului de studenți în regim cu taxă, pe cicluri de studii (2009–2019)	12
Graficul 1.3. Pondere indicatorii de calitate 2019 – CLASA 1. Predare/învățare	25
Graficul 1.4. Pondere indicatorii de calitate 2019 – CLASA 2. Cercetare	26
Graficul 1.5. Pondere indicatorii de calitate 2019 – CLASA 3. Orientare Internațională	27
Graficul 1.6. Pondere indicatorii de calitate 2019 – Orientare regională și echitate socială	28
Graficul 1.7. Rezultatele competiției de proiecte FDI-2019	30

Graficul 2.1. Evoluția numărului de studenți străini în perioada 2016-2019	43
Graficul 2.2. Evoluția numărului de studenți străini aflați în mobilități de studiu în România (incoming) în perioada 2015-2018.....	44
Graficul 2.3. Finanțarea studenților străini înrolați în universitățile de stat din România (LEI).....	44
Graficul 2.4. Distribuția fondurilor provenite de la bugetul de stat destinate studenților străini înrolați în universitățile de stat din România, în funcție de țara de proveniență	45
Graficele 2.5. și 2.6. Studenții străini aflați la studiu în România – proveniență și distribuție pe cicluri de studiu (2019).....	45
Graficul 2.7. Procentul studenților străini din totalul studenților	46
Graficul 2.8. Distribuția studenților străini pe centre universitare (2019).....	46
Graficul 2.9. Procent studenți străini din total studenți fizici, pe universități (2019)	47
Graficul 2.10. Numărul total de studenți străini în funcție de domeniu fundamental și etnie (2019)	48
Graficul 2.11. Ponderea studenților străini din nr.total de studenți din fiecare domeniu fundamental (2019) ..	48
Graficul 2.12. Principalele țări de proveniență ale studenților străini din România, în funcție de domeniul fundamental.....	49
GRAFICUL 2.13. NUMARUL STUDENȚILOR STRĂINI DIN PRINCIPALELE ȚĂRI DE PROVENIENȚĂ, ÎNSCRIȘI LA FIECARE CICLU DE STUDIU, PE FORME DE FINANȚARE (2019)	50
Graficul 2.14. Evoluția numărului și tipului de mobilități studențești (2016-2019).....	51
Graficul 2.15. Ponderea mobilităților studențești raportate la numărul total de studenți fizici, în funcție de ciclul de studiu	51
Graficul 2.16. Top 12 țări - mobilități incoming (2016 – 2019)	52
Graficul 2.17. Top 12 țări – mobilități outgoing (2016 – 2019).....	52
Graficul 2.18. Topul primelor 10 universități după numărul de mobilități outgoing	53
Graficul 2.19. Topul primelor 10 universități după numărul de mobilități incoming	53
Graficul 2.20. Numărul de mobilități studențești raportat la numărul total de studenți fizici	54
Graficul 2.1. Clasificarea mecanismelor de alocare a fondurilor bugetare	57
Tabelul 1.1. Numărul de studenți înmatriculați la programe de studii universitare (2011-2019)	8
Tabelul 1.2. Numărul de studenți înmatriculați în anul I de studii (2011–2019)	9
Tabelul 1.3. Numărul cadrelor didactice titulare, pe funcții didactice, la universități publice (2009-2019).....	10
Tabelul 1.4. Numărul de studenți înmatriculați în programe de studii universitare (2009–2019)	11
Tabelul 1.5. Numărul de studenți înmatriculați în anul I de studii, pe cicluri de studii (2009–2019)	13
Tabelul 1.6. Numărul studenților pe formă de finanțare și cicluri de studii, la universități de stat (2019)	14
Tabelul 1.7. Alocații bugetare pentru finanțarea instituțională a universităților publice (2010–2019)	15
Tabelul 1.8. Alocația medie pe student fizic (2010–2019).....	16
Tabelul 1.9. Structura fondurilor bugetare pentru finanțarea instituțională a universităților de stat (2013–2019)	17
Tabelul 1.10. Fondurile alocate în 2019 universităților de stat pentru studiile universitare de doctorat, prin granturi doctorale (GD)	17
Tabelul 1.11. Structura fondurilor alocate universităților de stat pentru studiile universitare de doctorat (2009-2019)	19
Tabelul 1.12. Numărul de studenți echivalenți unitari și alocația per student echivalent unitar în perioada 2010–2019	20
Tabelul 1.13. Situația repartizării finanțării de bază pe universități, pentru anul 2019.....	21
Tabelul 1.14. Situația finanțării instituțiilor de învățământ superior de stat din fonduri publice, în perioada 2015-2019	22
Tabelul 1.15. Situația repartizării pe universități a finanțării suplimentare, pentru anul 2019.....	23
Tabelul 1.16. Evoluția repartizării pe universități a fondului pentru situații speciale (fss), în anul 2019	31
Tabelul 1.17. Situația finanțărilor propuse/avizate de cnfis pe universități din fondul pentru situații speciale (fss) în ANUL 2019	33
Tabelul 1.18. Finanțarea complementară, prin Subvenții de Transport, perioada 2014-2019.....	34
Tabelul 1.19. Studenți fizici eligibili transport și propunere repartizare pe universități alocații bugetare facilități transport urban, perioada 2016-2019	35
Tabelul 1.20. Studenți fizici eligibili transport, propunere repartizare alocații bugetare transport, alocații bugetare medii/student pe centre universitare, pentru perioada 2016 - 2019	36
Tabelul 1.21. valorile medii si variațiile la nivel național, a valorilor minime la nivel de universități (regie cămine și masă)	37

Tabelul 1.22. Situația repartizării pe universități a finanțării instituționale totale, pentru anul 2019	38
Tabelul 1.23. Comparatie între finanțarea instituțională pe universități, 2019 și 2018	39
Tabelul 1.24. Lista indicatorilor de calitate propuși pentru anul 2020 în vederea repartizării finanțării suplimentare	41
Tabelul 2.1 Tipuri generale de indicatori de calitate folosiți pe glob pentru măsurarea calității actului educațional	58
Tabelul 2.2. Indicatorii de calitate folosiți în formulele de finanțare din statele europene	61
Tabelul 3.1 - Lista indicatorilor de calitate și a datelor utilizate în vederea repartizării finanțării suplimentare, pentru anul 2019.....	68

Introducere

În cele peste două decenii de activitate neîntreruptă, Consiliul Național pentru Finanțarea Învățământului Superior (CNFIS) a avut un rol central în procesul de modernizare treptată și permanentă a metodologiei de finanțare a universităților, putând fi considerat astăzi una dintre instituțiile cele mai importante în administrarea sistemului public național de învățământ universitar. În tot acest timp, Consiliul și-a bazat activitatea pe un set de valori și obiective, acceptate și neschimbate încă de la înființare:

- o creșterea nivelului de predictibilitate și echitate în alocarea fondurilor publice și utilizarea unor metode riguroase, obiective și transparente;
- o susținerea permanentă a autonomiei universităților, prin dimensionarea alocațiilor nu numai în funcție de cheltuielile implicate de desfășurarea activităților didactice și științifice, ci și în funcție de rezultatele efective ale acestora;
- o încurajarea creșterii calității în învățământul superior prin includerea elementelor calitative în formulele de finanțare și prin preocuparea pentru asigurarea stabilității la nivelul sistemului, utilizând algoritmi cu variații maxime prestabilite.

CNFIS a transpus valorile pe care le-a agreat inițial în principiile generale ale finanțării, dintre care cele mai importante sunt **alocarea fondurilor în funcție de numărul de studenți**, luându-se în considerare diferențele existente între resursele necesare pregătirii studenților pentru diferite forme sau domenii de studiu, și **susținerea calității învățământului**, prin alocarea diferențiată a fondurilor în funcție de performanțele înregistrate. Doar în acest fel au putut fi fundamentate obiectiv formulele matematice riguroase care au garantat mai mult de un deceniu obiectivitatea și transparența alocării fondurilor publice către universități. Dacă, într-o primă etapă, a fost introdusă finanțarea pe student, o abordare cantitativă strictă, care reprezintă și în prezent o barieră esențială în calea adoptării unor decizii arbitrare în procesul de alocare a fondurilor de la buget către universități, trecerea la finanțarea pe baza indicatorilor de calitate a fost primul pas ce a condus la metodologia de finanțare actuală, care conține și elemente de natură calitativă pe ramuri de știință (cuantificarea riguroasă a performanței, prin intermediul unui set complex de indicatori, reprezentând o abordare inovativă chiar și din perspectiva europeană). De asemenea, în 2019 s-a continuat alocarea Fondului de Dezvoltare Instituțională (FDI) prin competiție de proiecte.

Activitatea CNFIS nu s-a limitat la elaborarea politicilor privind finanțarea învățământului superior, ci a vizat și implementarea acestora, în colaborare directă și permanentă cu Ministerul, contribuind la stabilitatea și dezvoltarea sistemului. Încă de la înființare, Consiliul și-a asumat sarcina de a coordona activitatea unui grup executiv de experți, care a asigurat transpunerea metodologiilor adoptate în propuneri – atât anuale, cât și lunare – de alocare a fondurilor disponibile către universități. Totodată, de-a lungul activității sale, Consiliul s-a implicat în mod direct în derularea unor proiecte cu importanță majoră pentru sistemul de învățământ superior, care au depășit granițele stricte ale politicilor de finanțare și au vizat identificarea și analiza rezultatelor și efectelor educației universitare. Se pot menționa proiecte precum „*Registrul Matricol Unic*”, „*Absolvenții și piața muncii*” și „*Politici bazate pe evidențe și impactul asupra pieței forței de muncă*”, *EUROSTUDENT*, care după implementare își demonstrează pe deplin utilitatea, răspunzând provocărilor importante cu care se confruntă în prezent sistemul universitar public din România.

O parte dintre subiectele tratate în acest raport au constituit obiectul unor studii realizate la nivelul CNFIS, în scopul fundamentării propunerilor de aplicare a metodologiei de finanțare, raportul fiind un document integrator adresat nu numai experților și decidenților, ci tuturor celor interesați de evoluția mediului academic românesc. În acest fel, Consiliul urmărește instituționalizarea acestei practici de raportare, având ca obiectiv principal identificarea provocărilor majore existente la adresa sistemului național de educație și cercetare universitară și propunerea unor soluții pe termen scurt și mediu, în vederea îmbunătățirii continue a calității universităților publice. Raportul evidențiază, de asemenea, importanța cadrului normativ care guvernează învățământul public și privat superior din România, inclusiv necesitatea ca

eventualele modificări ale acestuia să fie rezultatul unor dezbateri publice, bazate pe riguroase analize ex-ante ale implicațiilor acestor modificări și să fie integrate într-o viziune sistemică despre dezvoltarea pe termen lung a societății.

În raport se subliniază importanța menținerii următoarelor direcții strategice: continuarea aplicării și completarea metodologiei de finanțare în vederea stimulării performanțelor în educație și cercetare științifică de cel mai înalt nivel; implementarea unei finanțări care să țină seama de prioritizarea domeniilor cu potențial competitiv, respectiv a celor de specializare inteligentă sau de prioritate publică; creșterea predictibilității și a capacității de planificare strategică în cadrul sistemului, precum și diversificarea formelor de sprijin acordate studenților.

În capitolul final, se reiterează elementele considerate fundamentale și necesare a fi supuse dezbaterii publice în vederea îmbunătățirii propunerilor, dar și pentru găsirea unor noi soluții. CNFIS își menține invitația pentru actorii instituționali și organizaționali interesați de sistemul de învățământ superior de a contribui cu argumente fundamentate la elaborarea unor politici publice în acest domeniu.

Capitolul I. Elemente generale referitoare la finanțarea învățământului superior din România

În acest capitol se prezintă cadrul instituțional și organizațional al formulării și implementării politicilor de finanțare a învățământului superior și o analiza detaliată a impactului aplicării Metodologiilor de finanțare propuse pentru anul 2019 de CNFIS.

I.1. Cadrul legal al finanțării învățământului superior

Legea Educației Naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, reprezintă în continuare, principalul reper normativ care reglementează finanțarea învățământului superior din România. Modificările aduse de-a lungul timpului legii educației naționale nu au avut implicații în privința modalității de finanțare directă a instituțiilor de învățământ superior, ca urmare nu se pot constata măsuri care să conducă spre instabilitate sau lipsă de predictibilitate.

Cele două surse majore de finanțare a activităților de educație, indiferent de nivelul acesteia (preuniversitară sau universitară) sunt, conform articolului 8 al Legii Educației Naționale: bugetul de stat¹ și venituri proprii pe care instituțiile de învățământ le pot utiliza autonom. Finanțarea învățământului superior de stat se face prin fonduri publice (art. 222, alineatul 3), în baza următorului set de cerințe: considerarea dezvoltării învățământului superior ca responsabilitate publică și a învățământului, în general, ca prioritate națională; asigurarea calității învățământului superior la nivelul standardelor din Spațiul European al Învățământului Superior pentru pregătirea resurselor umane și dezvoltarea personală ca cetățeni ai unei societăți democratice bazate pe cunoaștere; profesionalizarea resurselor umane în concordanță cu diversificarea pieței muncii; dezvoltarea învățământului superior, a cercetării științifice și creației artistice universitare pentru integrarea la vârf în viața științifică mondială.

Instituțiile de învățământ superior de stat obțin, potrivit art. 223, venituri din următoarele surse, enumerate de lege: alocări de la bugetul Ministerului Educației Naționale, pe bază de contract, pentru finanțarea de bază, finanțarea complementară și finanțarea suplimentară, realizarea de obiective de investiții, fonduri alocate pe bază competițională pentru dezvoltare instituțională, fonduri alocate pe bază competițională pentru incluziune, burse și protecția socială a studenților, precum și din venituri proprii, dobânzi, donații, sponsorizări și taxe percepute în condițiile legii de la persoane fizice și juridice, române sau străine, și din alte surse. Potrivit legii, toate acestea reprezintă venituri proprii ale instituțiilor de învățământ superior.

Finanțarea de bază se alocă pe baza unui contract instituțional încheiat între Minister și fiecare universitate de stat în parte. Finanțarea complementară este alcătuită din trei categorii, în funcție de destinația cheltuielilor: subvenții pentru cazare și masă, fonduri alocate pe bază de priorități și norme specifice pentru dotări și alte cheltuieli de investiții și reparații capitale; fonduri alocate pe baze competiționale pentru cercetarea științifică universitară. Finanțarea suplimentară se realizează potrivit art. 197 prin alocarea către universități a unei sume totale de minimum 30% din suma alocată la nivel național universităților de stat ca finanțare de bază, pe baza unor criterii și a standardelor de calitate stabilite de Consiliul Național pentru Finanțarea Învățământului Superior și aprobate de către Minister. În conformitate cu art. 197 alin. 2 se formează un fond distinct pentru dezvoltarea instituțională, din bugetul alocat Ministerului Educației Naționale. Fondul de dezvoltare instituțională se alocă după criterii competitive bazate pe standarde

¹ În bugetul adoptat pentru anul 2019, potrivit informațiilor prezentate public de Guvernul României (http://discutii.mfinante.ro/static/10/Mfp/buget2019/Anexa3/Ministerul_Educatiei_Nationale.pdf), pentru finanțarea de bază s-au alocat prin bugetul de stat 4.844.362 mii lei („în anul 2019 suma prevăzută la capitolul 65.01 „Învățământ”, titlul 51 „Transferuri între unități ale administrației publice”, alineatul 51.01.02 „Finanțarea de baza a învățământului superior”, cuprinde și fondurile aferente finanțării suplimentare și a celor pentru dezvoltarea instituțională”).

internaționale. Finanțarea instituțiilor de învățământ superior se face pe bază de contracte încheiate între Ministerul Educației Naționale și fiecare universitate în parte, în funcție de tipul finanțării (v. art. 223): contract instituțional pentru finanțarea de bază, pentru fondul de burse și protecție socială a studenților, pentru fondul de dezvoltare instituțională; contract complementar pentru finanțarea reparațiilor capitale, a dotărilor și a altor cheltuieli de investiții, precum și subvenții de cazare și masă. În baza art. 222, al. 1, din LEN nr.1/2011, învățământul universitar de stat este gratuit pentru cifra de școlarizare aprobată prin hotărâre de guvern și cu taxă. Pentru anul universitar 2018-2019, 6102/2016 (cu modificările și completările ulterioare) reglementează cadrul general de organizare și desfășurare a admiterii în ciclurile de studii universitare de licență, de master și de doctorat în timp ce Hotărârea Guvernului nr. 158/2018 (cu modificările și completările următoare) reglementează Nomenclatorul domeniilor și al specializărilor/programelor de studii universitare și a structurii instituțiilor de învățământ superior.

Pentru 2019 în privința actelor normative semnalăm și emiterea ordinelor de ministru care oferă un cadru explicit și dedicat de acordare a fondului pentru dezvoltare instituțională (OMEN nr. 3129/05.02.2019) și a fondului pentru situații speciale (OMEN nr. 3694/2019). Aceste reglementări sunt complementare Metodologiei de alocare a fondurilor bugetare pentru finanțarea de bază și finanțarea suplimentară, a instituțiilor de învățământ superior de stat din România, pentru anul 2019 aprobată prin OMEN nr. 3128/05.02.2019.

Alături de acestea, amintim și:

- Hotărârea Guvernului nr. 131/2018 privind aprobarea cifrelor de școlarizare pentru învățământul preuniversitar de stat și pentru învățământul superior de stat în anul școlar/universitar 2018 – 2019, precum și Hotărârea Guvernului nr. 923/2018 pentru modificarea acesteia;
- ORDIN Nr. 3131/2018 din 30 ianuarie 2018 privind includerea în planurile de învățământ, pentru toate programele de studii universitare organizate în instituțiile de învățământ superior din sistemul național de învățământ, a cursurilor de etică și integritate academică
- OMEN nr. 3329/2018 privind stabilirea cuantumului burselor pentru studenții doctoranzi înmatriculați la studii universitare de doctorat finanțate de la bugetul de stat cu bursă, la forma de învățământ cu frecvență, în instituțiile de învățământ superior de stat;
- OMEN nr. 3956/2019 privind stabilirea modalității de acordare a tichetelor de vacanță pentru unitățile/instituțiile de învățământ de stat, Ministerul Educației Naționale și alte unități din subordinea/coordonarea acestuia, precum și OMEN nr. 3751/2018 pentru modificarea acestuia;
- OMEN nr. 5454/2018 privind corelarea prin transfer a numărului de locuri între cicluri de studii universitare și numărul de locuri - granturi de studii (anul I) finanțate de la bugetul de stat din instituțiile de învățământ superior de stat, pentru anul universitar 2018 – 2019.

Consiliul Național pentru Finanțarea Învățământului Superior (CNFIS) este un organism consultativ al Ministerului Educației Naționale și are, potrivit legii, următoarele atribuții: propune metodologia de finanțare a universităților și stabilește costul mediu per student echivalent pe cicluri și domenii de studii; verifică periodic, la solicitarea Ministerului Educației Naționale sau din proprie inițiativă, realizarea proiectelor de dezvoltare instituțională și eficiența gestionării fondurilor publice de către universități și face propuneri pentru finanțarea complementară a universităților pe bază de proiecte instituționale; realizează periodic și prezintă Ministerului Educației și Cercetării un raport privind starea finanțării învățământului superior și măsurile de optimizare ce se impun. CNFIS contribuie la elaborarea unor indicatori multipli care să permită monitorizarea la nivel național a funcționării sistemului de învățământ superior. De asemenea, alături de Ministerul Educației și Cercetării, CNFIS poate efectua controale periodice asupra respectării condițiilor asumate de către universități prin contractele instituționale și contractele complementare.

I.2. Scurtă descriere a sistemului de învățământ superior din România, în anul 2019

În anul universitar 2018/2019, funcționau, potrivit datelor publicate de Institutul Național de Statistică², 55 de universități publice (de stat, inclusiv cele cu profil militar) și 37 de universități private (particulare) acreditate sau autorizate să funcționeze provizoriu. În cadrul acestora funcționau 545 de facultăți (dintre care 406 în cadrul universităților finanțate de la bugetul de stat), în care erau înmatriculați aproximativ 534.000 studenți. Trebuie menționat faptul că datele disponibile nu permit încă identificarea numărului exact de persoane unice înmatriculate în universitățile din România, fie ele de stat sau private. Aceasta pentru că o persoană înmatriculată în mai multe universități poate fi numărată de mai multe ori, Registrul Matricol Unic fiind într-un proces susținut de operaționalizare și de actualizare a situației școlare a datelor studenților la momentul redactării acestui raport. Important de menționat este caracterul temporar al acestei situații având în vedere nivelul semnificativ de populare cu date a sistemului informatic amintit.

Se poate remarca continuarea tendinței de contractare cantitativă a sistemului învățământului superior din România. Astfel, trendul de masificare prevalent în anii 1990-2008³ a fost inversat începând din anul universitar 2009/2010, sub impactul combinat al scăderii numerice a cohortelor născute după 1990, al reducerii numărului anilor de studii la nivel licență datorită implementării sistemului Bologna începând din 2005 (cu efecte statistice vizibile în 2008 și 2009) și al scăderii numărului absolvenților de bacalaureat (efect combinat al abandonului școlar în învățământul preuniversitar și al creșterii exigenței examenului de bacalaureat începând din 2011). Este evident faptul că există mai multe surse potențiale pentru scăderea drastică și constantă a numărului de înmatriculări în universitățile din România. Aceste cauze sunt atât interne sistemului universitar cât și externe acestuia. Rata de tranziție extrem de mică dinspre programele de studii de licență spre cele de master afectează vizibil ratele de cuprindere pe vârste ale persoanelor tinere în acest nivel de educație. Consiliul menține și pentru actualul Raport public, ideea ca aceste constatări descriptive ar trebui să constituie baza unor studii aprofundate care să identifice corect sursele declinului înmatriculărilor în universitățile din România și să propună politici publice informate pentru corectarea acestor tendințe.

TABELUL 1.1. NUMĂRUL DE STUDENȚI ÎNMATRICULAȚI LA PROGRAME DE STUDII UNIVERSITARE (2011-2019)

An universitar	Total (public și privat)	Public	Public (MEC)	din care		Privat
				buget	taxă	
2019/2020	-	466.081	459.899	301.308	158.591	-
2018/2019	533.749	459.688	448.964	297.994	150.970	65.818
2017/2018	538.871	471.376	449.139	292.912	156.227	67.495
2016/2017	531.586	464.642	445.064	291.142	153.922	66.944
2015/2016	535.218	465.012	449.152	289.982	159.170	70.206
2014/2015	541.653	464.149	448.939	287.927	161.012	77.504
2013/2014	578.705	485.148	461.582	287.300	174.282	93.557
2012/2013	618.157	501.623	479.876	285.652	194.224	116.534
2011/2012	705.333	543.484	520.853	289.087	231.766	161.849
2010/2011	871.842	598.828	579.290	288.580	287.710	273.014

Sursa: INS, pentru datele privind învățământul universitar de stat / public și particular / privat (raportarea pentru începutul anului universitar), datele pentru învățământul public, perioada 2011-2020, incluzând și datele privind învățământul militar de stat; CNFIS, pentru datele privind învățământul universitar de stat / public finanțat de MEC (raportarea cu data de referință 1 ianuarie).

Tabelul 1.1 evidențiază scăderea dramatică la nivelul studenților înmatriculați în regim cu taxă la toate cele trei niveluri de programe de studii (licență, master și doctorat), ceea ce a condus la reducerea semnificativă a ponderii studenților cu taxă din numărul total de studenți și implicit la diminuarea veniturilor universităților publice și private deopotrivă. Cu toate acestea, trebuie remarcată creșterea ușoară, însă

² Conform informațiilor disponibile în baza de date TEMPO-online a Institutului Național de Statistică (<http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>), secțiunea Educație, subsecțiunea Unități școlare, în momentul redactării prezentului raport.

³ v. Raport Public CNFIS 2014, p. 14

constantă a numărului studenților din universitățile de stat, finanțați de la buget (aprox.300.000) pentru al șaselea an consecutiv, având în vedere trendul semnificativ descendent identificat începând dinainte de 2012.

Analiza separată a numărului de studenți înmatriculați în anul I de studii la universitățile de stat permite sesizarea mai clară a evoluției acestor modificări ale numărului total de studenți. Sintetic se observă o creștere ușoară a numărului de doctoranzi și masteranzi, începută în anul 2015/2016 la nivelul masteratului și scăderea a studenților înmatriculați la ciclul licență, în învățământul public și mai ales în cazul învățământului public cu taxă (comparativ cu situația înregistrată în anul 2011/2012 - v. Tabelul 1.2).

TABELUL 1.2. NUMĂRUL DE STUDENȚI ÎNMATRICULAȚI ÎN ANUL I DE STUDII (2011–2019)⁴

An universitar	Total licență (public+ privat)	Public MEC (licență, anul 1)	din care		Privat (licență, anul 1)	Total master MEC (public, anul 1)	Total doctorat MEC (public, anul 1)
			buget	cu taxă			
2019/2020		107.874	64.312	43.562	-	52.619	5.081
2018/2019	-	102.116	63.477	38.639		50.824	5.036
2017/2018	-	105.193	61.871	43.322	-	49.196	4.718
2016/2017	-	101.313	60.935	40.251	-	48.369	4.568
2015/2016	-	109.813	63.231	46.582	-	48.500	4.674
2014/2015	123.568	102.167	61.795	40.372	18.628	49.521	4.719
2013/ 2014	128.992	106.741	62.264	44.477	22.251	50.923	4.619
2012/ 2013	134.011	105.966	60.865	45.101	28.045	53.683	3.856
2011/ 2012	142.348	110.577	61.903	48.674	31.771	53.094	4.148

Sursa: INS, pentru datele privind învățământul universitar particular / privat (raportarea pentru începutul anului universitar); CNFIS, pentru datele privind învățământul universitar de stat / public (pe baza raportărilor realizate de universități, cu data de referință 1 ianuarie a fiecărui an universitar, datele privind anii universitari din perioada 2012/2013 = 2019/2020 au fost actualizate pe baza rezultatelor etapei de verificare a datelor raportate de universități).

Desigur, este necesar ca datele referitoare la numărul studenților înmatriculați în anul I să fie completate și cu o analiză a fenomenului de abandon al studiilor universitare, fenomen influențat direct și de criza economică, de serviciile de consiliere și orientare profesională oferite de instituțiile de învățământ superior, și de stimulentele aferente finalizării cu succes a diverselor cicluri de studii. Începând din anul 2016, consolidarea serviciilor de consiliere și orientare profesională a fost avută în vedere de CNFIS și MEC prin susținerea în cadrul Competiției pentru alocarea fondului pentru dezvoltare instituțională a unui domeniu strategic dedicat acestei dimensiuni, acțiune care se dorește a fi continuată și în viitor.

Efectele scăderii dramatice a numărului de studenți cu taxă au fost resimțite cu precădere de universitățile private. Dacă în anul universitar 2008/2009, anul de vârf al înmatriculărilor în învățământul superior privat, peste 410.000 de studenți cu taxă studiau la universități private (v. secțiunea I.3.1 a Raportului public pentru anul 2014), numărul lor a scăzut la sub 80.000 în anul universitar 2014/2015, continuând să scadă și în anii următori, plasându-se sub pragul de 70.000 de studenți la nivelul anului universitar 2016/2017, înregistrând o ușoară creștere (de aprox. 500 studenți) în anul universitar 2017/2018, pentru ca în anul universitar 2018/2019 să scadă în jurul valorii de 66.000 (v. Tabelul 1.1).

Analizând datele din ultimii 10 ani privind numărul total al persoanelor angajate în sistemul învățământului superior se observă o scădere mai semnificativă a acestora pentru anii universitari 2010/2011 și 2011/2012, datorită aplicării prevederilor cu privire la pensionare din Legea educației naționale nr. 1/2011 și din cauza blocării multă vreme a concursurilor pentru ocuparea posturilor. Eliminarea unora dintre aceste restricții a condus începând cu anul universitar 2012/2013 la încetinirea acestei evoluții negative, v. Tabelul 1.3, doar pentru învățământul de stat.

⁴ Valorile pentru universitățile private, implicit cele totale, nu erau disponibile public la INS, la data redactării prezentului raport. Datele privind universitățile de stat sunt disponibile din baza de date utilizată de CNFIS, pe baza raportărilor realizate de universități către MEC.

TABELUL 1.3. NUMĂRUL CADRELOR DIDACTICE TITULARE, PE FUNCȚII DIDACTICE, LA UNIVERSITĂȚI PUBLICE (2009-2019)

An universitar	Total	Profesor	Conferențiar	Lector/Șef de lucrări	Asistent universitar	Preparator
2019/2020	23.562	4.088	5.844	9.021	4.609	0
2018/2019	23.774	4.184	5.773	8.975	4.841	0
2017/2018	22.147	4.308	5.660	8.524	3.654	1
2016/2017	22.207	4.228	5.518	8.477	3.980	4
2015/2016	22.323	4.240	5.380	8.317	4.314	72
2014/2015	22.947	4.071	5.299	8.258	4.923	396
2013/2014	23.045	3.855	5.065	8.278	5.274	573
2012/2013	23.124	3.734	4.748	8.086	5.742	814
2011/2012	23.593	4.232	4.596	7.445	6.214	1.106
2010/2011	24.291	4.733	4.647	6.755	6.523	1.633
2009/2010	25.374	5.023	4.846	7.024	6.733	1.748

Sursa: CNFIS, pe baza raportărilor realizate de universități, cu data de referință 1 ianuarie a fiecărui an universitar.

Astfel, se observă faptul că evoluția numărului de cadre didactice în perioada 2010 – 2019 s-a contractat cu 3,0%, de la 24.291 la 23.562 de cadre didactice titulare (valori ușor mai scăzute între anii universitari 2014/2015-2017/2018).

Tot pentru intervalul anilor 2010 – 2019 se poate constata că, în valori medii, la începutul perioadei invocate unui cadru didactic titular îi corespundeau 23,84 studenți, ajungând ca la nivelul anului 2019 să îi corespundă cu aproape 4 studenți mai puțin, adică 19,78⁵ studenți per cadru didactic, valori care pot fi explicate prin scăderea treptată a numărului de studenți înmatriculați.

În opinia CNFIS, tendințele generale de evoluție ale sistemului învățământului superior din România continuă să fie îngrijorătoare, în special cele privind evoluția numărului de studenți. Pentru creșterea calității rezultatelor oferite de sistemul universitar este nevoie de adoptarea unei viziuni strategice cu privire la dezvoltarea pe termen mediu și lung a universităților din România, sporirea competitivității lor la nivel mondial, precum și maximizarea contribuției lor la creșterea potențialului capitalului uman din societatea românească. Unele dintre propunerile concrete în acest sens vor fi expuse în capitolul V al prezentului raport.

⁵ La nivel teoretic, conf. OECD (2019) o valoare scăzută a acestui indicator indică o calitate mai mare a actului educațional. OECD (2019), Education at a Glance 2019: OECD Indicators, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/f8d7880d-en>. Comparativ cu situația de la nivel european în privința acestui indicator, România se situează (conf. celor mai recente date OECD - 2016) între Cehia (18,9) și Italia (20,2), țări care înregistrează scoruri ridicate la acest indicator. Printre statele cu un raport mic studenți/cadre didactice titulare se numără Luxemburg (7,6), Norvegia (10,2), Suedia (10,4) Sursa: OECD (2020). Students per teaching staff (indicator). doi: 10.1787/3df7c0a6-en (Accessed on 08 September 2020)

I.3. Finanțarea de la buget a universităților de stat în anul 2019

Capitolul de față prezintă principalele elemente ale finanțării de la buget a universităților de stat pentru anul 2019, comparativ cu situația din anii precedenți. Pornind de la numărul de studenți și de la valoarea totală a alocăției bugetare pentru instituțiile de învățământ superior de stat, finanțate din bugetul MEC, sunt prezentate diversele componente ale finanțării instituționale și evoluția acestora în ultimii ani. Sunt furnizate atât date generale, la nivel național, ce permit formarea unei imagini globale privind finanțarea întregului sistem de învățământ superior public, cât și date detaliate, privind sumele alocate universităților finanțate de la bugetul de stat, pentru fiecare componentă a finanțării instituționale.

I.3.1. Numărul de studenți și fondurile bugetare pentru universitățile de stat în anul 2019, comparativ cu anii anteriori

Cifrele de școlarizare pentru universitățile de stat au fost aprobate, pentru anul universitar 2018/2019, prin HG nr.131/2018. Evoluția numărului total de studenți fizici înmatriculați în universitățile de stat (incluzând programele de studii de licență, masterat și doctorat) este prezentată în Tabelul 1.4. În anul 2019, numărul total de studenți pentru care universitățile au primit subvenții bugetare a cunoscut mici variații față de anul precedent, este de aproximativ 298.000. În ultimii ani se constată o tendință de creștere a numărului de studenți bugetați atât la programele de licență, cât și la programele de master, această tendință fiind destul de redusă în cadrul programelor de master, comparativ cu cele de licență. De asemenea, numărul de studenți bugetați la programele de studii de doctorat nu a fluctuat notabil în ultimii șapte ani.

TABELUL 1.4. NUMĂRUL DE STUDENȚI ÎNMATRICULAȚI ÎN PROGRAME DE STUDII UNIVERSITARE (2009–2019)

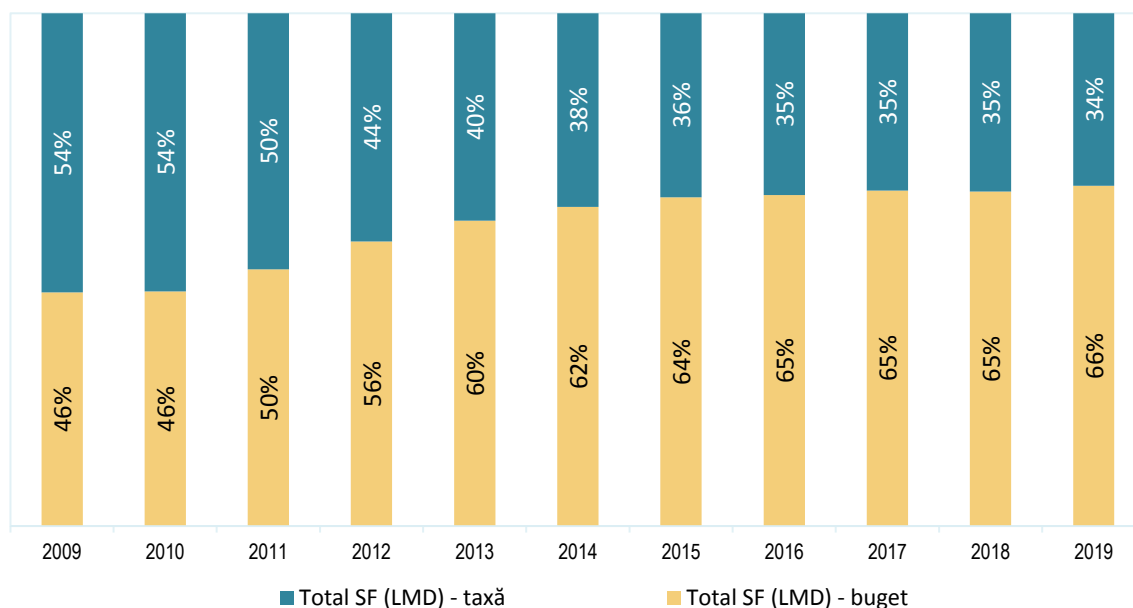
Ani univ. (date de ref. la 1 ian)	Studenți fizici (LMD)			Licența			Master			Doctorat		
	Total (LMD)	din care:		Total (L)	din care:		Total (M)	din care:		Total (D)	din care:	
		buget	taxa		buget	taxa		buget	taxa		buget	Taxa
2019	448.964	297.994	150.970	336.295	216.779	119.516	92.826	68.886	23.940	19.843	12.329	7.514
2018	449.139	292.912	156.227	339.619	212.968	126.651	90.723	68.324	22.399	18.797	11.620	7.177
2017	445.064	291.142	153.922	337.669	212.107	125.562	89.716	67.788	21.928	17.679	11.247	6.432
2016	449.152	289.982	159.170	341.720	211.898	129.822	90.642	67.212	23.430	16.790	10.872	5.918
2015	448.939	287.927	161.012	338.214	209.517	128.697	94.123	67.777	26.346	16.602	10.633	5.969
2014	461.582	287.300	174.282	346.493	208.777	137.716	98.124	68.076	30.048	16.965	10.447	6.518
2013	479.876	285.652	194.224	360.588	208.475	152.113	100.995	66.605	34.390	18.293	10.572	7.721
2012	520.853	289.087	231.766	391.170	211.078	180.092	107.828	66.444	41.384	21.855	11.565	10.290
2011	576.290	288.580	287.710	426.435	209.101	217.334	123.973	66.307	57.666	25.882	13.172	12.710
2010	616.506	282.237	334.269	447.660	204.369	243.291	139.211	62.792	76.419	29.635	15.076	14.559
2009	624.654	284.616	340.038	473.393	220.872	252.521	120.673	46.550	74.123	30.588	17.194	13.394

Sursa: CNFIS, date disponibile conform raportărilor realizate de universitățile de stat

Tabelul 1.4 prezintă și evoluția numărului de studenți în regim cu taxă, înmatriculați la nivelul celor trei cicluri de studii (licență, master și doctorat). Se evidențiază o scăderea dramatică a numărului acestor studenți la toate cele trei cicluri (mai ales dacă se compară cu valorile înregistrate în 2009). De exemplu, la studiile de licență cu taxă numărul studenților a scăzut de la peste 252.000, imediat după declanșarea crizei economice, la sub 120.000 în 2019. Variația negativă reprezintă peste 52% din numărul de studenți cu taxă înmatriculați în universitățile publice. O scădere mult mai drastică, ajungând în jurul valorii de 67% se constată și la programele de studii de masterat.

Mai mult, se poate observa și schimbarea semnificativă a ponderilor studenților cu taxă din numărul total de studenți înmatriculați în universitățile de stat (Graficul 1.1).

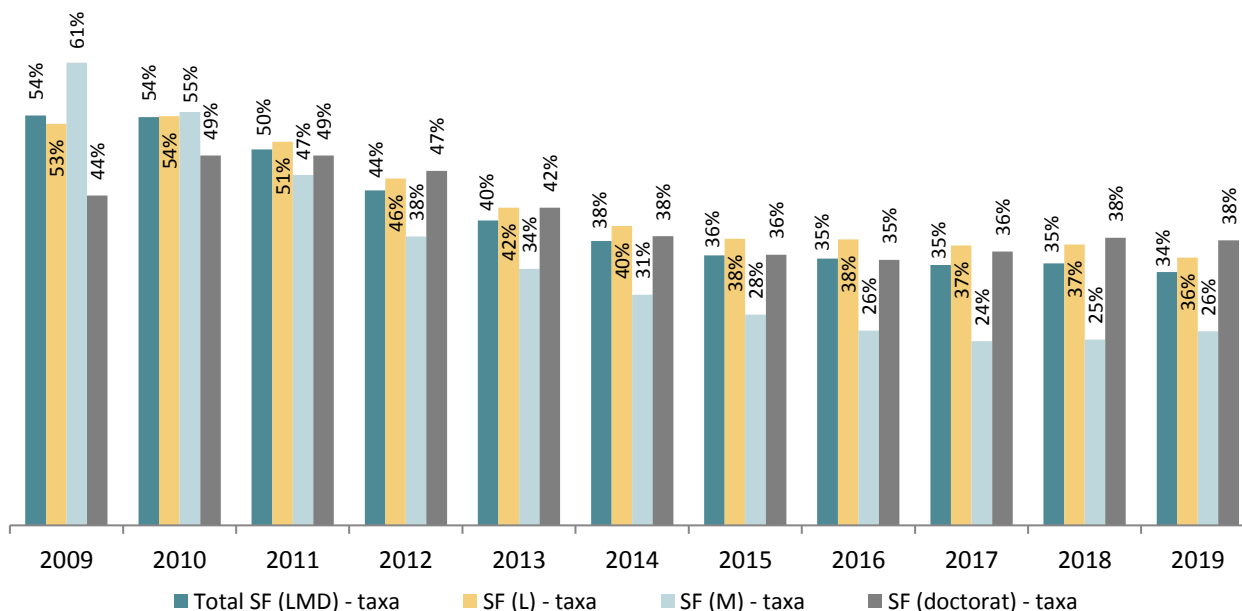
GRAFICUL 1.1. EVOLUȚIA PONDERILOR NUMĂRULUI DE STUDENȚI ÎN REGIM CU TAXĂ ȘI BUGET, PENTRU TOATE CICLURILE DE STUDII (2009–2019)

Sursa: CNFIS, date disponibile conform raportărilor realizate de universitățile de stat

Dacă până în 2010, la studiile de licență, studenții în regim cu taxă reprezentau aproximativ 54% din numărul total al studenților, numărul lor a scăzut apoi an de an, ajungându-se ca în 2019 să reprezinte aproximativ 35,5% din numărul total de studenți. În mod similar, la studiile de masterat ponderea studenților cu taxă a scăzut de la peste 55% la aproximativ 26% în 2019 (Graficul 1.2).

GRAFICUL 1.2. EVOLUȚIA PONDERILOR NUMĂRULUI DE STUDENȚI ÎN REGIM CU TAXĂ, PE CICLURI DE STUDII (2009–2019)

Sursa: CNFIS, date disponibile conform raportărilor realizate de universitățile de stat cu data de referință 1 ianuarie a fiecărui an universitar; s-a notat cu 2019 anul universitar 2018/2019

La nivelul studiilor de masterat, o cauză a scăderii numărului de studenți (raportat la anul 2009) poate fi aceea că, în anii anteriori, au absolvit aceste studii persoane din generațiile mai vechi, uneori chiar în contextul unor prevederi legislative care cereau studii de acest tip pentru ocuparea unor posturi (de exemplu, în cazul celor din administrația publică). Este posibil ca în aceste variații să joace un rol și

schimbările legislative, mai ales în domeniul doctoratului, în ceea ce privește durata și forma studiilor, modul de susținere financiară etc. Variațiile evoluției numărului de studenți sunt evidențiate și în Tabelul 1.5 în care este prezentat numărul de studenți înmatriculați în anul I la fiecare ciclu de studii, atât în regim subvenționat de la buget, cât și cu taxă.

TABELUL 1.5. NUMĂRUL DE STUDENȚI ÎNMATRICULAȚI ÎN ANUL I DE STUDII, PE CICLURI DE STUDII (2009–2019)

Ani universitari (date de ref. la 1 ian)	Studenți fizici (LMD) - an1			Licență - an1			Master - an1			Doctorat - an1		
	Total (LMD)	din care:		Total (L)	din care:		Total (M)	din care:		Total (D)	din care:	
		buget	taxă		buget	taxă		buget	taxă		buget	Taxă
2019	158.014	103.600	54.414	102.116	63.477	38.639	50.824	36.730	14.094	5.074	3.393	1.681
2018	159.107	101.317	57.790	105.193	61.871	43.322	49.196	36.265	12.931	4.718	3.181	1.537
2017	154.250	100.520	53.730	101.313	61.060	40.253	48.369	36.345	12.024	4.568	3.115	1.453
2016	162.971	101.874	61.097	109.813	63.231	46.582	48.500	35.533	12.967	4.658	3.110	1.548
2015	156.407	100.416	55.991	102.167	61.795	40.372	49.521	35.367	14.154	4.719	3.254	1.465
2014	162.283	100.687	61.596	106.741	62.264	44.477	50.923	35.268	15.655	4.619	3.155	1.464
2013	163.505	99.446	64.059	105.966	60.865	45.101	53.683	35.669	18.014	3.856	2.912	944
2012	167.819	98.606	69.213	110.577	61.903	48.674	53.094	33.886	19.208	4.148	2.817	1.331
2011	193.885	100.527	93.358	125.987	62.277	63.710	61.936	34.718	27.218	5.962	3.532	2.430
2010	229.417	97.323	132.094	149.155	61.887	87.268	73.419	31.992	41.427	6.843	3.444	3.399
2009	224.686	80.355	144.331	151.163	61.493	89.670	66.725	15.837	50.888	6.798	3.025	3.773

Sursa: CNFIS, pe baza raportărilor realizate de universități, cu data de referință 1 ianuarie a fiecărui an universitar; s-a notat cu 2019 anul universitar 2018/2019

Numărul total al studenților din anul I subvenționați de la buget a înregistrat în ultimii ani mici creșteri în jurul valorii de 100.000, ajungându-se la aprox. 104.000 în anul 2019. La studiile de licență, datele indică variații minore ale numărului de studenți bugetați în primul an, în concordanță cu cifrele de școlarizare anunțate de MEC. La programele de masterat s-a înregistrat un salt în 2011, ca o consecință a implementării procesului Bologna, urmat de mici fluctuații în ultimii opt ani, cunoscând o ușoară creștere succesivă în ultimii patru ani, ajungând în 2019 foarte aproape de valoarea de 37.000. La programele de doctorat, variațiile din ultimii șapte ani reflectă și schimbările permise între cifrele de școlarizare ale diverselor cicluri.

În cazul studenților înmatriculați în primul an de studiu în regim cu taxă, s-a înregistrat o scădere semnificativă la toate ciclurile de studii, comparând cu anii 2009-2010. Dacă în 2009 erau înmatriculați în total peste 144.000 de studenți cu taxă, în 2019 numărul acestora a scăzut cu peste 62%, la sub 55.000.

Analizând simultan numărul studenților raportați în Tabelele 1.4 și 1.5, se observă faptul că scăderea numărului de studenți în regim cu taxă poate fi corelată atât cu scăderea numărului de absolvenți de liceu care promovează examenul de bacalaureat, reflectată cu precădere în situația din anul I de studii de licență, cât și cu dificultățile financiare, factorul care ar putea să afecteze abandonul școlar, așa cum se vede din scăderea globală, pe toți anii de studii.

Numărul de studenți bugetați și în regim cu taxă, pe cicluri de studii, este prezentat pentru fiecare universitate de stat în Tabelul 1.6, pentru anul 2019.

TABELUL 1.6. NUMĂRUL STUDENȚILOR PE FORMĂ DE FINANȚARE ȘI CICLURI DE STUDII, LA UNIVERSITĂȚI DE STAT (2019)

Cod univ.	Universități (date de ref. la 1 ian 2019)	Studenti fizici (LMD)			Licență (L)			Master (M)			Doctorat (D)		
		Total (LMD)	din care:		Total (L)	din care:		Total (M)	din care:		Total (D)	din care:	
			buget	taxă		buget	taxă		buget	taxă		buget	taxă
U01	Universitatea Politehnica din București	29.565	25.367	4.198	19.837	16.397	3.440	7.675	7.045	630	2.053	1.925	128
U02	Universitatea Tehnică de Construcții din București	4.845	3.659	1.186	3.171	2.388	783	1.326	1.108	218	348	163	185
U03	Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu” din București	2.801	1.632	1.169	2.560	1.494	1.066	93	85	8	148	53	95
U04	USAMV din București	11.483	7.381	4.102	8.729	5.402	3.327	2.166	1.698	468	588	281	307
U05	Universitatea din București	32.361	20.549	11.812	22.265	13.104	9.161	7.943	5.615	2.328	2.153	1.830	323
U06	UMF „Carol Davila” din București	11.868	6.746	5.122	10.454	6.090	4.364	152	121	31	1.262	535	727
U07	ASE București	22.409	12.426	9.983	15.569	8.482	7.087	5.913	3.606	2.307	927	338	589
U08	Universitatea Națională de Muzică din București	932	815	117	668	605	63	178	158	20	86	52	34
U09	Universitatea de Arte din București	1.463	990	473	979	617	362	351	307	44	133	66	67
U10	UNATC „I.L.Caragiale” din București	868	771	97	494	459	35	245	221	24	129	91	38
U11	UNEFIS din București	1.570	896	674	1.110	599	511	307	263	44	153	34	119
U12	SNSPA din București	5.727	4.080	1.647	2.861	2.259	602	2.545	1.651	894	321	170	151
U13	Universitatea „1 decembrie 1918” din Alba-Iulia	4.769	2.875	1.894	3.440	2.313	1.127	1.168	485	683	161	77	84
U14	Universitatea „Aurel Vlaicu” din Arad	5.304	2.445	2.859	3.871	1.865	2.006	1.389	560	829	44	20	24
U15	Universitatea „Vasile Alecsandri” din Bacău	4.885	2.887	1.998	3.626	2.149	1.477	1.209	718	491	50	20	30
U17	Universitatea „Transilvania” din Brașov	18.943	13.307	5.636	15.308	10.473	4.835	3.188	2.642	546	447	192	255
U18	Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca	20.160	16.731	3.429	15.187	12.285	2.902	4.111	3.623	488	862	823	39
U19	USAMV din Cluj-Napoca	5.427	4.353	1.074	4.191	3.247	944	941	843	98	295	263	32
U20	Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca	38.262	22.768	15.494	29.172	15.233	13.939	7.860	6.543	1.317	1.230	992	238
U21	UMF „Iuliu Hațieganu” din Cluj-Napoca	7.880	3.676	4.204	7.043	3.238	3.805	378	135	243	459	303	156
U22	Academia de Muzică „Gh. Dima” din Cluj-Napoca	1.165	812	353	943	607	336	170	157	13	52	48	4
U23	Universitatea de Artă și Design din Cluj-Napoca	1.090	729	361	759	474	285	240	179	61	91	76	15
U24	Universitatea „Ovidius” din Constanța	13.550	6.185	7.365	10.895	4.870	6.025	2.209	1.223	986	446	92	354
U25	Universitatea Maritimă din Constanța	4.180	901	3.279	3.169	666	2.503	992	217	775	19	18	1
U26	Universitatea din Craiova	16.875	13.097	3.778	12.267	9.694	2.573	4.143	3.240	903	465	163	302
U27	UMF din Craiova	4.476	2.172	2.304	4.000	2.007	1.993	158	65	93	318	100	218
U28	Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați	11.881	9.948	1.933	8.628	7.131	1.497	2.904	2.604	300	349	213	136
U29	Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” din Iași	13.155	11.987	1.168	9.224	8.395	829	3.231	2.979	252	700	613	87
U30	USAMV „Ion Ionescu de la Brad” din Iași	4.160	3.586	574	3.166	2.628	538	819	786	33	175	172	3
U31	Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași	22.460	16.540	5.920	16.498	11.473	5.025	5.222	4.441	781	740	626	114
U32	UMF „Gr. T. Popa” din Iași	9.568	4.241	5.327	8.868	3.760	5.108	332	231	101	368	250	118
U33	Universitatea de Arte „George Enescu” din Iași	1.514	1.314	200	1.016	890	126	353	314	39	145	110	35
U34	Universitatea din Oradea	14.301	8.038	6.263	11.179	6.353	4.826	2.669	1.617	1.052	453	68	385
U35	Universitatea din Petroșani	3.284	2.553	731	2.353	2.038	315	778	477	301	153	38	115
U36	Universitatea din Pitești	8.463	3.876	4.587	5.985	2.905	3.080	2.367	930	1.437	111	41	70
U37	Universitatea „Petrol-Gaze” din Ploiești	5.836	3.644	2.1923	4.404	2.961	1.442	1.342	646	696	90	37	53
U38	Universitatea „Eftimie Murgu” din Reșița	1.184	947	237	787	566	221	386	370	16	11	11	0
U39	Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu	14.320	8.192	6.128	11.133	6.181	4.952	2.738	1.801	937	449	210	239
U40	Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava	8.328	6.107	2.221	6.037	4.514	1.523	2.010	1.431	579	281	162	119
U41	Universitatea „Valahia” din Târgoviște	5.289	4.052	1.237	3.716	3.102	614	1.187	870	317	386	80	306
U42	Universitatea „Constantin Brâncuși” din Târgu-Jiu	2.893	1.753	1.140	2.274	1.489	785	619	264	355	0	0	0
U44	UMFST „George Emil Palade” din Târgu Mureș	8.711	5.477	3.234	7.387	4.759	2.628	1.033	569	464	291	149	142
U45	Universitatea de Arte din Târgu Mureș	429	317	112	246	192	54	141	113	28	42	12	30
U46	Universitatea Politehnica Timișoara	13.016	10.653	2.363	9.594	7.706	1.888	2.945	2.666	279	477	281	196
U47	USAMV a Banatului „Regele Mihai I al României” din Timișoara	5.164	3.630	1.534	3.910	2.761	1.149	1.099	746	353	155	123	32
U48	Universitatea de Vest din Timișoara	14.698	9.633	5.065	10.645	6.886	3.759	3.472	2.471	1.001	581	276	305
U49	UMF „Victor Babeș” din Timișoara	7.452	3.256	4.196	6.677	3.072	3.605	129	52	77	646	132	514

Capitolul I. Elemente generale referitoare la finanțarea învățământului superior din România

Cod univ.	Universități (date de ref. la 1 ian 2019)	Studenți fizici (LMD)			Licență (L)			Master (M)			Doctorat (D)		
		Total (LMD)	din care:		Total (L)	din care:		Total (M)	din care:		Total (D)	din care:	
			buget	taxă		buget	taxă		buget	taxă		buget	taxă
	Total	448.964	297.994	150.970	336.295	216.779	119.516	92.826	68.886	23.940	19.843	12.329	7.514

Sursa: CNFIS, pe baza raportărilor realizate de universități, cu data de referință 1 ianuarie 2019, anul universitar 2018/2019

La nivel național, în anul 2019 bugetul alocat învățământului superior a fost de **5.338 mil lei**, ceea ce reprezintă 0,50% din PIB. Din această sumă, 220 mil lei au fost alocați pentru investiții, reparații capitale, obiective de capital și alte dotări și 936 mil lei pentru sprijinirea financiară a studenților (burse, subvenții transport și subvenții cămine și cantine), iar pentru **finanțarea instituțională a învățământului superior** (incluzând fondul de rezervă și pe cel pentru dezvoltare instituțională) **4.181,52 mil lei**, sumă ce reprezintă aproximativ 0,39% din produsul intern brut (PIB) aferent anului 2019.

Pentru comparație, în Tabelul 1.7 sunt prezentate și sumele alocate în anii precedenți. Dacă se are în vedere rata medie anuală a inflației, de 3,8 % în 2019⁶, suma alocată în 2019 este, în termeni reali, mai mare decât cea din anii precedenți. Cu toate acestea, deși fondurile bugetare alocate universităților de stat au cunoscut, în termeni reali, o creștere pentru anul 2019, aceasta nu acoperă în totalitate creșterile salariale și ale utilităților aplicate în anul 2019.

TABELUL 1.7. ALOCAȚII BUGETARE PENTRU FINANȚAREA INSTITUȚIONALĂ A UNIVERSITĂȚILOR PUBLICE (2010–2019)

(mil lei)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Finanțare de baza/finanțare instituțională – FB (mil.lei)	1.908,68	1.710,61	1.678,71	1.759,91	1.787,86	1.896,25	2.343,39	2.707,42	3.343,73	4.181,52
Suport financiar studenți (burse, transport, cămine-cantine) (mil.lei)	342,61	342,01	362,99	399,77	461,89	432,76	467,45	830,52	924,10	936,02
Investiții și RK (mil.lei)	158,26	103,29	119,58	43,88	84,70	164,99	133,99	171,81	76,23	220,56
Obiective de capital și alte dotări (mil.lei)	93,29	82,69	68,44	32,82	47,36	125,56	96,915			
TOTAL finanțare buget învățământ superior – IS* (mil.lei)	2.502,94	2.238,60	2.229,71	2.251,36	2.381,82	2.619,57	3.041,74	3.709,74	4.344,10	5.338,10
% FB din PIB	0,37%	0,31%	0,29%	0,29%	0,27%	0,27%	0,31%	0,32%	0,36%	0,39%
% IS_{buget} din PIB	0,49%	0,40%	0,38%	0,38%	0,36%	0,37%	0,40%	0,43%	0,46%	0,50%
PIB³⁾ (mil.lei)	511.580	557.348	587.400	596.798	669.050	712.832	761.474	858.660	940.470	1.059.803

Sursa: PIB: Eurostat pentru perioada 2008-2009; date naționale pentru perioada 2010-2019.

*Pentru anul 2013, valoarea totală a bugetului pentru învățământ superior include și alocațiile bugetare pentru sentințe judecătorești, iar pentru anul 2019 valoarea totală nu include sentințele judecătorești, vaucherele de vacanță și Euro 200

În Tabelul 1.7 sunt prezentate și valorile procentuale ale raportului dintre fondurile alocate finanțării instituționale a învățământului superior și produsul intern brut. Se poate observa o tendință de ușoară creștere a procentului din PIB. Scăderea numărului de studenți înmatriculați în regim cu taxă din ultimii ani a determinat un declin important al veniturilor din taxele de școlarizare, presiunea financiară exercitată asupra instituțiilor de învățământ superior în acești ani fiind una foarte însemnată.

Pe baza alocației totale destinate finanțării instituționale, împărțind la numărul de studenți subvenționați de la buget, se poate determina alocația publică medie pe student fizic. Aceasta alocație variază în funcție de ciclul/forma de pregătire și domeniul de studiu (prin aplicarea diferențiată a coeficienților de echivalare și de cost corespunzători, detaliați în Anexa 3 a metodologiei), pornind de la o valoare egală cu alocația

⁶ Banca Națională a României, *Raport asupra inflației*, februarie 2020 (<http://bnro.ro/Publicatii-periodice-204.aspx>)

unitară pentru un student echivalent unitar (un student de la ciclul de studii licență, învățământ cu frecvență, din domeniul de studii socio-uman), unde coeficienții de echivalare și de cost corespunzători sunt egali cu 1, v. Tabelul 1.12.

TABELUL 1.8. ALOCAȚIA MEDIE PE STUDENT FIZIC (2010–2019)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Alocația medie/Student Fizic (LEI)*	5.828	5.090	5.107	5.461	5.503	5.823	7.149	8.272	10.187	12.482
Alocația medie/Student Fizic (EUR)**	1.384	1.201	1.146	1.236	1.238	1.310	1.592	1.811	2.189	2.630

Sursa: CNFIS (note: *sunt incluși și: rezidenții, studenții în ani pregătitori, gradele didactice; **calculat de BNR),

Alocația medie pe student fizic este una dintre cele mai mici din Uniunea Europeană, valorile medii fiind, în 2016, de circa 14.653 EUR în țările OECD și de aproximativ 14.910 EUR în EU23⁷.

1.3.2. Distribuția fondurilor pentru finanțarea instituțională a universităților de stat, în anul 2019

Propunerea CNFIS privind Metodologia de finanțare a instituțiilor de învățământ superior pentru anul 2019, a avut la bază principiile metodologice aplicate și în anul anterior, forma acesteia fiind adoptată de Consiliu în cadrul ședinței din luna noiembrie 2018 și aprobate de MEC prin OM nr. 3128/05.02.2019.

Metodologia pentru anul 2019 se bazează pe aceleași principii care vizează asigurarea stabilității și predictibilității finanțării sistemului de învățământ superior, similar anilor anteriori, păstrând schema de alocare a fondurilor din 2018: după „rezervarea” unui fond de 1,5%, pentru situații speciale, care nu pot fi integrate în formula de finanțare, și după deducerea valorii granturilor doctorale, suma rămasă este împărțită prin formulă între finanțarea de bază (cu ponderea propusă de 72,0% din finanțarea instituțională), finanțarea suplimentară (26,5%) și fondul pentru dezvoltare instituțională (1,5%).

Metodologia de finanțare pentru anul 2019 continuă principiul aplicat încă din anul 2016, conform căruia alocarea finanțării suplimentare se realizează pe baza unui set complex de indicatori de calitate, conform ultimelor prevederi ale legii nr. 1/2011, modificate prin OUG 117/2013.

În contextul dificultății universităților de a face față tuturor cheltuielilor și în cursul anului 2019, unele dintre universități au făcut solicitări de alocare de fonduri în afara formulei de calcul. Finanțarea situațiilor speciale/neprevăzute ale universităților s-a realizat prin alocarea de fonduri în afara formulei de calcul, din Fondul pentru Situații Speciale (FSS), conform OM 3694/19.03.2019, pe baza unor solicitări fundamentate ale universităților. Consecvent cu poziția adoptată în anii anteriori, CNFIS a susținut faptul că universitățile trebuie sprijinite pentru a putea funcționa normal. Alocarea fondurilor din FSS, care se încadrează la lit. f) din ordinul de ministru mai sus menționat și pentru care CNFIS acordă un aviz prealabil, se realizează pe o perioadă limitată la maximum 6 luni în 2 ani bugetari.

⁷ Education at a Glance 2019: OECD Indicators, OECD Publishing, 2019 p.275
(<https://meyda.education.gov.il/files/MinhalCalcala/EAG2019.pdf>); IRS, Yearly average currency exchange rates
(<http://www.irs.gov/Individuals/International-Taxpayers/Yearly-Average-Currency-Exchange-Rates>)

TABELUL 1.9. STRUCTURA FONDURILOR BUGETARE PENTRU FINANȚAREA INSTITUȚIONALĂ A UNIVERSITĂȚILOR DE STAT (2013–2019)

Subcomponente		2013 - 2015	2016 - 2017	2018 – 2019
Finanțarea de bază (FB)		73,50%	72,50%	72,00%
Finanțarea suplimentară (FS)		25,50%	26,50%	26,50%
din care:	Finanțarea suplimentară pe bază pe excelență (FSE)	25,00%		
	Finanțarea preferențială a programelor de studii de master și doctorat în științe și tehnologii avansate, a programelor în limbi de circulație internațională și a doctoratelor în cotutelă (FSEP)	0,00%		
	Creșterea capacității instituționale și a eficienței manageriale (FSCM)	0,00%		
	Asumarea de către instituțiile de învățământ superior a unui rol activ la nivel local și regional (FSL)	0,50%		
Dezvoltare instituțională		1,00%	1,00%	1,50%
Total Finanțare instituțională (fără fondul pentru granturi doctorale și fondul pentru situații speciale)		100%	100%	100%

Sursa: CNFIS.

1.3.3. Finanțarea granturilor doctorale

Conform OM nr. 3128/2019, fondurile alocate universităților pentru granturile de doctorat (exceptând bursele studenților doctoranzi, care au fost alocate din fondul de burse) au cuprins în anul 2019 un total de **249.111.000 lei**

Structura granturilor doctorale a fost fundamentată de către CNFIS pe baza unei analize a costurilor potrivit reglementărilor legale – Legea educației naționale nr. 1/2011 (îndeosebi art.160, alin.2, art.193, alin.5 și art.219, alin.2) și H.G. nr. 681/2011, privind aprobarea Codului studiilor universitare de doctorat. Prin Metodologia CNFIS, structura grantului doctoral a fost ajustată cu coeficienți corespunzători pe domenii disciplinare și profesionale ale doctoratului și nu a făcut apel în finanțarea studiilor de doctorat la conceptele de student echivalent și student echivalent unitar. Deoarece bursele studenților doctoranzi au fost acoperite din fondul de burse alocat separat, în grantul doctoral au fost cuprinse salarizarea conducătorului de doctorat și cea a membrilor comisiei de îndrumare, costurile programului de pregătire, bazat pe studii avansate, și ale programului de pregătire suplimentar, fonduri pentru cercetare (diferențiate pe patru domenii de finanțare) și regia școlii doctorale, iar sumele pentru aceste componente sunt prezentate (v. Anexa nr. 2 a Metodologiei de finanțare aplicată⁸ în anul 2019).

Începând cu anul universitar 2011/2012, repartizarea pe universități a fondului pentru finanțarea granturilor pentru studenții doctoranzi înmatriculați se face prin cumularea valorii sumelor aferente granturilor doctorale (GD) repartizate universităților respective (Tabelul 1.10).

TABELUL 1.10. FONDURILE ALOCATE ÎN 2019 UNIVERSITĂȚILOR DE STAT PENTRU STUDIILE UNIVERSITARE DE DOCTORAT, PRIN GRANTURI DOCTORALE (GD)

Cod univ	Universitatea	Număr GD*	Alocație GD (lei)	Alocație GD din FI (%)
U01	Universitatea Politehnica din București	1.322	33.446.600	8,56%
U02	Universitatea Tehnică de Construcții din București	124	3.137.200	6,48%
U03	Universitatea de Arhitectură și Urbanism "Ion Mincu" din București	53	1.547.600	5,30%
U04	USAMV din București	281	7.518.800	7,56%

⁸ Consiliul Național pentru Finanțarea Învățământului Superior, Metodologia de alocare a fondurilor bugetare pentru finanțarea de bază și finanțarea suplimentară, a instituțiilor de învățământ superior de stat din România, pentru anul 2019 (OM nr. 3128/05.02.2019)

Cod univ	Universitatea	Număr GD*	Alocație GD (lei)	Alocație GD din FI (%)
U05	Universitatea din București	1.046	24.416.400	11,39%
U06	UMF "Carol Davila" din București	416	12.147.200	7,46%
U07	ASE din București	338	7.872.800	5,94%
U08	Universitatea Națională de Muzică din București	52	1.518.400	5,28%
U09	Universitatea de Arte din București	48	1.401.600	5,85%
U10	UNATC "I.L.Caragiale" din București	47	1.372.400	3,90%
U11	UNEFS din București	34	860.200	5,75%
U12	SNSPA din București	170	3.808.000	9,49%
U13	Universitatea "1 decembrie 1918" din Alba-Iulia	56	1.254.400	4,51%
U14	Universitatea "Aurel Vlaicu" din Arad	20	448.000	1,61%
U15	Universitatea „Vasile Alecsandri” din Bacău	20	506.000	1,42%
U17	Universitatea "Transilvania" din Brașov	192	4.980.200	3,07%
U18	Universitatea Tehnica din Cluj Napoca	618	15.576.200	6,98%
U19	USAMV din Cluj Napoca	254	6.812.300	10,29%
U20	Universitatea "Babeș - Bolyai" din Cluj-Napoca	992	23.158.700	7,65%
U21	UMF "Iuliu Hațieganu" din Cluj Napoca	303	8.847.600	8,46%
U22	Academia Muzică "GH. DIMA" din Cluj Napoca	48	1.401.600	5,08%
U23	Universitatea de Artă și Design din Cluj Napoca	48	1.401.600	8,84%
U24	Universitatea "Ovidius" din Constanța	92	2.412.300	3,05%
U25	Universitatea Maritima din Constanța	8	202.400	1,91%
U26	Universitatea din Craiova	163	3.848.400	2,56%
U27	UMF din Craiova	100	2.920.000	5,16%
U28	Universitatea "Dunărea de Jos" din Galați	213	5.189.100	3,72%
U29	Universitatea Tehnică "Gheorghe Asachi" din Iași	411	10.398.300	6,15%
U30	USAMV "Ion Ionescu de la Brad" din Iași	122	3.211.400	6,31%
U31	Universitatea "Al. I. Cuza" din Iași	491	11.442.100	5,98%
U32	UMF "Gr. T. Popa" din Iași	250	7.300.000	7,19%
U33	Universitatea de Arte "George Enescu" din Iași	68	1.985.600	5,23%
U34	Universitatea din Oradea	68	1.744.300	1,68%
U35	Universitatea din Petroșani	38	961.400	3,76%
U36	Universitatea din Pitești	41	1.025.700	2,35%
U37	Universitatea "Petrol-Gaze" din Ploiești	37	936.100	2,72%
U38	Universitatea "Eftimie Murgu" din Reșița	8	202.400	1,98%
U39	Universitatea "Lucian Blaga" din Sibiu	143	3.642.700	3,72%
U40	Universitatea "Ștefan cel Mare" din Suceava	162	3.869.500	4,99%
U41	Universitatea "Valahia" din Târgoviște	44	1.023.300	2,26%
U42	Universitatea "Constantin Brâncuși" din Târgu Jiu	0	0	0,00%
U44	UMFST „George Emil Palade” din Târgu Mureș	144	3.946.400	3,51%
U45	Universitatea de Arte din Târgu Mureș	12	350.400	2,11%
U46	Universitatea Politehnica Timișoara	281	7.128.800	4,68%
U47	USAMV a Banatului "Regele Mihai I al României" din Timișoara	93	2.438.700	4,98%
U48	Universitatea de Vest din Timișoara	274	6.548.700	5,47%
U49	UMF "Victor Babeș" din Timișoara	101	2.949.200	3,89%
	Total	9.846	249.111.000	5,96%

Sursa: CNFIS, pe baza raportărilor realizate de universități, cu data de referință 1 ianuarie 2019, anul universitar 2018/2019;

*) An1, an2, an3 și an 4 de studii de doctorat, anul 4 doar pentru domeniile Medicină, Medicină veterinară, Medicină dentară și Farmacie

Fondul pentru granturile doctorale a crescut în valoare absolută în anul 2019, față de anul 2018, ceea ce nu putem spune și despre ponderea acestuia în total finanțare instituțională, care reprezintă doar 5,96%, față de 7,29% în anul 2018, creșterile din perioada anterioară fiind determinate și de acumulările succesive a cohortelor de doctoranzi, începând cu anul 2015 cuprinzând și doctoranzii de la anul 4, doar domeniile Medicină, Medicină veterinară, Medicină dentară și Farmacie

Trendul descendent al fondului pentru granturi doctorale început în anul 2016, a cunoscut o ușoară creștere în anul 2019, ajungând la valoarea de 249,11 milioane lei, ceea ce reprezintă doar 5,96% din finanțarea instituțională

Așa cum se observă și în Tabelul 1.11, începând cu anul 2015 (anul universitar 2014/2015), odată cu introducerea granturilor doctorale, ciclul de doctorat este finanțat doar prin intermediul acestora, ca urmare nu s-au mai primit alocații pe bază de formulă.

TABELUL 1.11. STRUCTURA FONDURILOR ALOCATE UNIVERSITĂȚILOR DE STAT PENTRU STUDIILE UNIVERSITARE DE DOCTORAT (2009-2019)

Ani	Alocație totală finanțare instituțională (FI) (mil.lei)	Ciclul universitar de doctorat			
		Total alocație (mil.lei)	din care:		% total alocație doctorat din total alocație FI
			Alocație repartizată pe bază de formulă (mil.lei)	Alocație repartizată pe granturi (mil.lei)	
A	B	1	1.1	1.2	2
2019	4.181,52	249,11	0,00	249,11	5,96%
2018	3.343,73	243,81	0,00	243,81	7,29%
2017	2.707,42	244,99	0,00	244,99	9,05%
2016	2.343,39	251,15	0,00	251,15	10,72%
2015	1.896,25	240,70	0,00	240,70	12,69%
2014	1.787,86	226,54	6,47	220,07	12,67%
2013	1.759,91	210,08	68,63	141,45	11,94%
2012	1.678,71	179,32	117,01	62,31	10,68%
2011	1.710,61	176,43	176,43	0	10,31%
2010	1.908,68	198,06	198,06	0	10,38%
2009	1.950,04	207,85	207,85	0	10,66%

Sursa: CNFIS.

1.3.4. Finanțarea de bază

Legea educației naționale prevede, la art. 223, alin. 4, că finanțarea de bază a universităților de stat este asigurată prin granturi de studii, calculate pe baza costului mediu per student echivalent, per domeniu, per cicluri de studiu și per limbă de predare.

Având în vedere discrepanțele majore existente între estimările costurilor reale și valoarea alocației per student, și plecând de la dezideratul de a nu crea dezechilibre majore în finanțarea instituțiilor de învățământ superior de stat, CNFIS a propus creșterea graduală a alocației per student. Având în vedere și valoarea totală a fondurilor pentru finanțarea de bază cuprinsă în bugetul de stat, așa cum se va vedea din datele prezentate mai jos, alocația per student în ultimii ani si-a menținut trendul ascendent început încă din 2012.

Metodologia de calcul a finanțării de bază, în anul 2019 a pornit de la premise similare celor din anii anteriori: sumele atribuite fiecărei universități pentru finanțarea de bază pentru studenții înmatriculați într-un program de studii de licență sau de master și pentru doctoranzi se alocă pe baza cifrelor de școlarizare primite de universitate, proporțional cu numărul de studenți echivalenți unitari ai acestora, pentru programele de studii de licență sau master, respectiv cu numărul de granturi doctorale corespunzătoare ciclului de doctorat. Numărul de studenți echivalenți unitari ai universității se determină prin ponderarea numărului fizic de studenți ai acesteia cu coeficienți de echivalare și de cost.

Preocuparea de a evita șocurile în finanțare a determinat CNFIS să păstreze nivelul coeficienților de echivalare și de cost din anii anteriori (v. Anexa 3 a Metodologiei de finanțare aplicată⁹ în anul 2019). Astfel, numărul de studenți echivalenți unitari și alocația per student echivalent unitar au fost calculate conform metodologiei aprobate prin OM nr.3128/05.02.2019, pentru anul 2019. În tabelul 1.12 de mai jos este prezentată alocația unitară per student echivalent unitar, reprezentând valoarea medie la nivel național.

⁹ Consiliul Național pentru Finanțarea Învățământului Superior, Metodologia de alocare a fondurilor bugetare pentru finanțarea de bază și finanțarea suplimentară, a instituțiilor de învățământ superior de stat din România, pentru anul 2019 (OM nr. 3128/05.02.2019)

TABELUL 1.12. NUMĂRUL DE STUDENȚI ECHIVALENȚI UNITARI ȘI ALOCAȚIA PER STUDENT ECHIVALENT UNITAR ÎN PERIOADA 2010–2019

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
A	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Număr total studenți fizici - NSF (L, M, D și R), din care	296.574	304.051	304.546	301.792	303.804	303.511	306.001	307.035	309.128	315.372
NSF – Rezidențiat	14.337	15.471	15.459	16.140	16.504	15.584	16.019	15.893	16.216	17.378
Alți participanți (An pregătitor + Grade didactice)	30.922	31.997	24.134	20.494	21.080	22.156	21.769	20.279	19.099	19.627
Număr total studenți echivalenți (NSE)	416.824	433.849	425.960	413.060	402.750	402.800	405.026	405.778	408.727	416.435
Număr total studenți echivalenți unitari (NSEU), din care:	670.113	699.465	684.225	662.493	644.066	641.421	646.651	648.943	655.084	670.480
NSEU (Licența)	375.345	383.720	380.664	379.376	381.857	384.750	390.241	390.287	392.256	399.874
NSEU (Masterat)	225.458	244.321	248.537	253.794	259.437	256.670	256.410	258.656	262.828	270.606
NSEU (Doctorat)	69.310	71.424	55.024	29.323	2.772	0	0	0	0	0
Alocația unitară/SEU (RON)²⁾	2.841	2.444	2.202	2.340	2.434	2.581	3.128	3.692	4.620	5.727
Alocația medie/SE (RON)	4.579	3.943	3.839	4.061	4.118	4.339	5.321	6.672	7.534	9.249
Alocația unitară Globală Totală/SEU (RON)²⁾	2.848	2.446	2.362	2.443	2.434	2.581	3.227	4.172	5.104	6.237
Alocația medie/SF (RON)	5.828	5.090	5.107	5.461	5.503	5.823	7.149	8.272	10.187	12.482
Finanțarea de bază, repartizată conform formulei (mil. RON)	1.903,51	1.709,61	1.569,19	1.681,65	1.712,91	1.835,52	2.279,44	2.640,83	3.248,59	4.061,78
TOTAL finanțare de bază/finanțare instituțională (mil. RON)	1.908,68	1.710,61	1.678,71	1.759,905	1.787,86	1.896,25	2.343,39	2.707,42	3.343,73	4.181,52

Sursa: CNFIS

Examinând Tabelul 1.12, se observă că numărul de studenți echivalenți unitari a crescut în 2019, mai ales pe seama creșterii numărului de studenți fizici de la ciclul de licență. Numărul de studenți echivalenți unitari își păstrează trendul ascendent și în anul 2019, având la bază o creștere mai semnificativă a numărului de studenți fizici de la ciclul de licență, comparativ cu creșterea numărului de studenți fizici de la ciclul de master. Alocația per student echivalent unitar (valoare medie la nivel național) a fost de 5.727 lei în 2019, în creștere față de anii precedenți, datorită creșterii finanțării instituționale totale.

Pornind de la cifrele de studenți fizici raportate de universități și pe baza formulelor de calcul, în cadrul finanțării de bază pe parcursul anului 2019 a fost alocat către cele 47 universități de stat, finanțate din bugetul MEC, un total de aproximativ 2.786,93 mil. lei (Tabelul 1.13).

Capitolul I. Elemente generale referitoare la finanțarea învățământului superior din România

TABELUL 1.13. SITUAȚIA REPARTIZĂRII FINANȚĂRII DE BAZĂ PE UNIVERSITĂȚI, PENTRU ANUL 2019

Cod uni v.	Universitatea	Total studenți fizici (NSF) - (L,M,D) (ian.2019)	Total studenți echivalenți unitari (NSEU) (ian.2019)	Total FB (72,0%)	din care,	
					Licența (%)	Master (%)
A	B	1	2	3	4	5.
U01	Universitatea Politehnica din București	25.367	56.371,18	234.313.269	54,29%	45,71%
U02	Universitatea Tehnică de Construcții din București	3.659	8.071,19	33.548.800	55,37%	44,63%
U03	Universitatea de Arhitectură și Urbanism "Ion Mincu" din București	1.632	4.187,50	17.405.824	89,85%	10,15%
U04	USAMV din București	7.381	16.263,02	67.599.101	63,40%	36,60%
U05	Universitatea din București	20.549	33.343,03	138.594.117	57,75%	42,25%
U06	UMF "Carol Davila" din București	6.746	26.668,80	110.851.920	51,38%	48,62%
U07	ASE din București	12.426	20.023,40	83.229.549	54,20%	45,80%
U08	Universitatea Națională de Muzică din București	815	4.782,10	19.877.349	65,78%	34,22%
U09	Universitatea de Arte din București	990	3.614,20	15.022.833	50,36%	49,64%
U10	UNATC "I.L. Caragiale" din București	771	5.827,21	24.221.469	49,98%	50,02%
U11	UNEFIS din București	896	2.319,86	9.642.767	57,83%	42,17%
U12	SNSPA din București	4.080	5.930,00	24.648.725	38,09%	61,91%
U13	Universitatea "1 decembrie 1918" din Alba-Iulia	2.875	4.520,60	18.790.393	75,13%	24,87%
U14	Universitatea "Aurel Vlaicu" din Arad	2.445	4.863,16	20.214.280	62,78%	37,22%
U15	Universitatea "Vasile Alecsandri" din Bacău	2.887	6.260,46	26.022.323	62,21%	37,79%
U17	Universitatea "Transilvania" din Brașov	13.307	28.433,23	118.185.959	65,22%	34,78%
U18	Universitatea Tehnică din Cluj Napoca	16.731	35.820,13	148.890.445	65,70%	34,30%
U19	USAMV din Cluj Napoca	4.353	9.427,80	39.187.733	66,76%	33,24%
U20	Universitatea "Babeș - Bolyai" din Cluj Napoca	22.768	48.113,79	199.990.459	60,01%	39,99%
U21	UMF "Iuliu Hațieganu" din Cluj Napoca	3.676	14.416,20	59.922.590	50,54%	49,46%
U22	Academia de Muzică "GH. DIMA" din Cluj Napoca	812	4.689,48	19.492.361	66,47%	33,53%
U23	Universitatea de Artă și Design din Cluj Napoca	729	2.491,12	10.354.627	57,12%	42,88%
U24	Universitatea "Ovidius" din Constanța	6.185	14.583,96	60.619.882	62,02%	37,98%
U25	Universitatea Maritimă din Constanța	901	1.940,75	8.066.953	60,05%	39,95%
U26	Universitatea din Craiova	13.097	26.310,46	109.362.418	61,14%	38,86%
U27	UMF din Craiova	2.172	9.099,00	37.821.033	49,63%	50,37%
U28	Universitatea "Dunărea de Jos" din Galați	9.948	23.231,28	96.563.454	59,43%	40,57%
U29	Universitatea Tehnică "Gheorghe Asachi" din Iași	11.987	26.243,18	109.082.784	59,06%	40,94%
U30	USAMV "Ion Ionescu de la Brad" din Iași	3.586	7.796,12	32.405.462	64,71%	35,29%
U31	Universitatea "Al. I. Cuza" din Iași	16.540	29.388,65	122.157.273	58,36%	41,64%
U32	UMF "Gr. T. Popa" din Iași	4.241	16.294,60	67.730.366	51,19%	48,81%
U33	Universitatea de Arte "George Enescu" din Iași	1.314	6.187,30	25.718.220	58,67%	41,33%
U34	Universitatea din Oradea	8.038	19.137,97	79.549.146	61,67%	38,33%
U35	Universitatea din Petroșani	2.553	4.507,20	18.734.691	68,97%	31,03%
U36	Universitatea din Pitești	3.876	8.060,94	33.506.222	63,56%	36,44%
U37	Universitatea "Petrol - Gaze" din Ploiești	3.644	6.343,57	26.367.777	73,89%	26,11%
U38	Universitatea "Eftimie Murgu" din Reșița	947	1.613,13	6.705.165	48,39%	51,61%
U39	Universitatea "Lucian Blaga" din Sibiu	8.192	17.145,65	71.267.857	59,78%	40,22%
U40	Universitatea "Ștefan cel Mare" din Suceava	6.107	11.592,02	48.183.555	63,23%	36,77%
U41	Universitatea "Valahia" din Târgoviște	4.052	7.425,58	30.865.281	65,10%	34,90%
U42	Universitatea "Constantin Brâncuși" din Târgu Jiu	1.753	2.899,12	12.050.529	79,27%	20,73%
U44	UMFST „George Emil Palade” din Tg. Mureș	5.477	18.095,41	75.215.645	68,17%	31,83%
U45	Universitatea de Arte din Tg. Mureș	317	3.049,86	12.677.096	52,61%	47,39%
U46	Universitatea Politehnica Timișoara	10.653	23.866,71	99.204.693	59,40%	40,60%
U47	USAMV a Banatului "Regele Mihai I al României" din Timișoara	3.630	7.945,15	33.024.929	67,01%	32,99%
U48	Universitatea de Vest din Timișoara	9.633	18.744,51	77.913.681	59,57%	40,43%
U49	UMF "Victor Babeș" din Timișoara	3.256	12.540,60	52.126.445	55,12%	44,88%
	Total	297.994	670.480,13	2.786.927.450,00	59,64%	40,36%

Sursa: CNFIS

1.3.5. Finanțarea suplimentară

Finanțarea suplimentară (FS) se alocă „pe baza criteriilor și a standardelor de calitate stabilite de CNFIS și aprobate de MEC” (art.197, alin. a). Inclusiv în anul 2019, metodologia de calcul a finanțării suplimentare a menținut premise similare metodologiei de finanțare care a fost aplicată și în anul 2018, conform OM nr. 3047/15.01.2018. Similar metodologiilor de finanțare implementate în perioada 2016 - 2018 în algoritmul de calcul a finanțării suplimentare sunt utilizate 4 (patru) clase de indicatori de calitate: C1. Predare/Învățare, C2. Cercetare științifică / creație artistică, C3. Orientare internațională și C4. Orientare regională & echitate socială, fiecare clasa de indicatori fiind ponderată diferit, păstrându-și aceeași pondere aplicată încă din anul 2016.

Setul de indicatori de calitate urmărește să reflecte, în mod sintetic și echilibrat, atât diferitele aspecte ale calității activității instituțiilor de învățământ superior, fiind aplicat la nivelul ramurilor de știință pentru a evita astfel distorsiunile induse de structura și specificul diferit al diverselor categorii de universități, cât și performanța activităților de cercetare/creație artistică/performanță sportivă, de predare-învățare, precum și de orientare internațională și orientare socială și regională a instituțiilor de învățământ superior. Aplicarea indicatorilor de calitate s-a realizat gradual prin creșterea de la 25% , în anul 2016, la 50%, în anul 2017, ajungând la 100%, în anul 2018, păstrându-se această pondere și în anul 2019.

TABELUL 1.14. SITUAȚIA FINANȚĂRII INSTITUȚIILOR DE ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR DE STAT DIN FONDURI PUBLICE, ÎN PERIOADA 2015-2019

Subcomponente finanțare / Cicluri de studii		2015	2016	2017	2018	2019
Valori (lei)	TOTAL Finanțare instituțională (FI), din care:	1.896.253.028	2.343.386.000	2.707.419.000	3.343.731.000	4.181.522.201
	Finanțare situații speciale (FSS)	37.085.000	44.481.378	42.385.000	49.783.100	61.445.400
	Finanțare granturi doctorale (GD)	240.696.610	251.147.096	244.991.800	243.810.300	249.111.000
	Finanțare de baza (FB)	1.158.706.500	1.450.217.604	1.754.531.000	2.196.384.850	2.786.927.450
	Finanțare suplimentară (FS sau FSE)	394.117.900	530.080.050	641.312.000	808.392.150	1.025.744.751
	Finanțare dezvoltare instituțională (FDI) /(+Finanțare suplimentară nivel local, FSL)	23.647.018	19.459.872	24.199.200	45.360.600	58.293.600
	Suplimentare buget (Creșteri salariale - CS)	42.000.000	48.000.000	0	0	0
Ponderi în Total FI (%)	Creșteri anuale (Total FI)	106%	124%	116%	124%	125%
	Total FI, din care	100,00%	100,00%	100,00%	100%	100,00%
	FSS	1,96%	1,90%	1,57%	1,49%	1,47%
	GD	12,69%	10,72%	9,05%	7,29%	5,96%
	FB	61,11%	61,89%	64,80%	65,69%	66,65%
	FS sau FSE	20,78%	22,62%	23,69%	24,18%	24,53%
	FDI /(FSL)	1,25%	0,83%	0,89%	1,36%	1,39%
Ponderi în FI (pe formulă) (%)	CS	2,21%	2,05%	0,00%	0,00%	0,00%
	FB	73,50%	72,52%	72,50%	72,01%	72,00%
	FS sau FSE	25,00%	26,51%	26,51%	26,50%	26,50%
	FDI /(FSL)	1,50%	0,97%	1,00%	1,49%	1,51%
	Pondere FS din FB	34,01%	36,55%	36,55%	36,81%	36,81%
Finanțare Licență	Total, din care	927.245.620	1.185.953.278	1.431.155.521	1.789.195.644	2.261.202.964
	FB	695.039.749	875.176.901	1.055.208.612	1.315.167.249	1.662.122.485
	FS sau FSE	232.205.871	310.776.377	375.946.909	474.028.395	599.080.479
	Ponderi ciclu din total	48,90%	50,61%	52,86%	53,51%	54,08%
Finanțare Master	Total, din care	625.578.780	794.344.376	964.687.479	1.215.581.356	1.551.469.237
	FB	463.666.751	575.040.703	699.322.388	881.217.601	1.124.804.965
	FS sau FSE	161.912.029	219.303.673	265.365.091	334.363.755	426.664.272
	Ponderi ciclu din total	32,99%	33,90%	35,63%	36,35%	37,10%
Finanțare Doctorat	Total, din care	240.696.610	251.147.096	244.991.800	243.810.300	249.111.000
	GD	240.696.610	251.147.096	244.991.800	243.810.300	249.111.000
	FB					
	FS sau FSE					
	Ponderi ciclu din total	12,69%	10,72%	9,05%	7,29%	5,96%

Sursa: CNFIS

Capitolul I. Elemente generale referitoare la finanțarea învățământului superior din România

Finanțarea suplimentară, comparativ cu perioada anterioară, a cunoscut o ușoară creștere în termeni nominali, ponderea sa din sumele totale fiind în ușoară creștere: 24,53% în 2019, față de 24,18% în 2018.

Analizând ponderile totale ale ciclurilor de studii universitare din totalul finanțării instituționale (repartizată pe bază de formulă) se observă ușoare creșteri pentru ciclurile de licență și master și o scădere pentru ciclul de doctorat. Însușind contribuțiile celor trei cicluri de studii se obțin aproximativ 4,06 miliarde lei în 2019, față de circa 3,25 miliarde lei în 2018. Creșterea fondurilor alocate pe baze transparente, prin formulă, prin granturi și prin competiție de proiecte de dezvoltare instituțională, este datorată în principal creșterii finanțării, procentul fondurilor acordate fără o metodă de calcul transparentă reducându-se semnificativ.

Pe baza formulei de calcul pentru finanțarea suplimentară a fost alocat în anul 2019 un total de **1.025.744.751 lei**. Detalii privind repartizarea fondurilor alocate pentru finanțarea suplimentară, pe universități, sunt prezentate în Tabelul 1.15 pentru anul 2019.

TABELUL 1.15. SITUAȚIA REPARTIZĂRII PE UNIVERSITĂȚI A FINANȚĂRII SUPLIMENTARE, PENTRU ANUL 2019

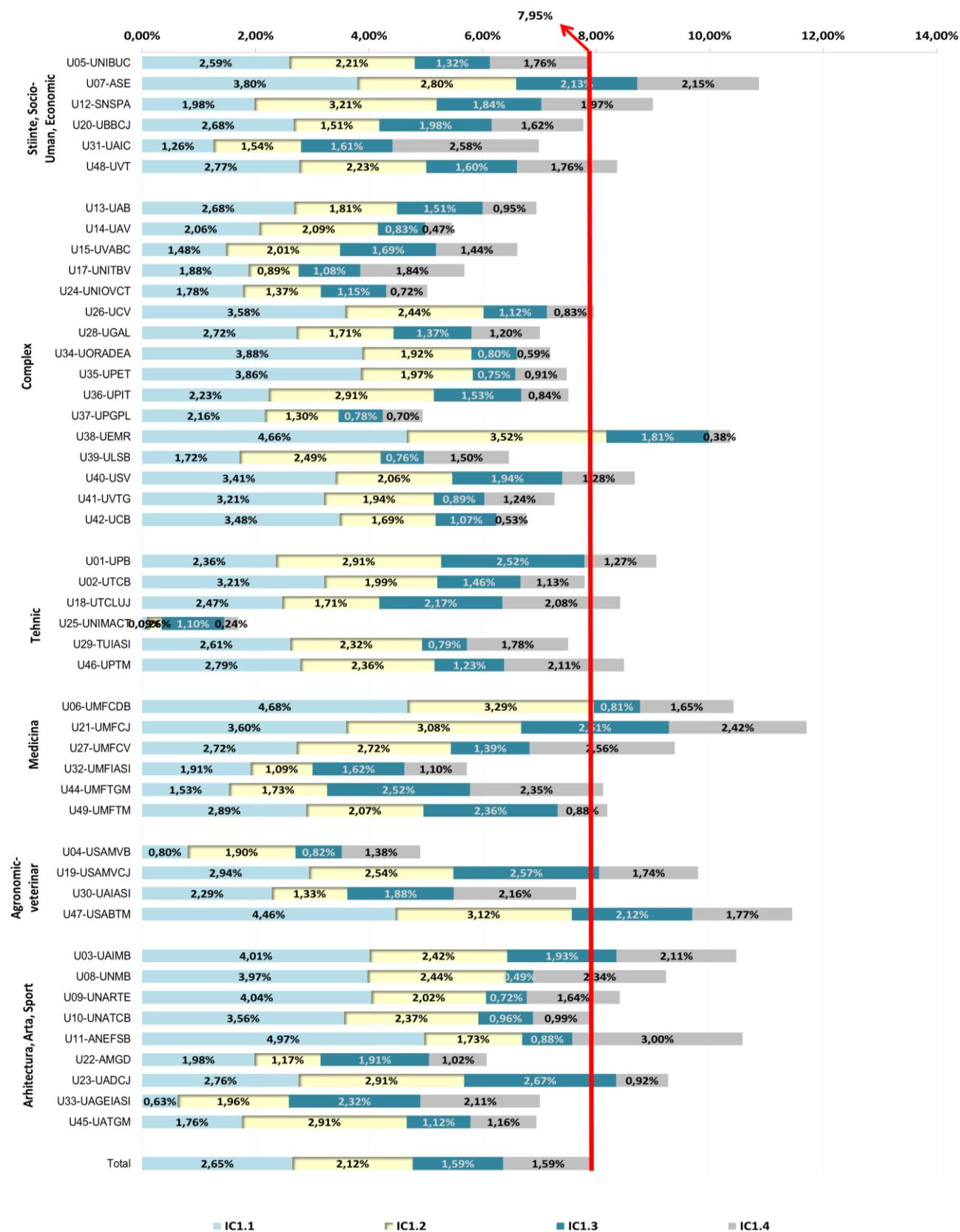
Cod univ.	Universitatea	Total FS (26,5%) (fără granturi doctorale)	din care		Pondere FS din alocația de referință (fără granturi doctorale)
			Licența (%)	Master (%)	
A	B	1	1,1	1,2	2
U01	Universitatea Politehnica din București	112.212.106	53,84%	46,16%	34,48%
U02	Universitatea Tehnică de Construcții din București	9.448.144	53,89%	46,11%	20,28%
U03	Universitatea de Arhitectură și Urbanism "Ion Mincu" din București	7.835.092	89,85%	10,15%	32,41%
U04	USAMV din București	20.979.050	63,02%	36,98%	22,34%
U05	Universitatea din București	46.235.266	55,45%	44,55%	24,02%
U06	UMF "Carol Davila" din București	36.654.932	51,38%	48,62%	23,81%
U07	ASE din București	37.329.837	53,82%	46,18%	32,29%
U08	Universitatea Națională de Muzică din București	6.010.861	65,27%	34,73%	21,77%
U09	Universitatea de Arte din București	6.511.991	49,90%	50,10%	31,21%
U10	UNATC "I.L. Caragiale" din București	8.056.974	49,78%	50,22%	23,95%
U11	UNEFIS din București	3.698.785	53,24%	46,76%	27,62%
U12	SNSPA din București	9.666.010	38,09%	61,91%	28,23%
U13	Universitatea "1 decembrie 1918" din Alba-Iulia	5.824.408	73,17%	26,83%	22,32%
U14	Universitatea "Aurel Vlaicu" din Arad	5.673.847	61,76%	38,24%	20,21%
U15	Universitatea „Vasile Alecsandri” din Bacău	8.310.442	59,54%	40,46%	22,99%
U17	Universitatea "Transilvania" din Brașov	35.752.146	64,32%	35,68%	21,78%
U18	Universitatea Tehnică din Cluj Napoca	54.625.250	65,15%	34,85%	26,41%
U19	USAMV din Cluj Napoca	17.734.755	66,24%	33,76%	32,58%
U20	Universitatea "Babeș - Bolyai" din Cluj Napoca	73.219.357	58,75%	41,25%	26,36%
U21	UMF "Iuliu Hațieganu" din Cluj Napoca	33.401.803	50,54%	49,46%	40,13%
U22	Academia de Muzică "GH. - Dima" din Cluj Napoca	5.575.673	65,68%	34,32%	20,59%
U23	Universitatea de Artă și Design din Cluj Napoca	3.293.859	56,45%	43,55%	22,90%
U24	Universitatea "Ovidius" din Constanța	13.767.243	60,51%	39,49%	16,35%
U25	Universitatea Maritimă din Constanța	1.607.036	60,05%	39,95%	14,34%
U26	Universitatea din Craiova	33.340.438	59,73%	40,27%	21,95%
U27	UMF din Craiova	14.566.017	49,63%	50,37%	27,73%
U28	Universitatea "Dunărea de Jos" din Galați	34.880.133	58,50%	41,50%	26,01%
U29	Universitatea Tehnică "Gheorghe Asachi" din Iași	45.741.508	58,92%	41,08%	30,19%
U30	USAMV "Ion Ionescu de la Brad" din Iași	12.815.126	64,35%	35,65%	28,47%
U31	Universitatea "Al. I. Cuza" din Iași	53.497.700	56,19%	43,81%	31,53%
U32	UMF "Gr. T. Popa" din Iași	23.835.954	51,19%	48,81%	25,34%
U33	Universitatea de Arte "George Enescu" din Iași	9.783.528	57,38%	42,62%	27,39%
U34	Universitatea din Oradea	20.850.405	60,46%	39,54%	18,87%
U35	Universitatea din Petroșani	4.929.353	68,65%	31,35%	18,94%
U36	Universitatea din Pitești	7.983.988	60,15%	39,85%	17,16%
U37	Universitatea "Petrol - Gaze" din Ploiești	5.932.771	72,33%	27,67%	16,20%
U38	Universitatea "Eftimie Murgu" din Reșița	2.029.825	46,85%	53,15%	21,79%
U39	Universitatea "Lucian Blaga" din Sibiu	19.262.469	59,04%	40,96%	19,46%
U40	Universitatea "Ștefan cel Mare" din Suceava	22.026.884	60,84%	39,16%	32,91%
U41	Universitatea "Valahia" din Târgoviște	9.781.314	63,48%	36,52%	22,82%
U42	Universitatea "Constantin Brâncuși" din Târgu Jiu	3.421.946	78,83%	21,17%	20,44%
U44	UMFST „George Emil Palade” din Tg. Mureș	30.927.156	68,04%	31,96%	29,60%
U45	Universitatea de Arte din Tg. Mureș	3.083.841	52,40%	47,60%	17,51%

Cod univ.	Universitatea	Total FS (26,5%) (fără granturi doctorale)	din care		Pondere FS din alocația de referință (fără granturi doctorale)
			Licența (%)	Master (%)	
U46	Universitatea Politehnica Timișoara	42.771.479	59,19%	40,81%	31,04%
U47	USAMV a Banatului "Regele Mihai I al României" din Timișoara	11.561.472	66,26%	33,74%	25,20%
U48	Universitatea de Vest din Timișoara	30.478.497	58,42%	41,58%	28,16%
U49	UMF "Victor Babeș" din Timișoara	18.818.080	55,12%	44,88%	25,99%
	Total	1.025.744.751	58,40%	41,60%	26,50%

Sursa: CNFIS

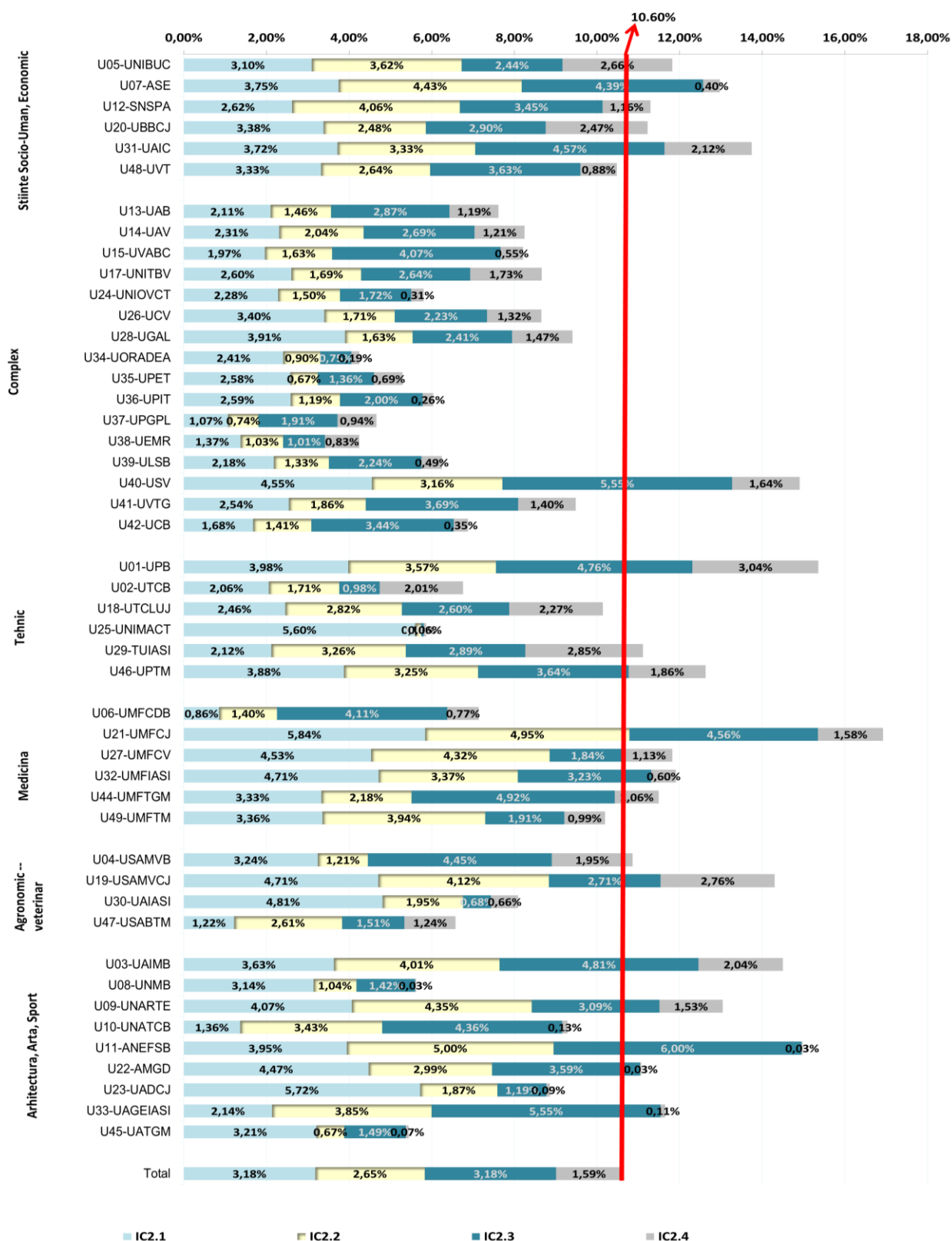
Rezultatele generale obținute de către universități pe indicatori de calitate în anul 2019 sunt disponibile în graficele de mai jos, în care se prezintă indicatorii care contribuie la determinarea valorii finanțării suplimentare, față de o alocare în funcție de studenți unitari (valoare medie la nivel național). Pentru a facilita vizualizarea graficelor, universitățile au fost grupate în funcție de domeniile de studii preponderente în cadrul acestora. Rezultatele detaliate pe ramuri de știință ale indicatorilor de calitate (pentru anul 2019) sunt disponibile în Anexa 1.

GRAFICUL 1.3. PONDERI INDICATORII DE CALITATE 2019 – CLASA 1. PREDARE/ÎNVĂȚARE

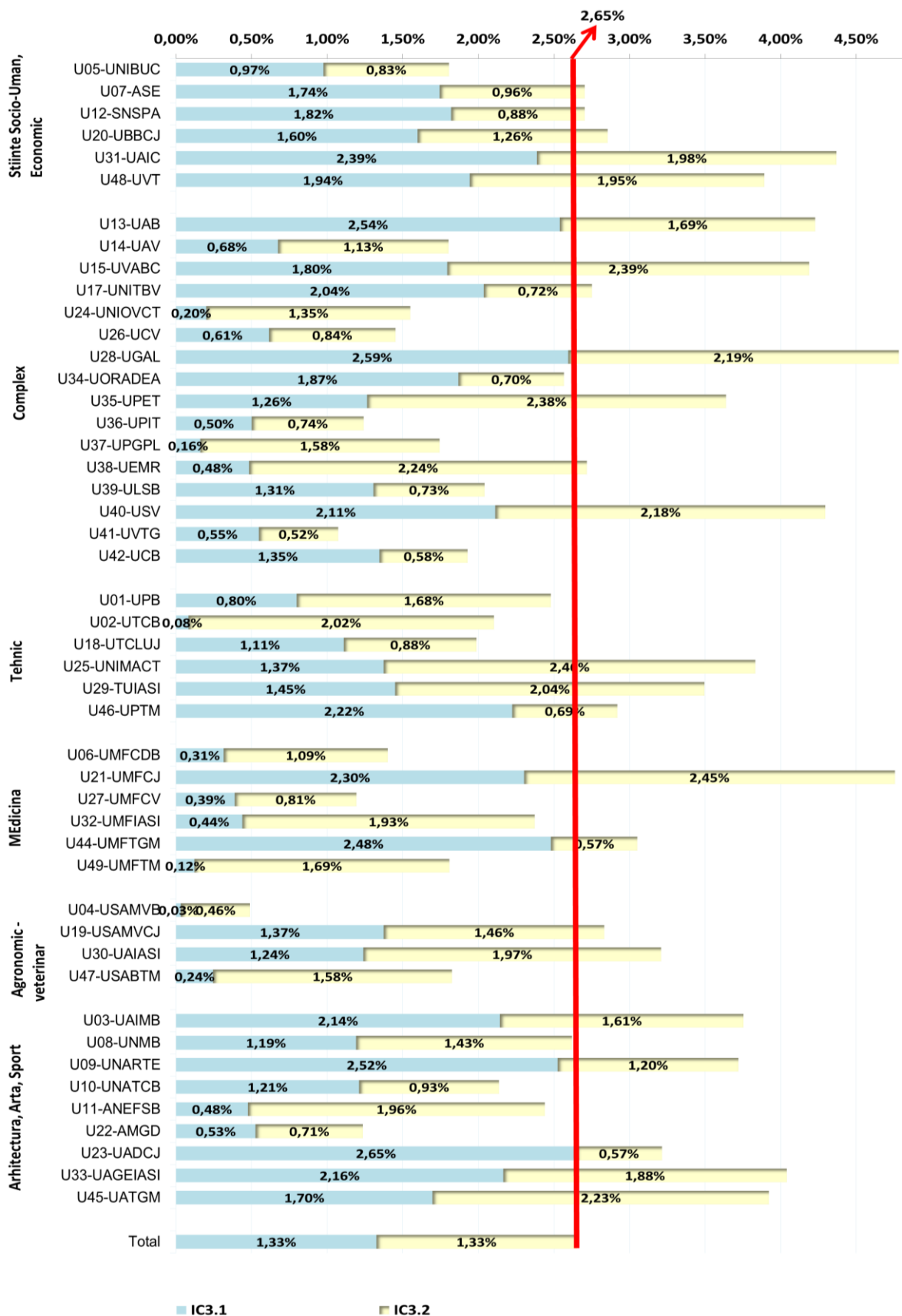
Sursa: CNFIS

GRAFICUL 1.4. PONDERE INDICATORII DE CALITATE 2019 – CLASA 2. CERCETARE

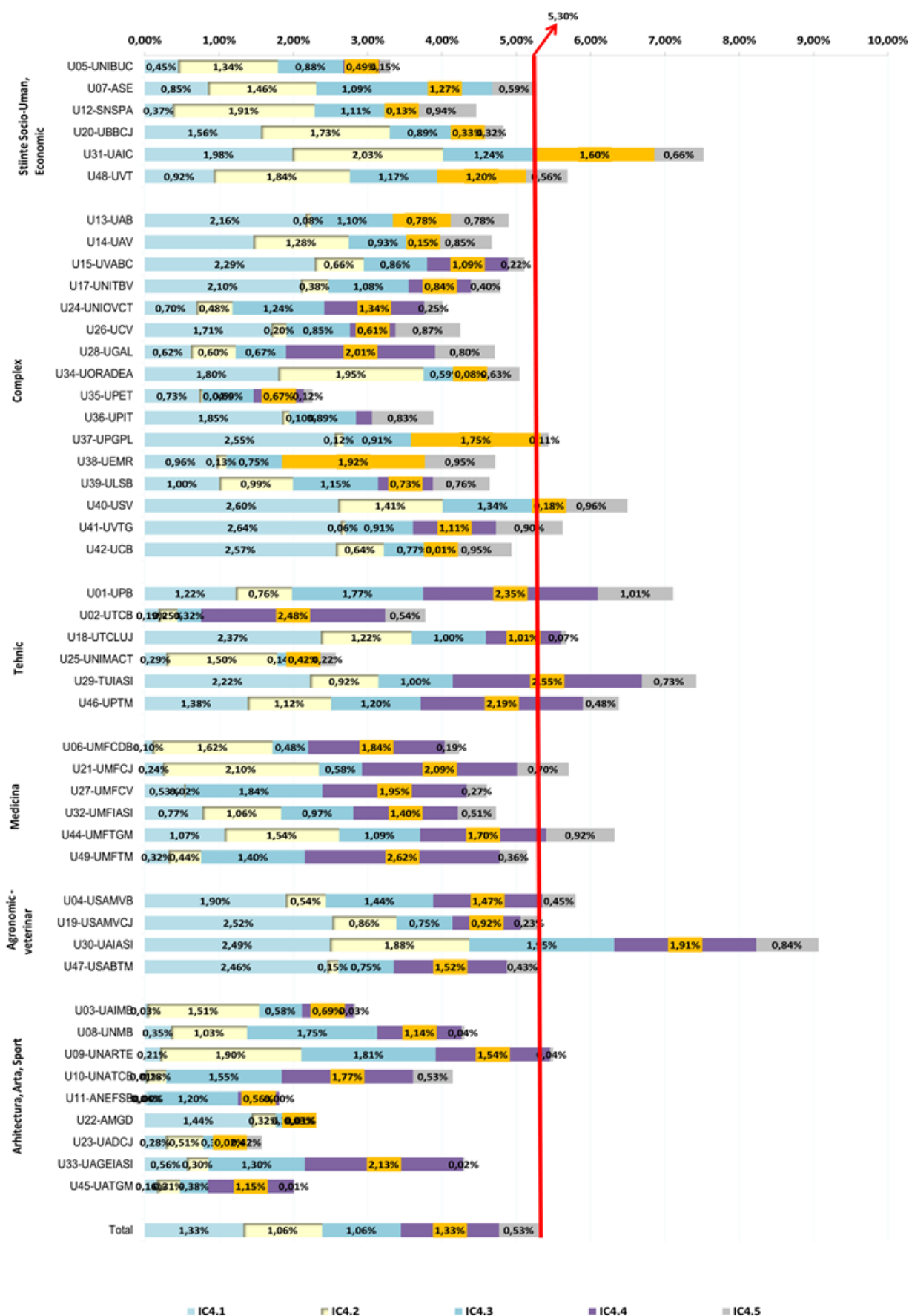
Sursa: CNFIS

GRAFICUL 1.5. PONDERE INDICATORII DE CALITATE 2019 – CLASA 3 ORIENTARE INTERNAȚIONALĂ

Sursa: CNFIS

GRAFICUL 1.6. PONDERI INDICATORII DE CALITATE 2019 – ORIENTARE REGIONALĂ ȘI ECHITATE SOCIALĂ

Sursa: CNFIS

1.3.6. Fondul pentru dezvoltare instituțională

Așa cum este prezentat în Tabelul 1.9, și în anul 2019 finanțarea instituțională a cuprins, pe lângă subcomponentele FB, FS și GD, atât fondul pentru dezvoltare instituțională (FDI), cât și fondul pentru situații speciale (FSS), procentele corespunzătoare acestora din finanțarea instituțională fiind de câte 1,5% pentru fiecare dintre cele două fonduri.

Fondul pentru dezvoltare instituțională (FDI) a fost repartizat și în anul 2019 pe baza unei competiții de proiecte organizată de CNFIS, sub coordonarea MEC, conform metodologiei de alocare și utilizare a fondului pentru dezvoltare instituțională (FDI) a universităților de stat, aprobată prin OMEC nr. 3129/05.02.2019.

Competiția FDI-2019 s-a organizat după aceleași principii ca în anul 2018, păstrându-se domeniile și procedurile de finanțare, după cum urmează:

- Domeniul 1: creșterea echității sociale, în vederea incluziunii sociale și sporirea accesului la învățământul superior, corelarea ofertei educaționale cu cererea pieței muncii (inclusiv cele privitoare la consilierea și orientarea în carieră);
- Domeniul 2: internaționalizarea învățământului superior din România;
- Domeniul 3: asigurarea funcționării în bune condiții a grădinilor botanice universitare, a stațiunilor didactice, a bazelor de practică și a altor infrastructuri de susținere a activităților didactice din cadrul universităților;
- Domeniul 4: susținerea activităților societăților antreprenoriale studențești (SAS) din cadrul universităților;
- Domeniul 5: îmbunătățirea calității activității didactice, inclusiv a respectării deontologiei și eticii academice;
- Domeniul 6: susținerea cercetării de excelență din universități.

Activitățile administrative de depunere a proiectelor, evaluarea acestora, dimensionarea fișei de execuție, precum și raportările intermediară/finală s-au făcut în platforma <https://uefiscdi-direct.ro/index.php>, instituțiile de învățământ superior de stat finanțate de la bugetul MEC, putând depune maximum un proiect pe fiecare domeniu strategic de dezvoltare instituțională.

Suma maximă alocată per proiect/universitate a fost în valoare de 400 mii lei, cu următoarele excepții: D3 (doar pentru grădini botanice) - 500 mii lei și D4 (societăți antreprenoriale studențești - SAS) - 250 mii lei.

Depunerea proiectelor. În anul 2019 a fost organizată o singură etapă competițională lansată la data de 11 martie 2019. În acest context, la finalul perioadei de depunere universitățile au încărcat în cadrul Competiției FDI-2019 un număr de 253 proiecte.

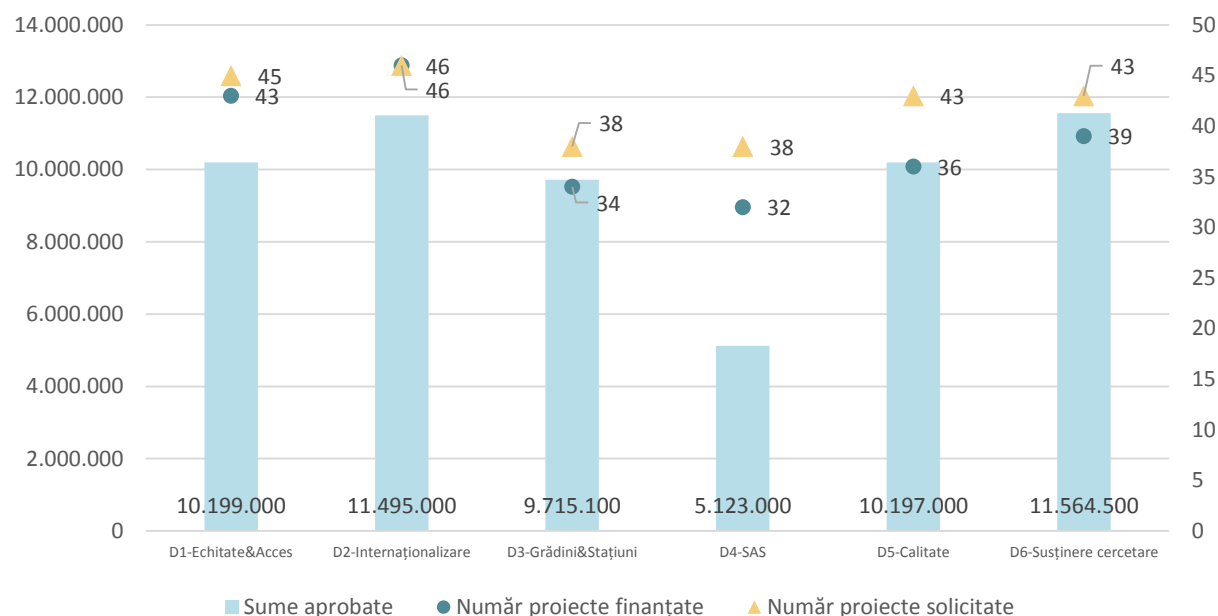
Evaluarea proiectelor. Pentru proiectele care au fost depuse și declarate eligibile au urmat două faze de evaluare. În prima etapă, a avut loc **evaluarea individuală** de către experții evaluatori, fiecare proiect a fost evaluat de trei membri ai comisiei în al cărei domeniu strategic era depus proiectul. În cea de-a doua fază proiectele au fost discutate și **evaluate la nivel de comisie**, unde a fost stabilit un punctaj final pentru fiecare proiect, precum și valoarea finanțării acordate.

Propunerile formulate de comisiile de evaluare, ordonate descrescător în ordinea punctajului obținut, au fost prezentate, spre analiză, Biroului CNFIS, rezultatele finale fiind supuse spre aprobare Consiliului. Ulterior, propunerea CNFIS privind lista proiectelor selectate pentru finanțare a fost înaintată MEC, în ordinea punctajelor.

După afișarea rezultatelor evaluării și evaluarea contestațiilor, lista finală a proiectelor propuse pentru finanțare și valoarea finanțării, au fost transmise spre aprobare MEC, în vederea cuprinderii sumelor alocate în contractul instituțional.

Astfel, după etapa de evaluare a proiectelor, în anul 2019 au fost propuse spre finanțare 230 proiecte din cele 253 depuse de 47 de universități, suma propusă spre finanțare fiind în valoare de 58.293.600 lei, din suma de 82.883.955 lei solicitată de universități. Situația finanțării pe fiecare domeniu este prezentată în Graficul 1.3.

GRAFICUL 1.7. REZULTATELE COMPETIȚIEI DE PROIECTE FDI-2019

Sursa: CNFIS, Raportul rezultatelor competiției FDI-2019

Implementarea și finanțarea proiectelor. În urma aprobării finanțării, fiecare proiect și-a dimensionat cheltuielile în concordanță cu alocarea bugetară, aceasta fiind sintetizată prin încărcarea fișei de execuție, completată cu activitățile, indicatorii și rezultatele asumate pentru sumele aprobate, în platforma <https://uefiscdi-direct.ro>.

Perioada de implementare a proiectelor a fost 02 mai – 20 decembrie 2019, alocările financiare fiind realizate în șase tranșe repartizate pe parcursul anului financiar 2019. Alocările au fost acordate fiecărei universități, lunar, ca procent din totalul sumei alocate pe proiectele declarate câștigătoare pentru respectiva instituție de învățământ superior.

Raportarea intermediară a stadiului de implementare a proiectelor s-a realizat în luna noiembrie a anului 2019, fiind precizată situația proiectului la data specificată, planificarea/ previzionarea activităților economico-financiare până la finalizarea proiectului, precum și obiectivele/acțiunile și resursele necesare în vederea continuării demersurilor inițiate prin proiect. Execuția bugetară finală, împreună cu documentele asumate de conducerea universității (certificarea îndeplinirii obiectivelor și indicatorilor, evitarea dublei finanțări și respectarea specificului liniei de buget finanțarea de bază), s-au realizat după finalizarea proiectului, în lunile ianuarie-februarie ale anului 2020.

Rezultatele finale FDI 2019. Situația la finalul implementării proiectelor finanțate din fondul pentru dezvoltare instituțională corespunzător anului 2019 este următoarea:

- 253 proiecte depuse, suma totală solicitată fiind de 82.883.955 lei;
- 230 proiecte finanțate, suma totală finanțată fiind în valoare de 58.293.600 lei, din care suma totală cheltuită este de 57.750.558 lei (aproximativ 99%);
- 47 de universități de stat finanțate prin minimum un proiect
- 157 de proiecte (din 42 universități) care au execuție bugetară 100%;
- 21 proiecte (din 11 universități) pentru care s-a cheltuit mai puțin de 97% din suma alocată;
- toate universitățile de stat au aplicat cu cel puțin un proiect.

Lista proiectelor finanțate în anul 2019 din fondul de dezvoltare instituțională și situația centralizată pe universități a execuției bugetare sunt prezentate în Anexe.

1.3.7. Fondul pentru situații speciale

Pentru anul 2019 situația referitoare la fondul pentru situații speciale (FSS) a fost reglementată prin OMEC nr.3694/19.03.2019. Ca urmare a aplicării ordinului mai sus menționat, universităților care au solicitat MEC fonduri pentru situațiile speciale/neprevăzute, le-au fost alocate fondurile în urma unor justificări argumentate corespunzător.

La fel ca în anii precedenți, conform structurii ordinului de ministru care reglementează acordarea finanțărilor din FSS, CNFIS se pronunță/face propuneri pentru alocările încadrate la art. 2, alin (3), lit. f) - "asigurarea derulării activității curente a instituțiilor de învățământ superior, în condițiile în care veniturile nu mai pot acoperi costurile necesare, ca urmare a unui management defectuos care afectează desfășurarea procesului didactic. Alocarea fondurilor se face pentru o perioadă limitată la maximum 6 luni în 2 ani bugetari. Acest proces este condiționat de implementarea unui program de restructurare/plan de măsuri, asumat de senatul universității și aprobat de MEN, cu avizul prealabil al Consiliului Național pentru Finanțarea Învățământului Superior;"

Au existat mai multe solicitări de acordare de fonduri din FSS din partea instituțiilor de învățământ superior. Dintre acestea unele au făcut referire explicită în solicitare la încadrarea acestora în litera corespunzătoare art. 2, alin. (3), al ordinului mai sus menționat, însă în aceeași măsură, au existat și universități care au depus cereri la MEC fără să menționeze categoria pentru care solicită fonduri, motiv pentru care unele încadrări au fost realizate de către MEC, la propunerea CNFIS, sau direct de către MEC, de exemplu sumele acordate universităților conform art. 2, alin. (3), litera h) pentru cofinanțarea proiectelor dedicate dezvoltării și consolidării de rețele universitare europene;

Ministerul Educației și Cercetării, la propunerea CNFIS, a aprobat sumele alocate fiecărei universități, pe baza analizei documentelor justificative prezentate. Dacă în anii precedenți o componentă consistentă a solicitărilor pentru care Consiliul era chemat să se pronunțe erau încadrate la art. art. 2, alin (3), lit. f din ordinul de ministru mai sus enunțat, în anul 2019, niciuna dintre solicitări nu a fost încadrată la acest punct.

Totuși, fiind solicitat punctul de vedere de către MEC, sub autoritatea căruia își desfășoară activitatea CNFIS, au fost realizate analize interne și au fost transmise către Minister șase adrese care conțineau opinia Biroului CNFIS în ceea ce privește oportunitatea acordării unor sume din fondul pentru situații speciale pentru solicitări încadrate la art. 2, alin (3), literele c), d) și în special g) din OMEC nr.3694/19.03.2019.

Sumele repartizate de către MEC pe universități, corespunzătoare fondului pentru situații speciale (FSS) care nu pot fi integrate în formula de finanțare, în anul 2019 sunt prezentate în Tabelul 1.16.

TABELUL 1.16. EVOLUȚIA REPARTIZĂRII PE UNIVERSITĂȚI A FONDULUI PENTRU SITUAȚII SPECIALE (FSS), ÎN ANUL 2019

Cod univ	Universitatea	2019	
		Valoare FSS	%din FI
U01	Universitatea Politehnica din București	8.391.723	2,15%
U02	Universitatea Tehnică de Construcții din București	904.000	1,87%
U03	Universitatea de Arhitectură și Urbanism "Ion Mincu" din București	2.241.250	7,68%
U04	USAMV din București	1.402.812	1,41%
U05	Universitatea din București	2.933.300	1,37%
U06	UMF "Carol Davila" din București	1.798.300	1,10%
U07	ASE din București	2.367.410	1,79%
U08	Universitatea Națională de Muzică din București	240.000	0,83%
U09	Universitatea de Arte din București	200.900	0,84%
U10	UNATC "I.L. Caragiale" din București	294.600	0,84%
U11	UNEFS din București	124.400	0,83%
U12	SNSPA din București	1.820.939	4,54%
U13	Universitatea "1 decembrie 1918" din Alba-Iulia	585.876	2,11%

Raport public anual – 2019

U14	Universitatea "Aurel Vlaicu" din Arad	468.455	1,69%
U15	Universitatea „Vasile Alecsandri” din Bacău	305.000	0,85%
U17	Universitatea "Transilvania" din Braşov	1.391.300	0,86%
U18	Universitatea Tehnica din Cluj Napoca	1.941.621	0,87%
U19	USAMV din Cluj Napoca	644.750	0,97%
U20	Universitatea "Babeş - Bolyai" din Cluj Napoca	4.402.700	1,45%
U21	UMF "Iuliu Haţieganu" din Cluj Napoca	894.900	0,86%
U22	Academia de Muzică "GH.- Dima" din Cluj Napoca	354.825	1,29%
U23	Universitatea de Artă şi Design din Cluj Napoca	131.800	0,83%
U24	Universitatea "Ovidius" din Constanţa	785.837	0,99%
U25	Universitatea Maritimă din Constanţa	86.500	0,82%
U26	Universitatea din Craiova	1.710.059	1,14%
U27	UMF din Craiova	484.300	0,86%
U28	Universitatea "Dunărea de Jos" din Galaţi	1.727.624	1,24%
U29	Universitatea Tehnica "Gheorghe Asachi" din Iaşi	1.787.718	1,06%
U30	USAMV "Ion Ionescu de la Brad" din Iaşi	502.142	0,99%
U31	Universitatea "Al. I. Cuza" din Iaşi	2.238.400	1,17%
U32	UMF "Gr. T. Popa" din Iaşi	1.243.710	1,22%
U33	Universitatea de Arte "George Enescu" din Iaşi	328.300	0,86%
U34	Universitatea din Oradea	894.100	0,86%
U35	Universitatea din Petroşani	645.638	2,52%
U36	Universitatea din Piteşti	445.528	1,02%
U37	Universitatea "Petrol - Gaze" din Ploieşti	333.000	0,97%
U38	Universitatea "Eftimie Murgu" din Reşiţa	874.112	8,56%
U39	Universitatea "Lucian Blaga" din Sibiu	1.846.756	1,89%
U40	Universitatea "Ştefan cel Mare" din Suceava	1.572.691	2,03%
U41	Universitatea "Valahia" din Târgovişte	2.618.800	5,80%
U42	Universitatea "Constantin Brâncuşi" din Târgu Jiu	169.340	1,07%
U44	UMFST „George Emil Palade” din Tg. Mureş	963.800	0,86%
U45	Universitatea de Arte din Tg. Mureş	378.395	2,28%
U46	Universitatea Politehnica Timişoara	1.718.013	1,13%
U47	USAMV a Banatului "Regele Mihai I al României" din Timişoara	592.580	1,21%
U48	Universitatea de Vest din Timişoara	2.810.508	2,35%
U49	UMF "Victor Babeş" din Timişoara	846.688	1,12%
Total FSS		61.445.400	1,47%

Sursa: CNFIS

În tabelul de mai sus este prezentată repartizarea pe universităţi a fondului pentru situaţii speciale (FSS) pentru anul 2019, fiind menţionate sumele finale repartizate de MEC, inclusiv sumele propuse/avizate de CNFIS pentru acele universităţi care au făcut solicitări pentru situaţiile prevăzute la art. 2, alin (3), lit. c), d), şi g) din ordinul de ministru corespunzătoare.

Sintetic, structura solicitărilor din anul 2019 încadrate la art. 2, alin (3), lit. c), d), şi g) care fac referire mai ales la „situaţiile neprevăzute”, propuse/avizate în prealabil de CNFIS este prezentată în Tabelul 1.17

TABELUL 1.17. SITUAȚIA FINANȚĂRILOR PROPUSE/AVIZATE DE CNFIS PE UNIVERSITĂȚI DIN FONDUL PENTRU SITUAȚII SPECIALE (FSS) ÎN ANUL 2019

Cod univ.	Universitate	Valoare FSS solicitată	Valoare FSS alocată	% FSS alocat	Observații
U03	Universitatea de Arhitectura și Urbanism "Ion Mincu" din București	3.528.000,00	2.000.000,00	56,69%	
U35	Universitatea din Petroșani	400.000,00	400.000,00	100,00%	
U38	Universitatea "Eftimie Murgu" din Reșița	795.911,00	795.911,00	100,00%	
U39	Universitatea "Lucian Blaga" din Sibiu	185.000,00	185.000,00	100,00%	
U41	Universitatea „Valahia” din Târgoviște	2.254.000,00	2.254.000,00	100,00%	nivelul finanțării a fost condiționat de transmiterea unor documente suplimentare
U42	Universitatea „Constantin Brâncuși” din Târgu-Jiu	91.195,50	0,00	0,00%	în adresa către MEC s-a specificat de către CNFIS faptul că finanțarea nu se justifică la acel moment
Total		7.254.106,50	5.634.911,00		

Sursa: CNFIS

Astfel, se constată faptul că în anul 2019 șase universități au solicitat FSS, pentru situația prevăzută la art. 2, alin (3), lit. c), d), și g) din OMEC 3694/2019, fapt ce presupune că majoritatea universităților își asigură desfășurarea activității prin finanțarea de bază și finanțarea suplimentară, precum și din venituri proprii.

În toate cazurile în care CNFIS a propus finanțarea din Fondul pentru situații speciale s-au avut în vedere materialele justificative care au stat la baza solicitărilor, cu recomandarea generală pentru universități de a implementa planuri de măsuri în vederea optimizării cheltuielilor, cu asigurarea calității procesului educațional, urmând ca CNFIS să monitorizeze gradul de implementare a acestora. În cazul solicitărilor care impuneau avizul CNFIS au fost analizate atât datele financiare puse la dispoziție de universitate, cât și cele care au vizat elementele specifice de încadrare a personalului didactic, normele universitare, capacitatea instituției de învățământ superior de atragere de venituri.

Din cele șase solicitări, cinci dintre ele au fost încadrate la litera g) a ordinului amintit și una la literele c) – d). Încadrarea la art. 2, alin (3) litera g) presupune "asigurarea, în timpul exercițiului financiar, a finanțării acelor cheltuieli cu caracter neprevăzut și de urgență care nu au fost cuprinse în bugetul inițial, inclusiv a celor ocazionate de contractarea unor proiecte de cercetare".

De asemenea, în cazul a două solicitări, CNFIS, pe de-o parte a condiționat nivelul finanțării de transmiterea unor documente suplimentare, iar pe de altă parte a apreciat că acordarea în avans a sumei invocate de universitate, nu se justifică pentru acel moment. În alt caz poziția CNFIS a optat pentru acordarea finanțării, dar a considerat că necesarul universității este de aproximativ 60% din suma solicitată, respectiv 2 mil. lei.

1.3.8. Metodologia de transport

Propunerea CNFIS privind repartizarea pe universități a alocațiilor bugetare destinate cheltuielilor de transport pentru studenți, pentru anul 2019, s-a realizat conform metodologiei de transport, aprobată prin OMEN nr. 3131/05.02.2019.

În anul 2019, repartizarea pe universități a alocațiilor bugetare disponibile s-a realizat în funcție de dimensiunea universității din punct de vedere al numărului de studenți fizici, bugetați, forma de învățământ zi, de la ciclul de studii universitare de licență, master și doctorat, care studiază în orașe care sunt centre

universitare, precum și cei care studiază în orașele în care există extensii ale universităților. Până în anul 2019, nu intrau în categoria studenților fizici eligibili pentru transport cei care erau înscriși la ciclul de studii universitare de doctorat și nici cei care studiau în orașe în afara localității de rezidență a universității.

Fundamentarea de către CNFIS a propunerilor privind metodologia de transport și implementarea acesteia, are la bază date statistice raportate de universități către MEC, iar începând din anul 2016 prin platforma online ANS (<https://date.invatamant-superior.ro/>).

Formula de calcul utilizată în metodologia de transport, pentru repartizarea pe universități a fondurilor alocate de la bugetul de stat pentru subvenționarea cheltuielilor de transport urban în comun ale studenților, are ca parametri principali: **numărul de studenți (fizici) eligibili pentru transport, coeficientul agregat de transport**, care diferențiază cheltuielile de transport pe centre universitare (în funcție de mărimea centrului universitar și de valoarea cheltuielilor unitare de transport), și **alocația totală la nivel național pentru această destinație**.

În tabelul de mai jos sunt prezentate alocațiile bugetare destinate subvențiilor de transport urban pentru studenți, numărul de studenții eligibili pentru transport și alocațiile medii la nivel național pe student, pentru perioada 2014-2019. Alocațiile bugetare destinate subvențiilor de transport urban pentru studenți, pentru anul 2019, a fost în valoare de 24,53 mil.lei, în scădere cu 11,11% față de anul financiar anterior.

În Tabelul 1.18 se poate observa că, în perioada 2015-2018, alocația medie la nivel național prezintă fluctuații mici, cuprinse în intervalul 100 lei - 98 lei, determinate și de menținerea bugetului anual alocat pentru subvențiile de transport urban local. În anul 2019 alocația medie la nivel național a scăzut, având o valoare de doar 84 lei. Această diminuare a fost determinată atât de creșterea numărului de studenți eligibili, cât și de scăderea bugetului anual destinat subvențiilor de transport public local de suprafață pentru studenți.

TABELUL 1.18. FINANȚAREA COMPLEMENTARĂ, PRIN SUBVENȚII DE TRANSPORT, PERIOADA 2014-2019

An financiar	Studenți fizici eligibili transport (L+M)*	Buget anual repartizat (propunere CNFIS) mii lei	Alocație medie /student Lei
2014	269.062	26.950	100
2015	269.698	26.950	100
2016	271.392	26.590	98
2017	271.416	26.590	98
2018	272.485	27.255	100
2019*	293.368	24.530	84

Sursa: CNFIS *Studenții fizici eligibili pentru transport (pentru anul 2019) sunt studenții înmatriculați la forma de învățământ cu frecvență, finanțați de la buget, de la ciclurile de studii universitare de licență, master și doctorat.

Propunerile de repartizare pe universități a alocațiilor bugetare privind facilitățile pentru transport urban, cât și numărul de studenți fizici eligibili pentru transport corespunzători perioadei 2016 - 2019, sunt prezentate în Tabelul 1.19.

Capitolul I. Elemente generale referitoare la finanțarea învățământului superior din România

TABELUL 1.19. STUDENȚI FIZICI ELIGIBILI TRANSPORT ȘI PROPUNERE REPARTIZARE PE UNIVERSITĂȚI ALOCAȚII BUGETARE FACILITĂȚI TRANSPORT URBAN, PERIOADA 2016-2019

Cod Univ.	Universitatea	2016		2017		2018		2019	
		Studenti fizici eligibili (2) transport (L+M) (1 Ian2016)	Propunere Repartizare 2016	Studenti fizici eligibili (2) transport (L+M) (1 Ian2017)	Propunere Repartizare 2017	Studenti fizici eligibili (2) transport (L+M) (1 Ian2018)	Propunere Repartizare 2018	Studenti fizici eligibili (2) transport (L+M+D) * (1 Ian2019)	Propunere Repartizare 2019
U01	Universitatea Politehnica din București	23.474	2.933.400	23.206	2.901.000	23.418	2.988.000	25.367	2.669.000
U02	Universitatea Tehnică de Construcții din București	4.021	502.500	3.833	479.000	3.740	477.000	3.621	381.000
U03	Universitatea de Arhitectură din București	1.414	176.700	1.466	183.000	1.459	186.000	1.613	167.000
U04	USAMV din București	6.108	763.300	6.443	805.000	6.641	847.000	7.256	739.000
U05	Universitatea din București	19.129	2.390.400	19.074	2.384.000	18.970	2.420.000	20.359	2.118.000
U06	UMF "Carol Davila" din București	5.250	656.000	5.417	677.000	5.665	723.000	6.746	710.000
U07	ASE din București	11.925	1.490.200	11.903	1.488.000	12.018	1.533.000	12.326	1.297.000
U08	Universitatea Națională de Muzică din București	730	91.200	750	94.000	754	96.000	805	85.000
U09	Universitatea de Arte din București	934	116.700	937	117.000	935	119.000	990	104.000
U10	UNATC "I.L.Caragiale" din București	636	79.400	651	81.000	667	85.000	756	79.000
U11	UNEFIS din București	825	103.100	831	104.000	844	108.000	891	94.000
U12	SNSPA din București	3.755	469.200	3.916	490.000	4.058	518.000	4.057	427.000
U13	Universitatea "1 decembrie 1918" din Alba-Iulia	2.610	108.700	2.648	110.000	2.687	114.000	2.861	100.000
U14	Universitatea "Aurel Vlaicu" din Arad	2.296	95.700	2.252	94.000	2.294	98.000	2.443	86.000
U15	Universitatea "Vasile Alecsandri" din Bacău	2.931	122.100	2.986	124.000	2.906	124.000	2.873	101.000
U17	Universitatea "Transilvania" din Brașov	12.399	1.032.900	12.482	1.040.000	12.724	1.082.000	13.237	929.000
U18	Universitatea Tehnică din Cluj Napoca	13.560	1.694.500	13.495	1.687.000	13.432	1.714.000	16.344	1.625.000
U19	USAMV din Cluj Napoca	4.348	543.400	4.343	543.000	4.160	531.000	4.227	445.000
U20	Universitatea "Babeș - Bolyai" din Cluj Napoca	20.393	2.548.300	19.942	2.493.000	20.041	2.557.000	22.512	2.253.000
U21	UMF "Iuliu Hațieganu" din Cluj Napoca	3.244	405.400	3.288	411.000	3.288	420.000	3.530	372.000
U22	Academia de Muzică "GH.Dima" din Cluj Napoca	606	75.800	621	78.000	640	82.000	797	78.000
U23	Universitatea de Artă și Design din Cluj Napoca	650	81.200	655	82.000	656	84.000	723	77.000
U24	Universitatea "Ovidius" din Constanța	6.164	385.100	6.143	384.000	6.093	389.000	6.144	323.000
U25	Universitatea Maritimă din Constanța	753	47.000	762	48.000	809	52.000	896	47.000
U26	Universitatea din Craiova	11.372	710.600	11.157	697.000	11.207	715.000	13.072	666.000
U27	UMF din Craiova	2.092	130.700	2.056	129.000	2.040	130.000	2.133	113.000
U28	Universitatea "Dunărea de Jos" din Galați	7.729	643.900	7.702	642.000	7.584	645.000	8.357	556.000
U29	Universitatea Tehnică "Gheorghe Asachi" din Iași	11.646	1.212.700	11.612	1.210.000	11.590	1.232.000	11.834	1.245.000
U30	USAMV "Ion Ionescu de la Brad" din Iași	3.291	342.700	3.517	366.000	3.482	370.000	3.485	366.000
U31	Universitatea "Al. I. Cuza" din Iași	15.765	1.641.700	15.410	1.605.000	15.322	1.629.000	15.802	1.662.000
U32	UMF "Gr. T. Popa" din Iași	3.975	413.900	3.990	416.000	3.945	419.000	4.131	435.000
U33	Universitatea de Arte "George Enescu" din Iași	1.212	126.200	1.228	128.000	1.235	131.000	1.269	133.000
U34	Universitatea din Oradea	7.557	472.100	7.535	471.000	7.534	481.000	8.020	420.000
U35	Universitatea din Petroșani	2.418	0	2.343	0	2.349	0	2.548	0
U36	Universitatea din Pitești	3.479	144.900	3.484	145.000	3.537	150.000	3.870	136.000
U37	Universitatea "Petrol-Gaze" din Ploiești	3.740	155.800	3.748	156.000	3.651	155.000	3.620	127.000
U38	Universitatea "Eftimie Murgu" din Reșița	1.259	52.400	1.057	44.000	942	40.000	947	33.000
U39	Universitatea "Lucian Blaga" din Sibiu	7.759	323.200	7.758	323.000	7.791	331.000	8.172	286.000
U40	Universitatea "Ștefan cel Mare" din Suceava	4.841	201.700	5.121	213.000	5.418	230.000	6.065	212.000
U41	Universitatea "Valahia" din Târgoviște	3.757	156.500	3.769	157.000	3.671	156.000	4.046	142.000
U42	Universitatea "Constantin Brâncuși" din Târgu Jiu	1.605	66.900	1.720	72.000	1.750	74.000	1.753	61.000
U43	Universitatea "Petru Maior" din Tg. Mureș	1.918	119.900	1.931	121.000	1.951	124.000	na	Na
U44	UMF din Tg. Mureș	2.931	183.100	3.072	192.000	3.125	199.000	5.451	287.000
U45	Universitatea de Arte din Tg. Mureș	319	19.900	321	20.000	311	20.000	314	16.000
U46	Universitatea Politehnică Timișoara	9.203	958.400	9.234	962.000	9.416	1.001.000	10.653	894.000
U47	USAMV a Banatului "Regele Mihai I al României" din Timișoara	3.260	339.500	3.404	355.000	3.430	366.000	3.618	317.000
U48	Universitatea de Vest din Timișoara	8.954	932.500	9.090	946.000	9.245	984.000	9.602	842.000
U49	UMF "Victor Babeș" din Timișoara	3.155	328.600	3.113	323.000	3.060	326.000	3.232	275.000
Total		271.392	26.590.000	271.416	26.590.000	272.485	27.255.000	293.368	24.530.000
Alocația medie la nivel național		98		98		100		84	

Raport public anual – 2019

*Studentii fizici eligibili pentru transport (pentru anul 2019) sunt studenții înmatriculați la forma de învățământ cu frecvență, finanțați de la buget, de la ciclurile de studii universitare de licență, master și doctorat.

La nivel de centre universitare, alocațiile bugetare medii/student și numărul de studenți fizici eligibili pentru perioada 2016-2019 sunt prezentate în tabelul de mai jos.

TABELUL 1.20. STUDENȚII FIZICI ELIGIBILI TRANSPORT, PROPUNERE REPARTIZARE ALOCAȚII BUGETARE TRANSPORT, ALOCAȚII BUGETARE MEDII/STUDENT PE CENTRE UNIVERSITARE, PENTRU PERIOADA 2016 - 2019

Nr cert	Centru universitar	2016			2017			2018			2019		
		Studenti fizici eligibili transport (L+M)	Propunere Repartizare	Alocatia bugetara medie/student	Studenti fizici eligibili transport (L+M)	Propunere Repartizare	Alocatia bugetara medie/student	Studenti fizici eligibili transport (L+M)	Propunere Repartizare	Alocatia bugetara medie/student	Studenti fizici eligibili transport (L+M+D) *	Propunere Repartizare	Alocatia bugetara medie/student
1	București	78.201	9.772.100	125	78.427	9.803.000	125	79.169	10.100.000	128	84.787	8.870.000	105
2	Alba-Iulia	2.610	108.700	42	2.648	110.000	42	2.687	114.000	42	2.861	100.000	35
3	Arad	2.296	95.700	42	2.252	94.000	42	2.294	98.000	43	2.443	86.000	35
4	Bacău	2.931	122.100	42	2.986	124.000	42	2.906	124.000	43	2.873	101.000	35
5	Baia Mare	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
6	Brașov	12.399	1.032.900	83	12.482	1.040.000	83	12.724	1.082.000	85	13.237	929.000	70
7	Cluj Napoca	42.801	5.348.600	125	42.344	5.294.000	125	42.217	5.388.000	128	48.133	4.850.000	101
8	Constanța	6.917	432.100	62	6.905	432.000	63	6.902	441.000	64	7.040	370.000	53
9	Craiova	13.464	841.300	62	13.213	826.000	63	13.247	845.000	64	15.205	779.000	51
10	Galați	7.729	643.900	83	7.702	642.000	83	7.584	645.000	85	8.357	556.000	67
11	Iași	35.889	3.737.200	104	35.757	3.725.000	104	35.574	3.781.000	106	36.521	3.841.000	105
12	Oradea	7.557	472.100	62	7.535	471.000	63	7.534	481.000	64	8.020	420.000	52
13	Petroșani	2.418	0	0	2.343	0	0	2.349	0	0	2.548	0	0
14	Pitești	3.479	144.900	42	3.484	145.000	42	3.537	150.000	42	3.870	136.000	35
15	Ploiești	3.740	155.800	42	3.748	156.000	42	3.651	155.000	42	3.620	127.000	35
16	Reșița	1.259	52.400	42	1.057	44.000	42	942	40.000	42	947	33.000	35
17	Sibiu	7.759	323.200	42	7.758	323.000	42	7.791	331.000	42	8.172	286.000	35
18	Suceava	4.841	201.700	42	5.121	213.000	42	5.418	230.000	42	6.065	212.000	35
19	Târgoviște	3.757	156.500	42	3.769	157.000	42	3.671	156.000	42	4.046	142.000	35
20	Târgu Jiu	1.605	66.900	42	1.720	72.000	42	1.750	74.000	42	1.753	61.000	35
21	Târgu Mureș	5.168	322.900	62	5.324	333.000	63	5.387	343.000	64	5.765	303.000	53
22	Timișoara	24.572	2.559.000	104	24.841	2.586.000	104	25.151	2.677.000	106	27.105	2.328.000	86
Total		271.392	26.590.000	98	271.416	26.590.000	98	272.485	27.255.000	100	293.368	24.530.000	84

Sursa: CNFIS *Studentii fizici eligibili pentru transport (pentru anul 2019) sunt studenții înmatriculați la forma de învățământ cu frecvență, finanțați de la buget, de la ciclurile de studii universitare de licență, master și doctorat.

Menționăm faptul că studenții fizici eligibili pentru transport prezentați în tabelele de mai sus corespund datelor raportate de universități având dată de referință 1 ianuarie a fiecărui an universitar.

I.3.9. Bursa socială

Printre atribuțiile CNFIS, se identifică și fundamentarea, respectiv formularea propunerilor anuale privind cuantumul minim al bursei sociale, pentru susținerea financiară a studenților cu venituri reduse. Cuantumul minim al bursei sociale se propune anual de către CNFIS, *“ținând cont de faptul că acestea trebuie să acopere cheltuielile minime de masă și cazare”*, conform art. 223, alin 10, din Legea Educației Naționale 1/2011.

Fundamentarea și formularea propunerii are la bază analizele realizate cu ajutorul experților UEFISCDI în vederea aplicării prevederilor legale în vigoare menționate mai sus: *“cuantumul minim al bursei sociale (...) trebuie să acopere cheltuielile minime de masă și cazare”*. Astfel, aplicarea algoritmului de estimare a cuantumului minim al bursei sociale pentru anul universitar 2018/2019 are la bază datele statistice privind cuantumul regiei pentru cămine, cuantumul bursei pentru studenți și numărul de studenți fizici (cursuri de zi) de la ciclurile de licență și master (raportate cu data de referință 1 ianuarie 2018).

În anul universitar 2018/2019 s-au menținut principiile de acordare ale bursei sociale ca și în anul anterior. La nivel național a rezultat un cuantum mediu minim al bursei sociale, acordat pentru anul anterior, în valoare de 580 lei/lună, dar acest nivel minim al cheltuielilor de cazare și masă poate varia de la o universitate la alta în funcție de valoarea minimă a cheltuielilor de cazare la nivel de universitate, precum și de subvențiile acordate de către acestea din alocațiile bugetare sau din veniturile proprii pentru cheltuielile de cazare, respectiv pentru masă. Astfel, fiecare universitate poate stabili un cuantum diferit pentru bursa socială acordată studenților.

În tabelul de mai jos este prezentat rezultatul privind estimarea cuantumului bursei sociale pentru anul universitar 2018/2019, analiză care a avut la bază datele statistice raportate de un număr de 48 de universități.

TABELUL 1.21. VALORILE MEDII SI VARIATIILE LA NIVEL NAȚIONAL, A VALORILOR MINIME LA NIVEL DE UNIVERSITĂȚI (REGIE CĂMINE ȘI MASĂ)

Valori minime la nivel de universitate	An universitar 2018 – 2019		
	Media ponderată	Media	Interval de variație
Regie cămine (lei)	132	144	75 lei/lună – 270 lei/lună
Masă/zi (lei)	15	15	15 lei/zi – 25 lei/zi
Bursa socială – valoare propusă (valoare minimă medie la nivel național)	580 lei/lună		

Sursa: CNFIS

I.4. Concluzii privind finanțarea în anul 2019

Situația repartizării pe universități a finanțării instituționale totale și ponderile pe subcomponente din total finanțare, pentru anul 2019 (inclusiv suplimentare decembrie), este prezentată în Tabelul 1.22.

TABELUL 1.22. SITUAȚIA REPARTIZĂRII PE UNIVERSITĂȚI A FINANȚĂRII INSTITUȚIONALE TOTALE, PENTRU ANUL 2019

Cod univ	Universitatea	Total finanțare instituțională (FI)	Total FB (72.0%) (fără GD)	Total FS (26,5%) (fără GD)	Granturi doctorat	FDI Proiecte	FSS total (situații speciale)
A	B	1	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5
U01	Universitatea Politehnica din București	390.541.198	60,00%	28,73%	8,56%	0,56%	2,15%
U02	Universitatea Tehnică de Construcții din București	48.398.144	69,32%	19,52%	6,48%	2,81%	1,87%
U03	Universitatea de Arhitectură și Urbanism "Ion Mincu" din București	29.175.766	59,66%	26,85%	5,30%	0,50%	7,68%
U04	USAMV din București	99.480.763	67,95%	21,09%	7,56%	1,99%	1,41%
U05	Universitatea din București	214.374.083	64,65%	21,57%	11,39%	1,02%	1,37%
U06	UMF "Carol Davila" din București	162.761.852	68,11%	22,52%	7,46%	0,80%	1,10%
U07	ASE din București	132.473.096	62,83%	28,18%	5,94%	1,26%	1,79%
U08	Universitatea Națională de Muzică din București	28.758.110	69,12%	20,90%	5,28%	3,86%	0,83%
U09	Universitatea de Arte din București	23.963.324	62,69%	27,17%	5,85%	3,45%	0,84%
U10	UNATC "I.L.Caragiale" din București	35.146.943	68,91%	22,92%	3,90%	3,42%	0,84%
U11	UNEFS din București	14.968.652	64,42%	24,71%	5,75%	4,29%	0,83%
U12	SNSPA din București	40.143.674	61,40%	24,08%	9,49%	0,50%	4,54%
U13	Universitatea "1 decembrie 1918" din Alba-Iulia	27.791.077	67,61%	20,96%	4,51%	4,81%	2,11%
U14	Universitatea "Aurel Vlaicu" din Arad	27.790.582	72,74%	20,42%	1,61%	3,55%	1,69%
U15	Universitatea "Vasile Alecsandri" din Bacău	35.711.265	72,87%	23,27%	1,42%	1,59%	0,85%
U17	Universitatea "Transilvania" din Brașov	162.190.105	72,87%	22,04%	3,07%	1,16%	0,86%
U18	Universitatea Tehnică din Cluj Napoca	223.000.516	66,77%	24,50%	6,98%	0,88%	0,87%
U19	USAMV din Cluj Napoca	66.174.038	59,22%	26,80%	10,29%	2,71%	0,97%
U20	Universitatea "Babeș - Bolyai" din Cluj Napoca	302.892.216	66,03%	24,17%	7,65%	0,70%	1,45%
U21	UMF "Iuliu Hațieganu" din Cluj Napoca	104.569.893	57,30%	31,94%	8,46%	1,44%	0,86%
U22	Academia Muzică "GH. Dima" din Cluj Napoca	27.611.459	70,60%	20,19%	5,08%	2,85%	1,29%
U23	Universitatea de Artă și Design din Cluj Napoca	15.846.886	65,34%	20,79%	8,84%	4,20%	0,83%
U24	Universitatea "Ovidius" din Constanța	79.215.762	76,53%	17,38%	3,05%	2,06%	0,99%
U25	Universitatea Maritimă din Constanța	10.581.889	76,23%	15,19%	1,91%	5,85%	0,82%
U26	Universitatea din Craiova	150.187.815	72,82%	22,20%	2,56%	1,28%	1,14%
U27	UMF din Craiova	56.606.850	66,81%	25,73%	5,16%	1,44%	0,86%
U28	Universitatea "Dunărea de Jos" din Galați	139.648.811	69,15%	24,98%	3,72%	0,92%	1,24%
U29	Univ. Tehnica "Gheorghe Asachi" din Iași	169.170.310	64,48%	27,04%	6,15%	1,28%	1,06%
U30	USAMV "Ion Ionescu de la Brad" din Iași	50.901.130	63,66%	25,18%	6,31%	3,86%	0,99%
U31	Universitatea "Al. I. Cuza" din Iași	191.400.473	63,82%	27,95%	5,98%	1,08%	1,17%
U32	UMF "Gr. T. Popa" din Iași	101.569.530	66,68%	23,47%	7,19%	1,44%	1,22%
U33	Universitatea de Arte "George Enescu" din Iași	38.001.148	67,68%	25,75%	5,23%	0,49%	0,86%
U34	Universitatea din Oradea	104.101.451	76,42%	20,03%	1,68%	1,02%	0,86%
U35	Universitatea din Petroșani	25.601.082	73,18%	19,25%	3,76%	1,29%	2,52%
U36	Universitatea din Pitești	43.661.438	76,74%	18,29%	2,35%	1,60%	1,02%
U37	Universitatea "Petrol-Gaze" din Ploiești	34.423.648	76,60%	17,23%	2,72%	2,48%	0,97%
U38	Universitatea "Eftimie Murgu" din Reșița	10.216.002	65,63%	19,87%	1,98%	3,96%	8,56%
U39	Universitatea "Lucian Blaga" din Sibiu	97.947.282	72,76%	19,67%	3,72%	1,97%	1,89%
U40	Universitatea "Ștefan cel Mare" din Suceava	77.525.630	62,15%	28,41%	4,99%	2,42%	2,03%
U41	Universitatea "Valahia" din Târgoviște	45.182.195	68,31%	21,65%	2,26%	1,98%	5,80%
U42	Universitatea "Constantin Brâncuși" din Târgu Jiu	15.875.815	75,90%	21,55%	0,00%	1,47%	1,07%
U44	UMFST „George Emil Palade” din Tg. Mureș	112.448.001	66,89%	27,50%	3,51%	1,24%	0,86%
U45	Universitatea de Arte din Târgu - Mureș	16.605.732	76,34%	18,57%	2,11%	0,70%	2,28%
U46	Universitatea Politehnica Timișoara	152.392.985	65,10%	28,07%	4,68%	1,03%	1,13%
U47	USAMV a Banatului "Regele Mihai I al României" din Timișoara	48.977.781	67,43%	23,61%	4,98%	2,78%	1,21%
U48	Universitatea de Vest din Timișoara	119.749.886	65,06%	25,45%	5,47%	1,67%	2,35%
U49	UMF "Victor Babeș" din Timișoara	75.765.913	68,80%	24,84%	3,89%	1,35%	1,12%
Total		4.181.522.201	66,65%	24,53%	5,96%	1,39%	1,47%

Sursa: CNFIS; Ponderile pe subcomponente sunt raportate la total finanțare.

Situația repartizării pe universități a finanțării instituționale pentru anul 2019, în comparație cu anul 2018, este prezentată în Tabelul 1.23. Pentru anul 2018, valorile repartizării finanțării instituționale și a numărul

Capitolul I. Elemente generale referitoare la finanțarea învățământului superior din România

de studenți echivalenți unitari (SEU) ai Universității “Petru Maior” din Târgu Mureș au fost comasate la valorile corespunzătoare UMFST „George Emil Palade” din Tg. Mureș. Întrucât principiile generale ale metodologiei de finanțare aplicată în anul 2019 au fost similare celei aplicate în anul 2018, variația față de anul 2018 poate fi determinată atât de variația numărului de studenți fizici, pe cicluri de studii, și implicit a numărului de studenți echivalenți unitari (SEU), cât și de variația alocațiilor bugetare repartizate în afara formulei de finanțare.

TABELUL 1.23. COMPARAȚIE ÎNTRE FINANȚAREA INSTITUȚIONALĂ PE UNIVERSITĂȚI, 2019 ȘI 2018

Cod univ.	Universitatea	Finanțare totală 2018	Finanțare totală 2019	Variație finanțare totală 2019 vs. 2018	Variație SEU 2019 vs. 2018
A	B	1	2	3	4
U01	Universitatea Politehnica din București	312.705.212	390.541.198	24,9%	0,6%
U02	Universitatea Tehnică de Construcții din București	41.753.911	48.398.144	15,9%	-5,1%
U03	Universitatea de Arhitectură și Urbanism “Ion Mincu” din București	23.827.064	29.175.766	22,4%	4,3%
U04	USAMV din București	82.201.155	99.480.763	21,0%	3,4%
U05	Universitatea din București	182.093.039	214.374.083	17,7%	-1,8%
U06	UMF “Carol Davila” din București	125.356.231	162.761.852	29,8%	5,6%
U07	ASE din București	106.120.900	132.473.096	24,8%	4,1%
U08	Universitatea Națională de Muzică din București	23.003.717	28.758.110	25,0%	0,3%
U09	Universitatea de Arte din București	20.165.406	23.963.324	18,8%	-1,2%
U10	UNATC “I.L.Caragiale” din București	27.177.967	35.146.943	29,3%	5,6%
U11	UNEFS din București	12.314.702	14.968.652	21,6%	1,3%
U12	SNSPA din București	33.420.642	40.143.674	20,1%	-3,2%
U13	Universitatea “1 decembrie 1918” din Alba-Iulia	21.518.189	27.791.077	29,2%	7,6%
U14	Universitatea “Aurel Vlaicu” din Arad	19.807.116	27.790.582	40,3%	10,0%
U15	Universitatea “Vasile Alecsandri” din Bacău	29.334.828	35.711.265	21,7%	-1,4%
U17	Universitatea “Transilvania” din Brașov	128.547.504	162.190.105	26,2%	2,6%
U18	Universitatea Tehnică din Cluj Napoca	176.874.664	223.000.516	26,1%	6,3%
U19	USAMV din Cluj Napoca	54.056.108	66.174.038	22,4%	0,2%
U20	Universitatea “Babeș - Bolyai” din Cluj Napoca	246.257.407	302.892.216	23,0%	0,0%
U21	UMF “Iuliu Hațieganu” din Cluj Napoca	81.976.048	104.569.893	27,6%	4,7%
U22	Academia Muzică “GH. Dima” din Cluj Napoca	21.070.204	27.611.459	31,0%	5,9%
U23	Universitatea de Artă și Design din Cluj Napoca	12.610.971	15.846.886	25,7%	-2,2%
U24	Universitatea “Ovidius” din Constanța	62.563.180	79.215.762	26,6%	0,6%
U25	Universitatea Maritimă din Constanța	7.369.769	10.581.889	43,6%	9,7%
U26	Universitatea din Craiova	116.742.184	150.187.815	28,6%	5,3%
U27	UMF din Craiova	42.071.719	56.606.850	34,5%	7,9%
U28	Universitatea “Dunărea de Jos” din Galați	105.194.152	139.648.811	32,8%	4,9%
U29	Univ. Tehnica “Gheorghe Asachi” din Iași	142.384.302	169.170.310	18,8%	-2,6%
U30	USAMV “Ion Ionescu de la Brad” din Iași	40.362.410	50.901.130	26,1%	0,6%
U31	Universitatea “Al. I. Cuza” din Iași	157.674.386	191.400.473	21,4%	0,2%
U32	UMF “Gr. T. Popa” din Iași	79.867.412	101.569.530	27,2%	4,5%
U33	Universitatea de Arte “George Enescu” din Iași	31.028.170	38.001.148	22,5%	-1,8%
U34	Universitatea din Oradea	81.349.248	104.101.451	28,0%	6,6%
U35	Universitatea din Petroșani	21.930.657	25.601.082	16,7%	6,3%
U36	Universitatea din Pitești	33.730.863	43.661.438	29,4%	6,2%
U37	Universitatea “Petrol-Gaze” din Ploiești	28.051.518	34.423.648	22,7%	-2,7%
U38	Universitatea “Eftimie Murgu” din Reșița	9.120.240	10.216.002	12,0%	-8,2%
U39	Universitatea “Lucian Blaga” din Sibiu	77.291.793	97.947.282	26,7%	4,1%
U40	Universitatea “Ștefan cel Mare” din Suceava	57.448.785	77.525.630	34,9%	9,5%
U41	Universitatea “Valahia” din Târgoviște	35.097.102	45.182.195	28,7%	2,7%
U42	Universitatea “Constantin Brâncuși” din Târgu Jiu	12.862.186	15.875.815	28,7%	2,3%
U44	UMFST „George Emil Palade” din Tg. Mureș	89.314.793	112.448.001	25,9%	2,4%
U45	Universitatea de Arte din Târgu - Mureș	13.713.534	16.605.732	21,1%	0,4%
U46	Universitatea Politehnica Timișoara	122.855.907	152.392.985	24,0%	1,7%
U47	USAMV a Banatului “Regele Mihai I al României” din Timișoara	39.677.318	48.977.781	23,4%	2,5%
U48	Universitatea de Vest din Timișoara	94.677.656	119.749.886	26,5%	2,4%
U49	UMF “Victor Babeș” din Timișoara	59.158.731	75.765.913	28,1%	2,8%
Total		3.343.731.000	4.181.522.201	25,1%	2,35%

Sursa: CNFIS

Pentru anul 2019 variațiile de la nivelul numărului de studenți bugetați nu sunt, în general, semnificative, dificultățile financiare ale universităților fiind determinate în special de declinul numărului de studenți în regim cu taxă, a resurselor financiare din venituri proprii și de nivelul alocațiilor bugetare.

1.5. Prezentarea propunerii de metodologie de finanțare pentru anul 2020

În cadrul acestei secțiuni prezentăm sintetic arhitectura generală și elementele principale ale propunerii CNFIS privind metodologia de finanțare pentru anul 2020.

Astfel, la nivel de structură, metodologia propusă pentru anul 2020 prevede ca din suma alocată în bugetul național pentru finanțarea instituțională a universităților să se repartizeze 1,5% pentru finanțarea situațiilor speciale, care nu pot fi integrate în formula de finanțare, să fie alocate sumele reprezentând valoarea granturilor doctorale pentru studenții doctoranzi înmatriculați începând cu anul universitar 2011/2012, iar suma rămasă să se distribuie având în vedere următoarele ponderi pentru cele trei componentele principale ale finanțării:

- finanțarea de bază: 72%;
- finanțarea suplimentară: 26,5%;
- fondul de dezvoltare instituțională: 1,50%.

1.5.1. Finanțarea de bază

La nivelul componentei **Finanțării de bază** (asociată ciclurilor de licență și master), sumele se distribuie potrivit numărului de studenți înmatriculați pe baza cifrelor de școlarizare primite de universitate, ponderați întâi cu coeficienții de echivalare aferenți ciclurilor și formelor de învățământ distincte, iar apoi cu coeficienții de cost aferenți domeniilor fundamentale de studiu și ramurilor de știință corespunzătoare acestor domenii. Pentru determinarea finanțării de bază corespunzătoare fiecărei universități se au în vedere caracteristicile proprii acestora (anume numărul de studenți echivalenți unitari pentru ciclurile de licență și master) precum și parametrii mai generali ai sistemului în ansamblu, între care un rol determinant îl are alocația pe student echivalent unitar care depinde de (1) quantumul finanțării alocate de la bugetul de stat și (2) numărul total al studenților echivalenți unitari prezenți în sistemul de învățământ superior. Deși au fost discuții privind valoarea coeficienților de echivalare și de cost, cu referire la necesitatea fundamentării acestora pe baza diferențelor existente la nivelul costurilor reale, CNFIS a propus, până la finalizarea acestor calcule, păstrarea nivelului coeficienților de echivalare și de cost în vigoare în anul anterior, pentru a evita șocurile în finanțare. Precizăm faptul că pentru finanțarea asociată ciclului de studii doctorale propunerea CNFIS pentru anul 2020 menține principiul finanțării prin intermediul granturilor doctorale fundamentate printr-un set de calcule distincte pentru trei grupuri de domenii de finanțare diferențiate sub aspectul valorii fondului de cercetare inclus în grant, precum și prin niveluri diferite de finanțare a regiei școlilor doctorale. Astfel, în **domeniul de finanțare D1** sunt incluse programele de studii doctorale asociate ramurilor de științe socio-umane, în **domeniul de finanțare D2** sunt incluse programele de studii doctorale asociate ramurilor de științe naturale și ingineresti, în **domeniul de finanțare D3** sunt incluse programele de studii doctorale asociate ramurilor de științe biologice și biomedicale, iar în **domeniul de finanțare D4** intră programele de studii doctorale din ramura de știință Arte (*fără cele din domeniul de studii universitare de doctorat Istoria și teoria artei*), valoarea grantului pe fiecare domeniu mai sus definit fiind precizat în Anexa 5.1. a metodologiei. Față de metodologiile anterioare, pentru anul 2020 s-a propus, la sugestia MEC și CNR (propunere dezbătută în cadrul CNR) o creștere în medie de aprox. 14% a valorilor granturilor doctorale.

Datele utilizate pentru repartizarea pe universități vor avea la bază raportările realizate de instituțiile de învățământ superior, corespunzătoare raportării cu data de referință ianuarie 2020, pentru anul universitar 2019/2020

I.5.2. Finanțarea suplimentară

În privința finanțării suplimentare s-a propus continuarea repartizării și în anul 2020 în funcție de indicatorii de calitate, pe baza cele patru clase de indicatori utilizate din 2016. Important de menționat este că o modificare față de metodologiile anterioare a vizat distribuția diferită a ponderilor indicatorilor, în favoarea clasei axată pe cercetarea științifică/creație artistică și performanță sportivă și a celei care vizează orientarea internațională (propunere formulată de MEC și CNR, dezbătută în cadrul reuniunii CNR și asumată de către CNFIS), astfel: C1. Predare/învățare – 22%; C2. Cercetare științifică/creație artistică/performance sportivă – 46%; C3. Orientare internațională – 12%; C4. Orientare regională și echitate socială – 20%. Totodată, s-a avut în vedere actualizarea modului de calcul al unor indicatori cu menținerea aplicării criteriilor și standardelor de calitate la nivelul ramurilor de știință sau la nivel de universitate (exemplu: indicatorul 1.1 privind raportul dintre numărul studenților și numărul de cadre didactice și 1.2 privind raportul numărului de studenți de la ciclul de master și numărul de studenți de la ciclul de licență pentru care se ajustează numărul de studenți – licență și master - la o valoare optimă pe ramură știință, care variază în funcție de cerințele ARACIS, în cazul în care are o valoare mai mică decât aceasta sau în cazul indicatorului IC3.1 au fost stabilite ponderi pentru mobilități stabilite în funcție de durata și tipul mobilității – foarte scurtă, scurtă, medii sau lungi).

Mecanismul de alocare a finanțării suplimentare aplicat, cu cele patru clase de indicatori, cuprinde un număr total de 15 indicatori de calitate, construiți și distribuiți în interiorul claselor pe baza principiilor și logicii generale enunțate încă de la crearea lor și anume relevanța disciplinară a acestora precum și necesitatea asigurării echilibrului și stabilității finanțării instituțiilor de învățământ superior. În tabelul 1.25 se poate identifica denumirea, încadrarea și ponderea specifică fiecărui indicator individual și fiecărei clase de indicatori în ansamblu.

Totodată, pentru anul 2020 se continuă alocarea FS integral pe indicatori de calitate. Și în cazul finanțării suplimentare, datele utilizate pentru dimensionarea alocațiilor disponibile vor fi cele raportate pentru anul universitar 2019/2020, iar datele utilizate pentru calculul indicatorilor de calitate vor fi cele disponibile la 1 ianuarie 2020 (similar principiului aplicat și în anii 2016-2019).

TABELUL 1.24. LISTA INDICATORILOR DE CALITATE PROPUȘI PENTRU ANUL 2020 ÎN VEDEREA REPARTIZĂRII FINANȚĂRII SUPLIMENTARE

Clasa de indicatori	Denumire indicator	Pondere
C1. Predare/învățare (22%)	C1.1 Raportul dintre numărul studenților și numărul de cadre didactice	8%
	C1.2 Raportul numărului de studenți de la ciclul de master și numărul de studenți de la ciclul de licență	6%
	C1.3 Raportul dintre numărul de cadre didactice cu vârsta de până la 40 ani, inclusiv, și numărul total de cadre didactice	4%
	C1.4 Raportul dintre numărul cadrelor didactice titulare care au dreptul de a conduce doctorat și numărul de cadre didactice	4%
C2. Cercetare științifică / creație artistică (46%)	C2.1 Calitatea resursei umane	14%
	C2.2 Impactul activității științifice / creației artistice	12%
	C2.3 Performanța activității științifice / creației artistice	14%
	C2.4 Fondurile pentru cercetare științifică / creație artistică	6%
C3. Orientare internațională (12%)	C3.1 Ponderea mobilităților studențești prin programul ERASMUS și ERASMUS MUNDUS	6%
	C3.2 Ponderea studenților străini înscriși în programe de studii	6%
C4. Orientare regională & echitate socială (20%)	C4.1 Capacitatea de a integra persoanele provenite din medii dezavantajate socio-economic în programe educaționale	5%
	C4.2 Contribuția universității la fondul de burse	4%
	C4.3 Activitatea de practică pentru ciclul de studii de licență	4%
	C4.4 Locuri în cămine studențești	5%
	C4.5 Fondurile nerambursabile atrase de universitate	2%

Clasa de indicatori	Denumire indicator	Pondere
Pondere totală		100%
Pondere totală din finanțarea instituțională		26,5%

1.5.3. Fondul pentru dezvoltarea instituțională

În ceea ce privește **fondul pentru dezvoltarea instituțională** a universităților de stat, CNFIS susține continuarea alocării pe bază competițională a acestuia și în anul 2020, având în vedere necesitatea creșterii transparenței alocării fondurilor de la buget și răspunsului pozitiv recepționat din partea universităților. În acest sens, propunerea de metodologie pentru anul 2020 a menținut forma metodologică aprobată de MEC pentru anul 2019, prin OM nr. 3129/05.02.2019, cu elemente mai detaliate privind modalitatea de alocare a fondului de dezvoltare instituțională, reglementările procedurale de aplicare și domeniile prioritare pentru care diversele universități ar urma să depună aplicații, precum și privind procedura și criteriile de evaluare a proiectelor depuse. Propunerile CNFIS susțin: menținerea modalității de evaluare a proiectelor la nivelul unor comisii unice pe fiecare direcție de finanțare, creșterea perioadei de implementare a proiectelor, depunerea unui singur proiect instituțional pe fiecare domeniu de finanțare, precum și crearea unui cont unic instituțional la nivel de universitate. Astfel, propunerile susținute de CNFIS pentru metodologia de repartizare a fondului de dezvoltare instituțională pentru anul 2020 au fost discutate și agreeate la nivelul CNR, și MEC la sfârșitul anului 2019, fiind aprobate prin OM nr.3115/2020. Ca dispoziții finale pentru anul 2020, s-a agreeat, conform propunerilor prezentate CNR și deciziilor din ședința plenară CNFIS, din 28 noiembrie 2019, menținerea domeniilor specifice de finanțare din 2019 pentru care se pot depune proiecte de dezvoltare instituțională, astfel:

- a) creșterea echității sociale, în vederea incluziunii sociale și sporirea accesului la învățământul superior, corelarea ofertei educaționale cu cererea pieței muncii (inclusiv cele privitoare la consilierea și orientarea în carieră);
- b) internaționalizarea învățământului superior din România;
- c) asigurarea funcționării în bune condiții a grădinilor botanice universitare, a stațiunilor didactice, a bazelor de practică și a altor infrastructuri de susținere a activităților didactice, din subordinea universităților;
- d) susținerea activităților societăților antreprenoriale studențești (SAS) din cadrul universităților;
- e) îmbunătățirea calității activității didactice, inclusiv a respectării deontologiei și eticii academice;
- f) susținerea cercetării și excelenței din universități.

Capitolul II. Internaționalizare și practici internaționale

Acest capitol conturează o imagine generală a internaționalizării învățământului superior din România, în principal la nivelul universităților de stat, din punct de vedere a dimensiunii acesteia atât ca număr de studenți străini care vin să studieze în România și efort financiar pentru susținerea pregătirii acestora, cât și ca număr de studenți străini aflați în mobilități de studiu în România. Totodată, având în vedere faptul că mecanismele de finanțare sunt utilizate, din ce în ce mai mult, ca instrumente de guvernare și management universitar, și nu doar ca instrumente pentru repartizarea alocațiilor bugetare către instituțiile de învățământ superior, în capitol se urmărește, în plus, prezentarea unei imagini generale a principalelor experiențe de la nivel internațional privind folosirea indicatorilor de calitate pentru măsurarea și stimularea calității actului educațional.

II.1. Dimensiunea internațională a învățământului universitar din România

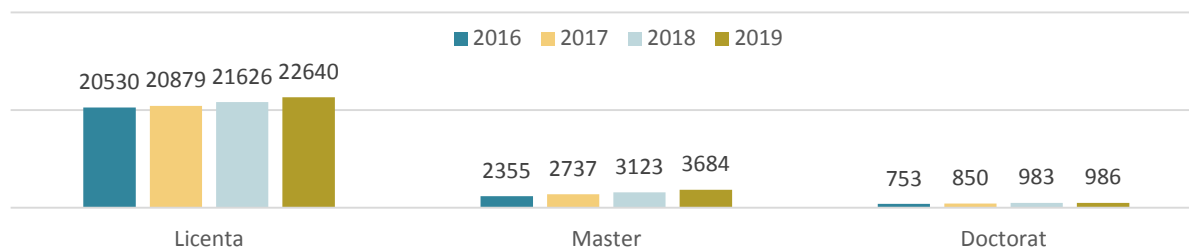
Internaționalizarea învățământului terțiar și facilitarea mobilității studențești sunt două obiective îndelung recunoscute la nivel european, justificate printr-o serie de necesități interconectate:

- necesitatea de a crea un spațiu european unificat, atât din motive socio-economice, cum ar fi recunoașterea calificărilor profesionale pentru ușurarea integrării pe o piață a muncii comuna, cât și culturale, cum ar fi crearea unei identități europene, care îmbrățișează diversitatea;
- necesitatea dezvoltării unor competențe transversale compatibile cu o piață a muncii modernă și competitivă, având în vedere predicțiile pentru următoarea decadă conform cărora peste jumătate din toate locurile de muncă vor necesita calificări de nivel înalt și deschidere spre cooperare internațională;
- necesitatea atragerii forței de muncă instruite, în contextul îmbătrânirii demografice, resimțită profund în spațiul european.

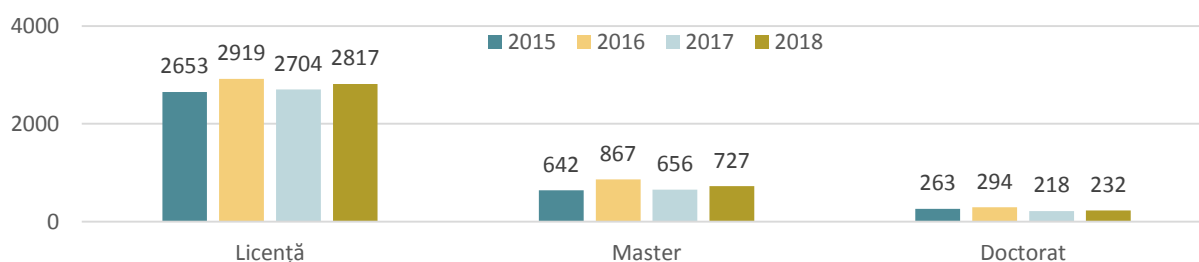
În acest sens, promovarea mobilităților studențești la nivel internațional trebuie înțeleasă ca o prioritate care a dat formă atât procesului demarat prin Declarația de la Bologna din 1999, cât și demersurilor UE de simplificare și uniformizare legislativă a procedurilor de admitere a studenților proveniți din afara spațiului european începute în 1994 și reiterate prin Agenda Europeană privind Migrația din 2015.

Dincolo de prioritățile europene, la nivel național se poate observa o ușoară creștere în interesul acordat de universități atragerii de studenți străini (v. graficul 2.1). Începând din anul 2016, atingerea acestui obiectiv este încurajată și prin politicile care vizează finanțarea universităților de stat, materializată prin oferirea unui procent de 10% din finanțarea suplimentară de la bugetul de stat în funcție de numărul de studenți străini atrași la studiu (5% pentru atragerea studenților prin programe de mobilitate studențească de tip ERASMUS/ERASMUS MUNDUS și 5% pentru atragerea studenților străini înrolați pe toată perioada unui program de studiu) și prin desemnarea Internaționalizării ca unul dintre cele șase domenii pentru care universitățile pot aplica cu proiecte în vederea obținerii de fonduri pentru dezvoltare instituțională.

GRAFICUL 2.1. EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE STUDENȚI SRĂINI ÎN PERIOADA 2016-2019

GRAFICUL 2.2. EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE STUDENȚI STRĂINI AFLAȚI ÎN MOBILITĂȚI DE STUDIU ÎN ROMÂNIA (INCOMING) ÎN PERIOADA 2015-2018

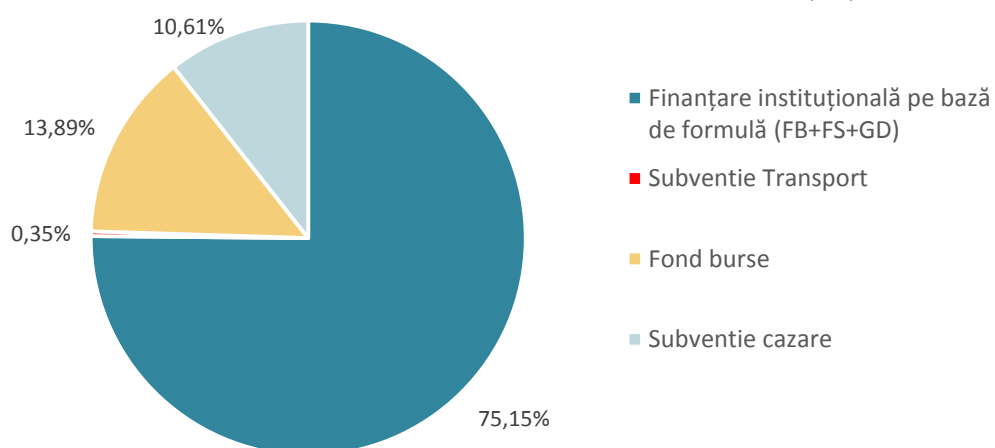

Deoarece internaționalizarea învățământului superior este o prioritate la nivel european, iar la nivel național ea începe să fie recunoscută ca necesară atât pentru dezvoltarea unui sistem universitar competitiv și modern, cât și pentru îndeplinirea altor obiective socio-economice, considerăm oportună prezentarea stării de fapt în acest domeniu. După cum s-au menționat mai sus, atragerea de studenți străini începe să fie încurajată prin politicile de finanțare instituțională, prin urmare o investigare a status quo-ului reprezintă o oportunitate importantă pentru obținerea informațiilor necesare fundamentării politicilor viitoare în acest sector.

II.1.1 Finanțarea studiilor studenților străini

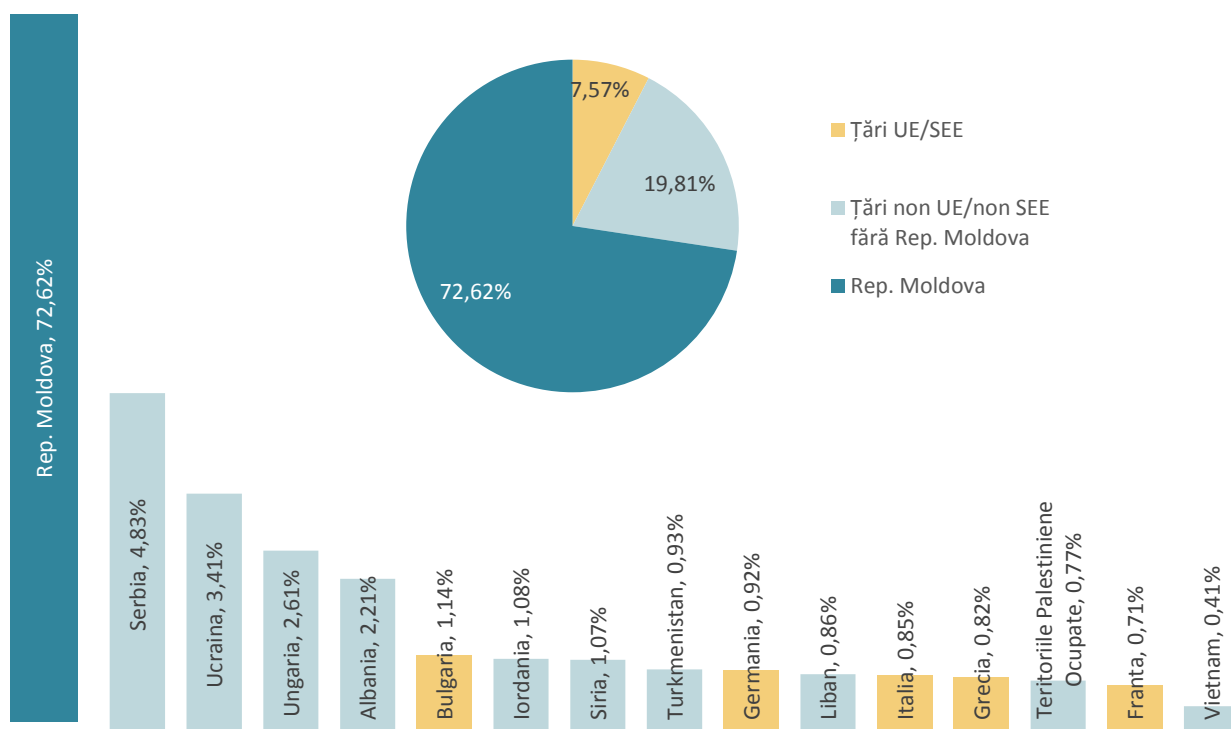
Pe parcursul anului 2019, universitățile din România au primit de la statul român suma de 221,6 mil lei pentru finanțarea studiilor studenților străini înrolați la programele acestora, o sumă deloc neglijabilă, raportată la totalul finanțării instituționale pentru anul universitar 2018/2019 (4.181, mil lei). Aceste fonduri destinate studenților străini au vizat acoperirea finanțării pentru studiile urmate (finanțare de bază, finanțare suplimentară sau granturi doctorale) precum și pentru burse sau subvenții pentru transport și cazare, după cum reiese din graficul 2.3.

GRAFICUL 2.3. FINANȚAREA STUDENȚILOR STRĂINI ÎNROLAȚI ÎN UNIVERSITĂȚILE DE STAT DIN ROMÂNIA (LEI)

În ceea ce privește țările de proveniență ale studenților care au beneficiat de această finanțare, putem constata studiind graficul 2.4 că o proporție semnificativă din fonduri a fost absorbită pentru finanțarea studiilor studenților originari din Republica Moldova, urmați la o distanță foarte mare de studenții din Ucraina, Ungaria și Albania. După cum se poate observa, o proporție semnificativă din finanțare a vizat studenții străini proveniți din afara Uniunii Europene și a Spațiului Economic European, chiar excluzând fondurile destinate studenților proveniți din Republica Moldova. Acest lucru se datorează și preponderenței acestor studenți la forma de finanțare buget, după cum se va observa în secțiunea următoare.

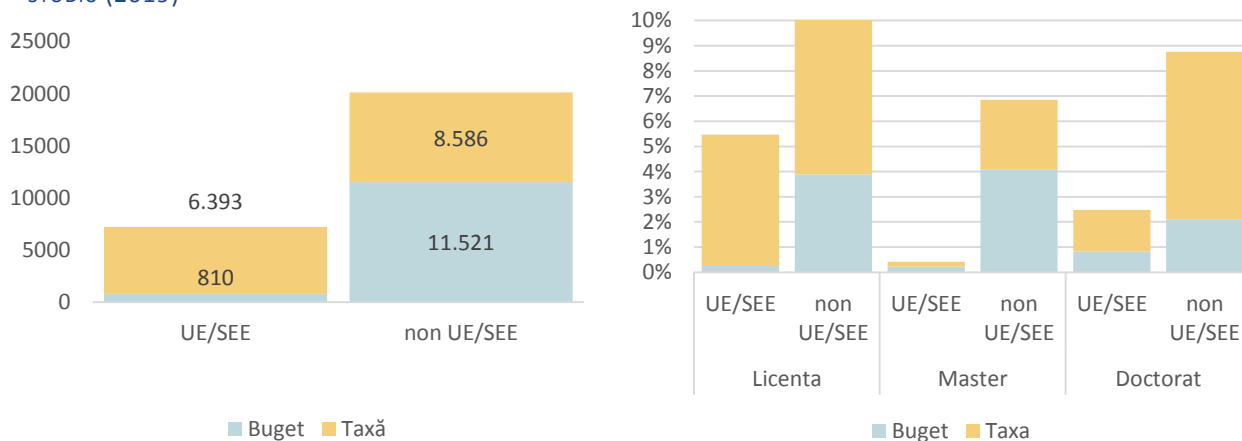
GRAFICUL 2.4. DISTRIBUȚIA FONDURILOR PROVENITE DE LA BUGETUL DE STAT DESTINATE STUDENȚILOR STRĂINI ÎNROLAȚI ÎN UNIVERSITĂȚILE DE STAT DIN ROMÂNIA, ÎN FUNCȚIE DE ȚARA DE PROVENIENȚĂ

II.1.2 Studenții străini înrolați pe tot parcursul programelor de studiu

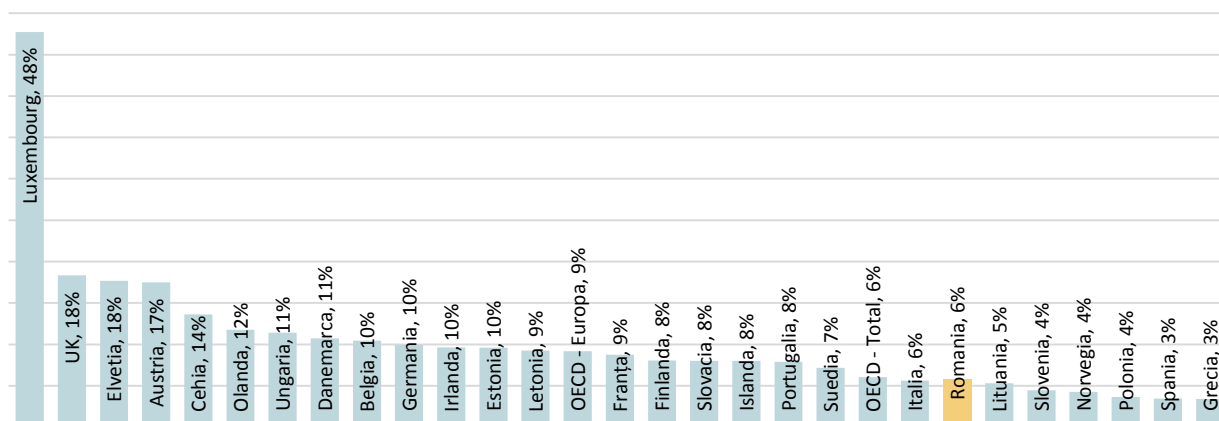
Pentru o caracterizare comprehensivă a gradului de internaționalizare a sistemului de învățământ superior de stat din România, trebuie corelate informațiile despre finanțare cu cele despre numărul de studenți străini înrolați pe toată durata unui program de studiu. În total, în anul 2019 (la ciclurile de studii licență, master și doctorat din universitățile publice finanțate de MEC), erau înmatriculați 27.310 studenți străini, dintre care 7.203 proveneau din Uniunea Europeană și Spațiul Economic European, iar 20.107 din afara acestuia. După cum se poate observa din figurile de mai jos, majoritatea studenților proveniți din UE și SEE erau înscriși la taxă, pe când în cazul celor din afara spațiului economic european, predominau cei înscriși la buget. În graficele 2.5 și 2.6, se poate observa distribuția studenților străini, ca procent din numărul total de studenți înscriși la fiecare ciclu de studiu.

GRAFICELE 2.5. ȘI 2.6. STUDENȚII STRĂINI AFLAȚI LA STUDIU ÎN ROMÂNIA – PROVENIENȚĂ ȘI DISTRIBUȚIE PE CICLURI DE STUDIU (2019)

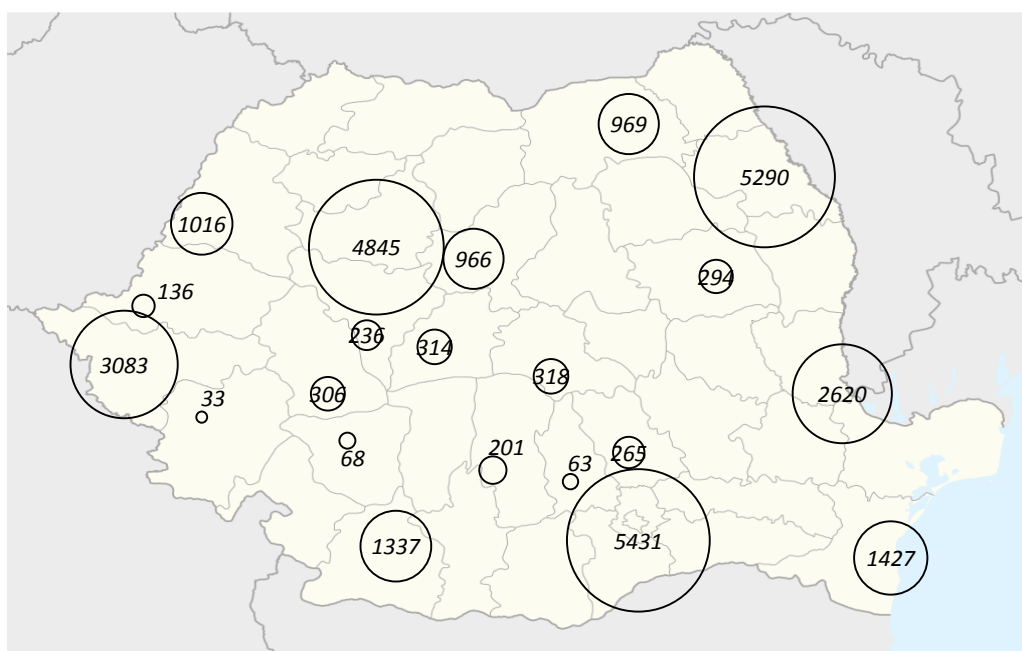
Din punct de vedere comparativ, conform datelor publicate de OECD¹⁰, în 2018 România se plasa spre sfârșitul clasamentului european ca procent de studenți străini înscriși pe toată durata unui program de studiu din total studenți fizici (5,73%), în condițiile în care aproape 40% dintre studenții străini înscriși la ciclurile licență, master sau doctorat proveneau din Republica Moldova. Procentul studenților străini din România era însă apropiat de media OECD, medie pentru care se iau în considerare și țări non-europene.

GRAFICUL 2.7. PROCENTUL STUDENȚILOR STRĂINI DIN TOTALUL STUDENȚILOR

La nivel intern, infograficul de mai jos oferă o imagine desăvârșită a distribuției studenților străini¹¹ pe regiuni, cu cei mai mulți dintre aceștia regăsindu-se în București, Iași, Cluj și Timișoara.

GRAFICUL 2.8. DISTRIBUȚIA STUDENȚILOR STRĂINI PE CENTRE UNIVERSITARE (2019)

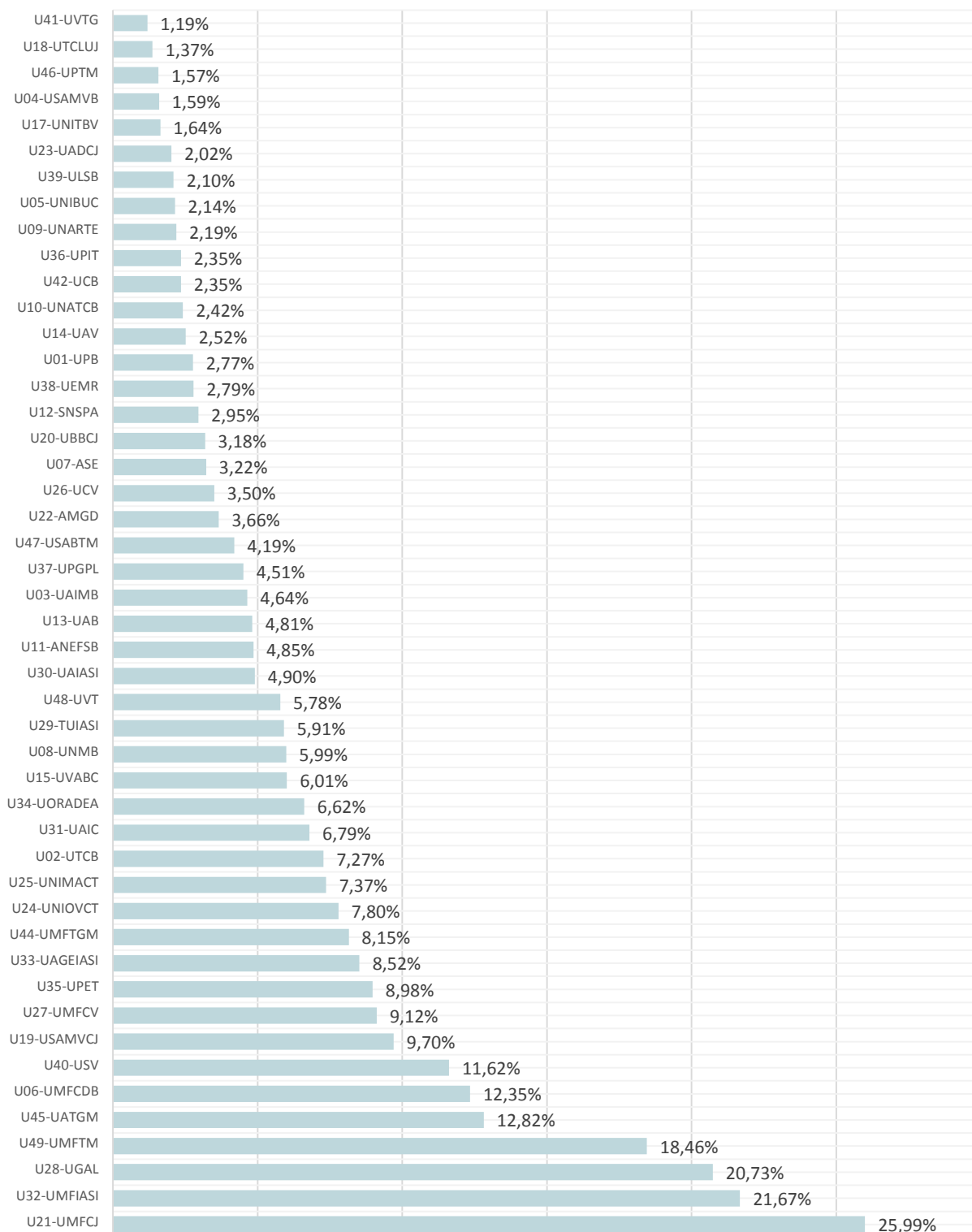

¹⁰ Organization for Economic Cooperation and Development, “Share of international, foreign and all students enrolled by field of education”, date disponibile la adresa: https://stats.oecd.org/Index.aspx?DataSetCode=EAG_ENRL_MOBILES_FIELDS

¹¹ Graficele 2.8, 2.9, 2.10, 2.11, 2.12 includ atât studenții înscriși la ciclurile licență, master și doctorat, cât și studenții din anul pregătitor și cei înscriși la rezidențiat, programe postuniversitare de formare și dezvoltare profesională continuă și programe postuniversitare de perfecționare.

Trecând la clasamentul pe universități (graficul 2.9), în ceea ce privește atragerea studenților străini, putem observa că dintre toate universitățile de stat se remarcă cele din domeniul medicinei, toate acestea aflându-se în vârful clasamentului privind procentul de studenți străini din numărul total de studenți:

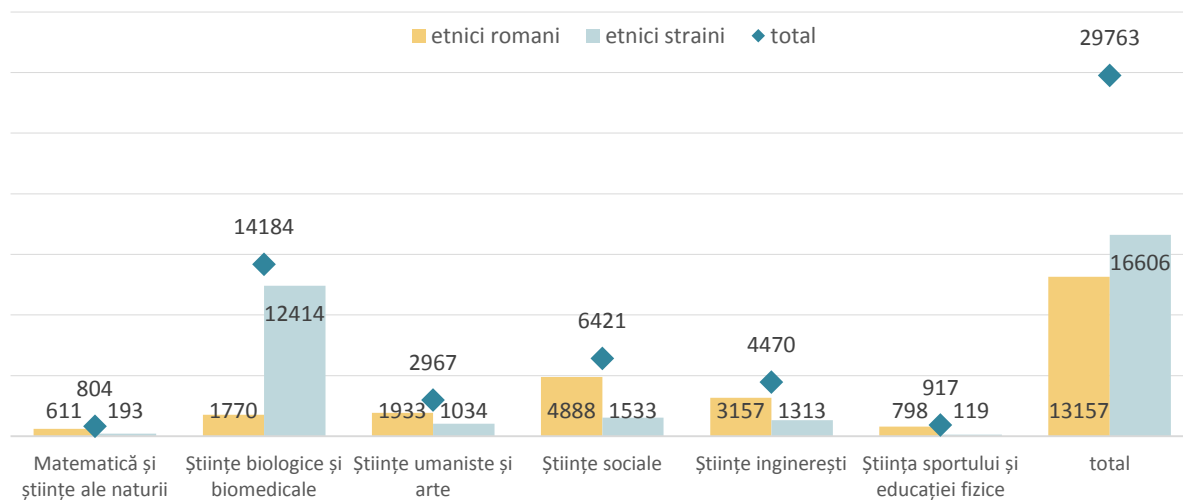
GRAFICUL 2.9. PROCENT STUDENȚI STRĂINI DIN TOTAL STUDENȚI FIZICI, PE UNIVERSITĂȚI (2019)

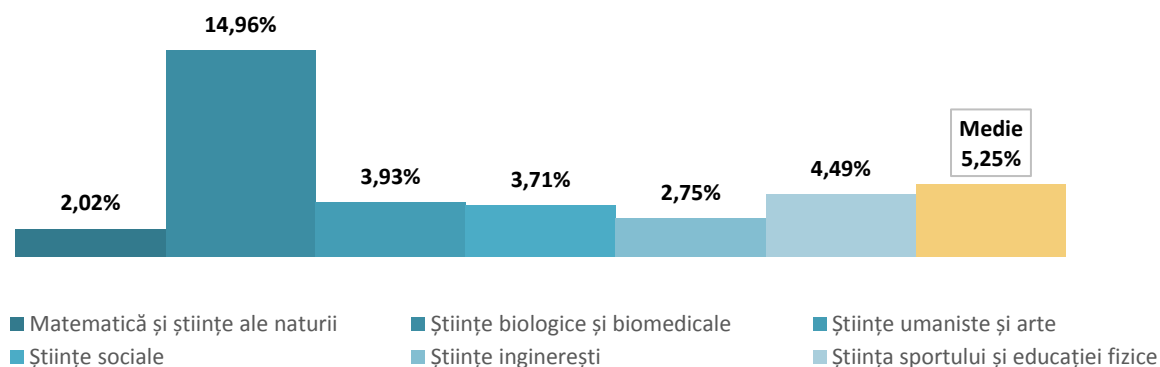
De altfel, distribuția studenților străini în funcție de domeniu fundamental confirmă faptul că științele biologice și biomedicale atrag un număr substanțial de studenți străini (14.184), atât din punct de vedere al

procentului din totalul studenților, cât și al numărului real. Se remarcă și faptul că o majoritate substanțială dintre aceștia sunt etnici străini (12.414), spre deosebire de situația specifică celorlalte domenii fundamentale.

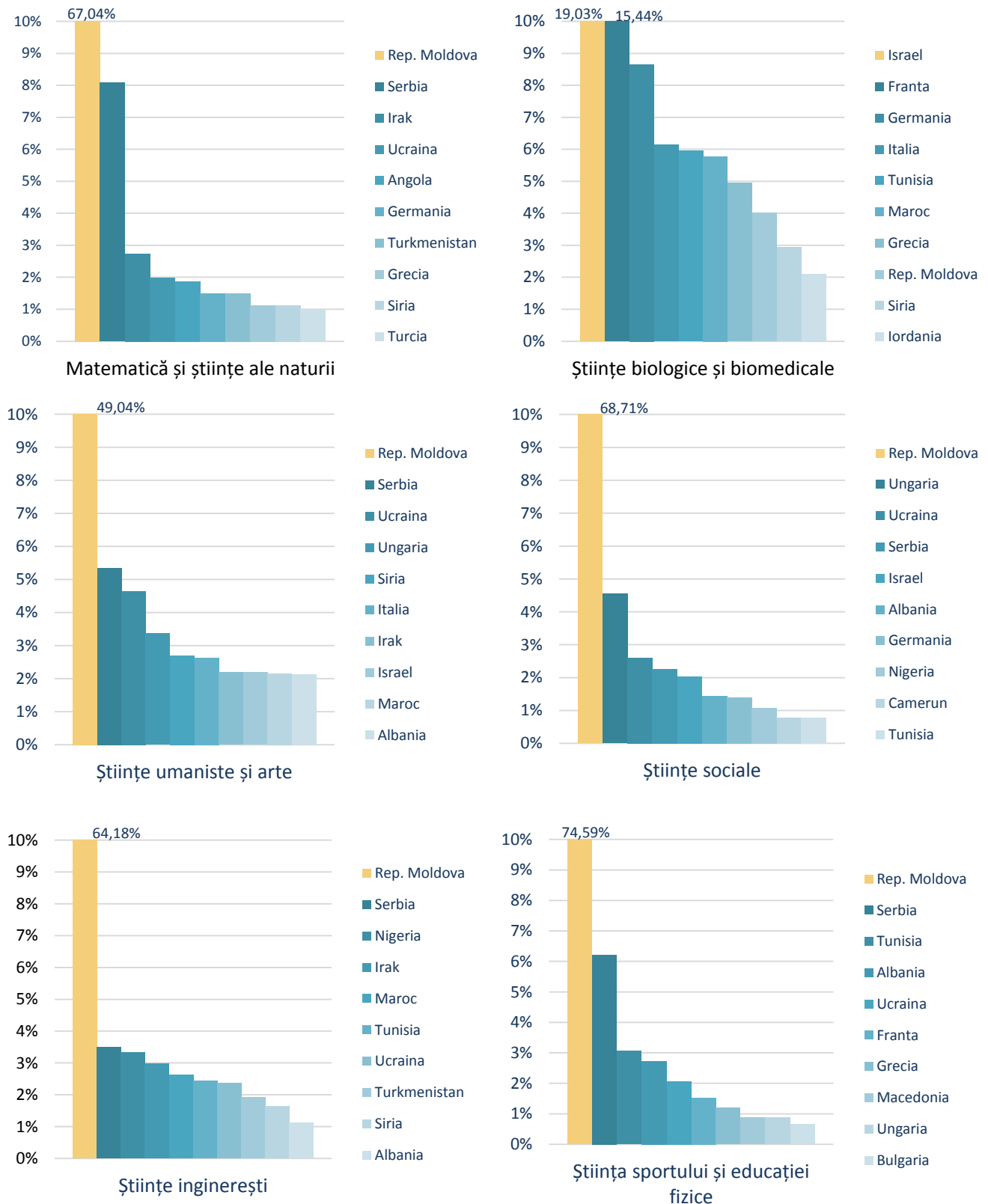
GRAFICUL 2.10. NUMĂRUL TOTAL DE STUDENȚI STRĂINI ÎN FUNCȚIE DE DOMENIU FUNDAMENTAL ȘI ETNIE (2019)

GRAFICUL 2.11. PONDEREA STUDENȚILOR STRĂINI DIN NR.TOTAL DE STUDENȚI DIN FIECARE DOMENIU FUNDAMENTAL (2019)

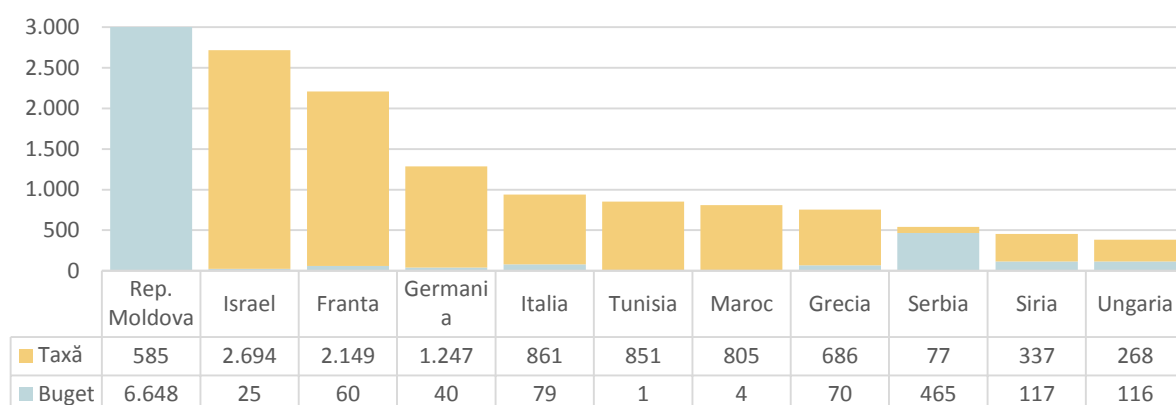

GRAFICUL 2.12. PRINCIPALELE ȚĂRI DE PROVENIENȚĂ ALE STUDENȚILOR STRĂINI DIN ROMÂNIA, ÎN FUNCȚIE DE DOMENIUL FUNDAMENTAL

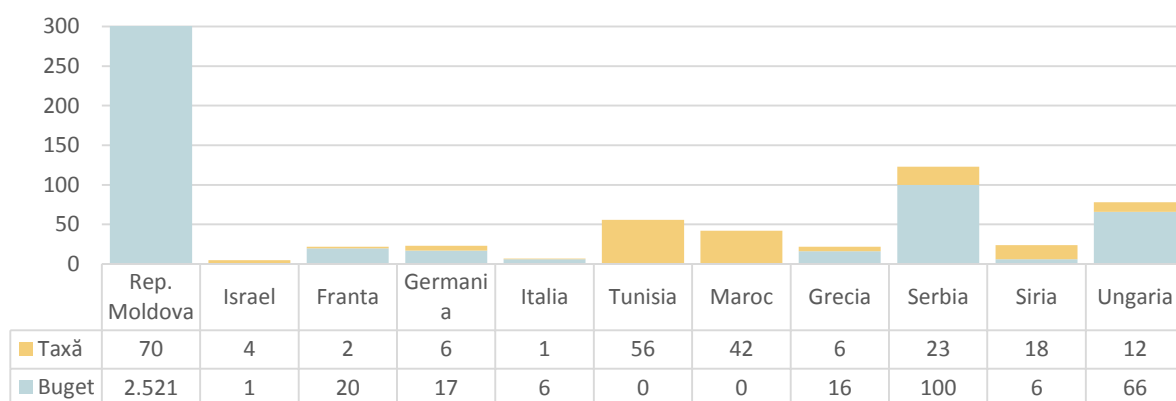

GRAFICUL 2.13. NUMARUL STUDENȚILOR STRĂINI DIN PRINCIPALELE ȚĂRI DE PROVENIENȚĂ, ÎNSCRIȘI LA FIECARE CICLU DE STUDIU, PE FORME DE FINANȚARE (2019)

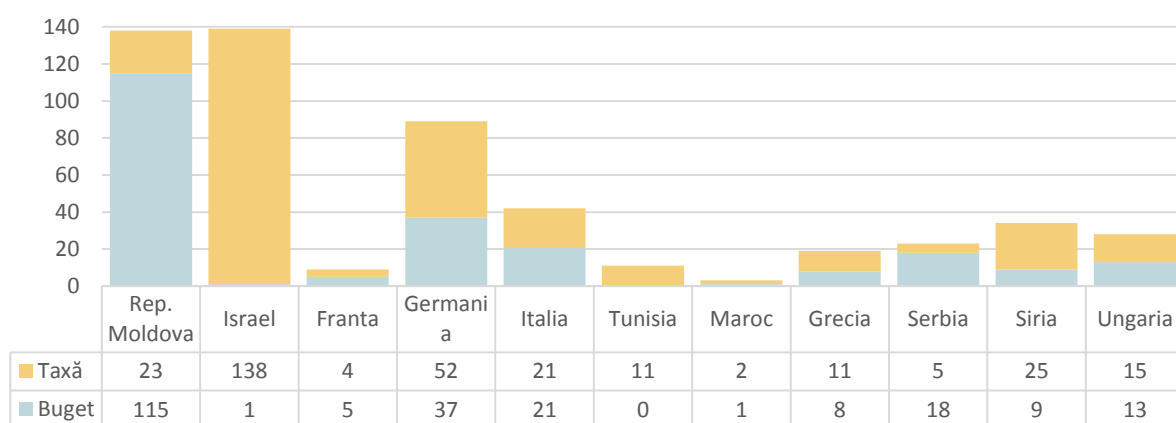
LICENȚĂ

MASTER

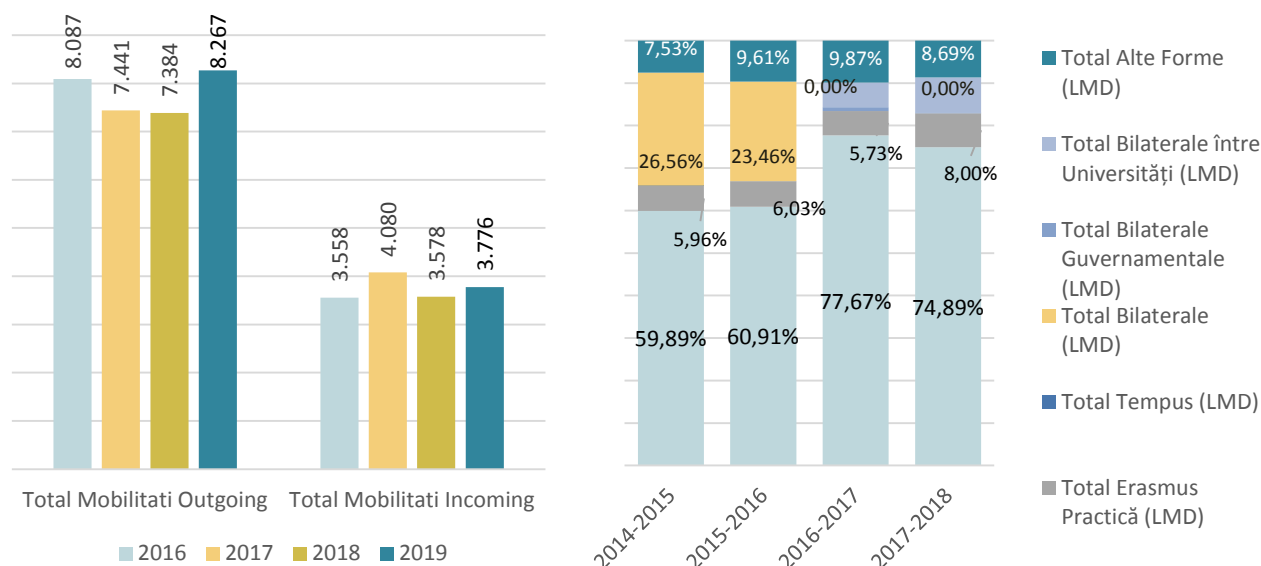
DOCTORAT

II.1.3. Mobilități

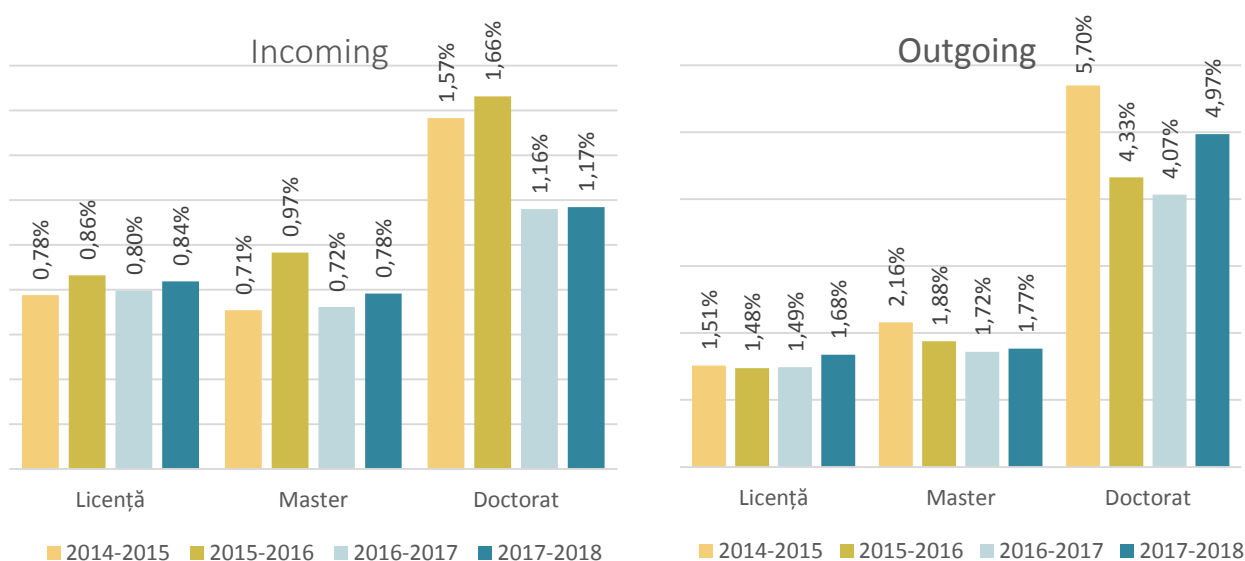
Din punct de vedere al mobilităților studențești („credit mobility”), România se află sub media europeană (8%), conform datelor Eurostat. Pe parcursul perioadei 2016-2019 nu au avut loc schimbări substanțiale în ceea ce privește numărul mobilităților studențești în sistemul universitar de stat din România, indiferent dacă este vorba despre studenții români plecați peste graniță sau despre cei străini aflați la studiu în România.

GRAFICUL 2.14. EVOLUȚIA NUMĂRULUI ȘI TIPULUI DE MOBILITĂȚI STUDENȚEȘTI (2016-2019)

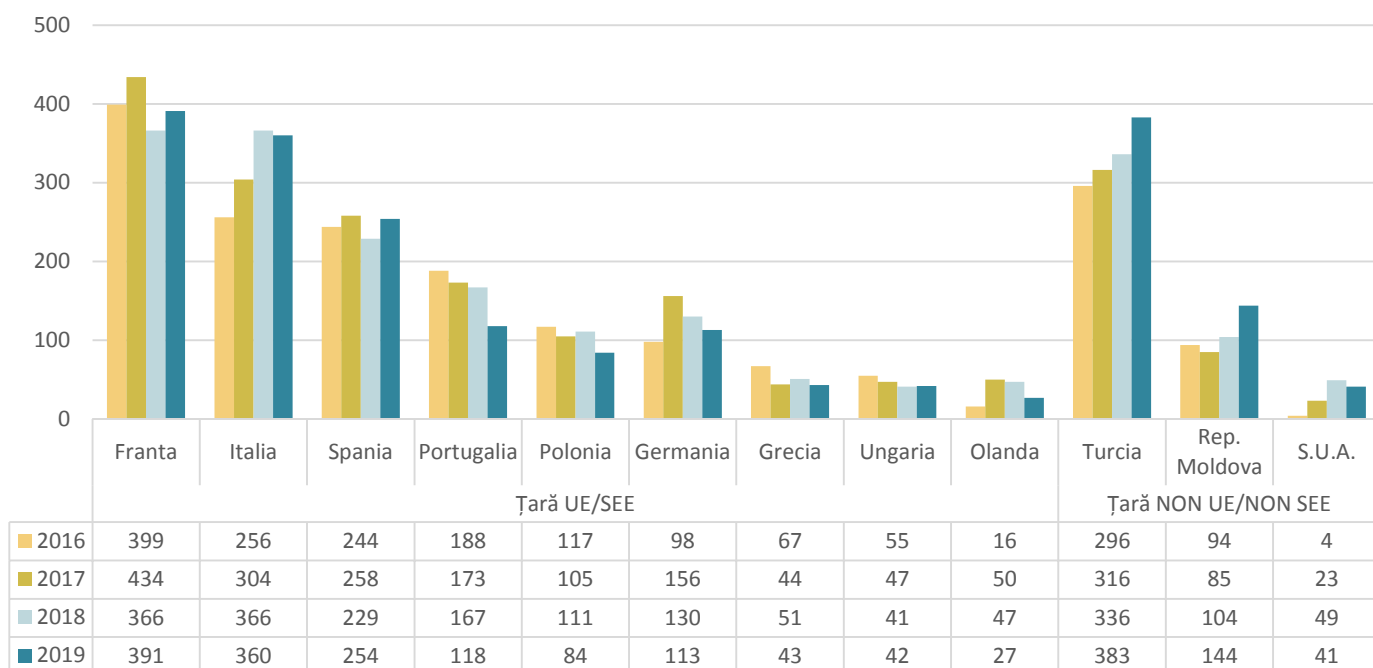
Procentul cel mai mare de mobilități studențești outgoing raportate la numărul total de studenți fizici revine studiilor de doctorat, mai mult de 5% dintre doctoranzii români profitând de oportunitatea de a studia temporar în afara țării. În schimb, deși clasamentul pe clicuri de studiu se păstrează, mobilitățile incoming reprezintă un procent mult mai mic din totalul studenților fizici înscriși la studii de licență, master sau doctorat.

GRAFICUL 2.15. PONDERA MOBILITĂȚILOR STUDENȚEȘTI RAPORTATE LA NUMĂRUL TOTAL DE STUDENȚI FIZICI, ÎN FUNCȚIE DE CICLUL DE STUDIU

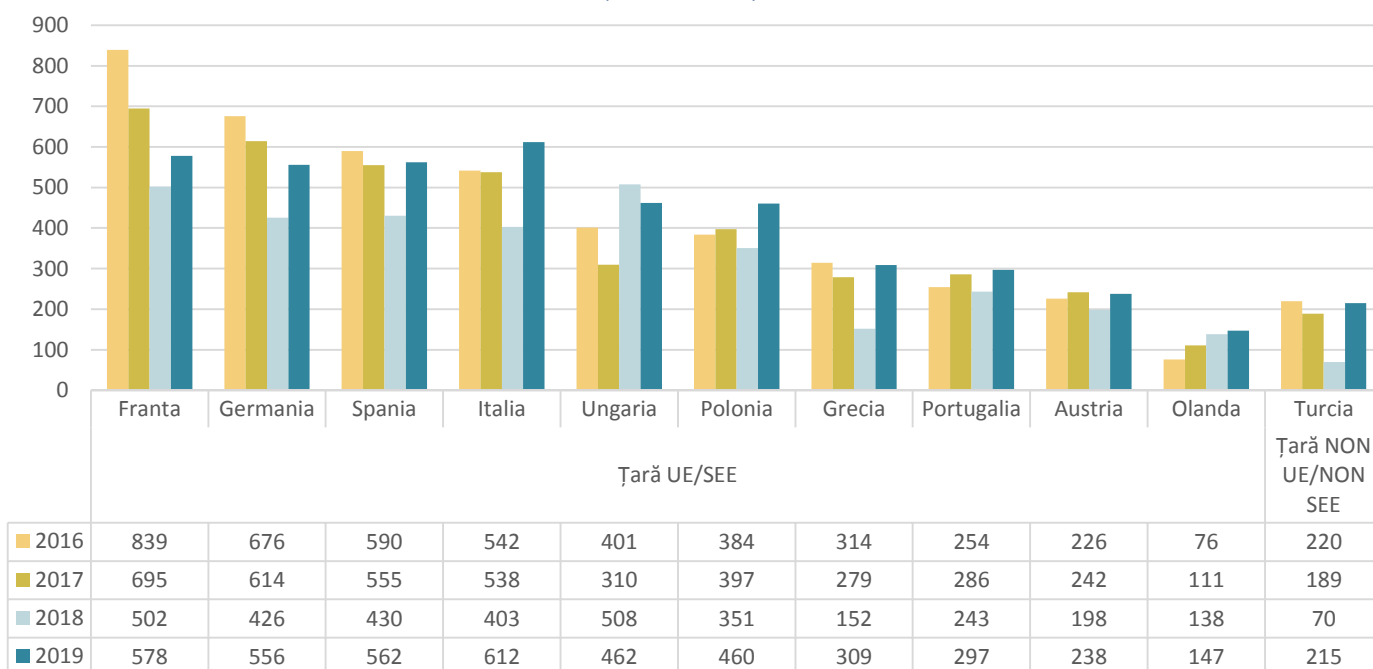
La categoria mobilități incoming, cei mai mulți studenți străini care aleg să studieze în România provin din Franța, Italia, Spania (UE) și Turcia.

GRAFICUL 2.16. TOP 12 ȚĂRI - MOBILITĂȚI INCOMING (2016 – 2019)

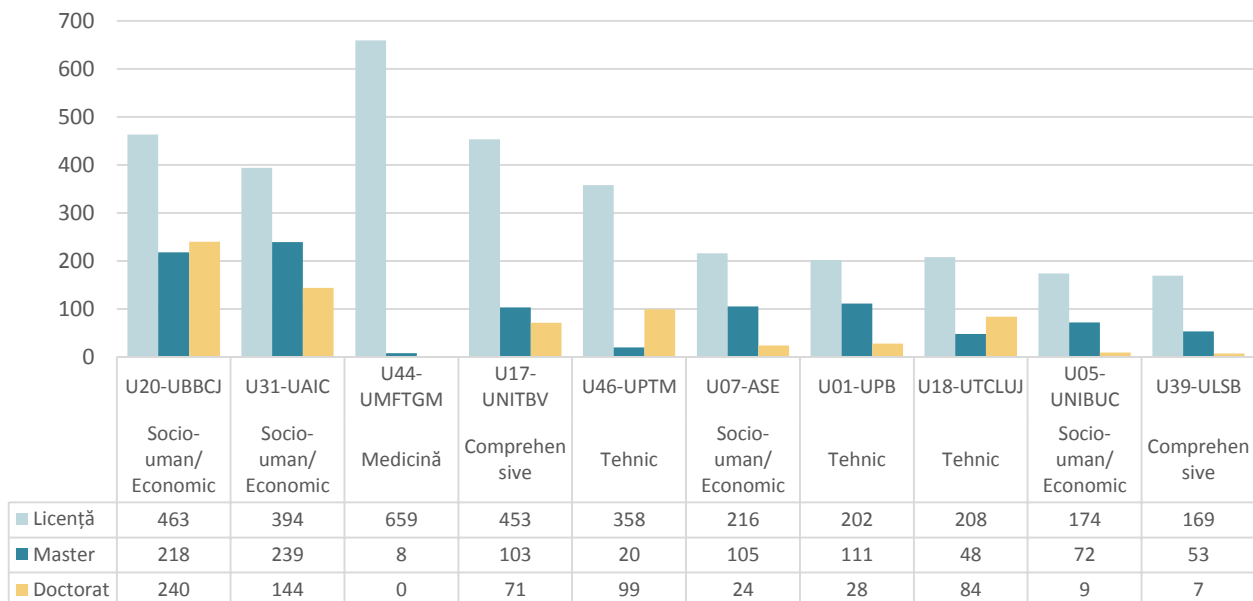
De asemenea, după cum se poate observa din graficul 2.17, majoritatea destinațiilor mobilităților de studiu ale studenților români fac parte din Uniunea Europeană.

GRAFICUL 2.17. TOP 12 ȚĂRI – MOBILITĂȚI OUTGOING (2016 – 2019)

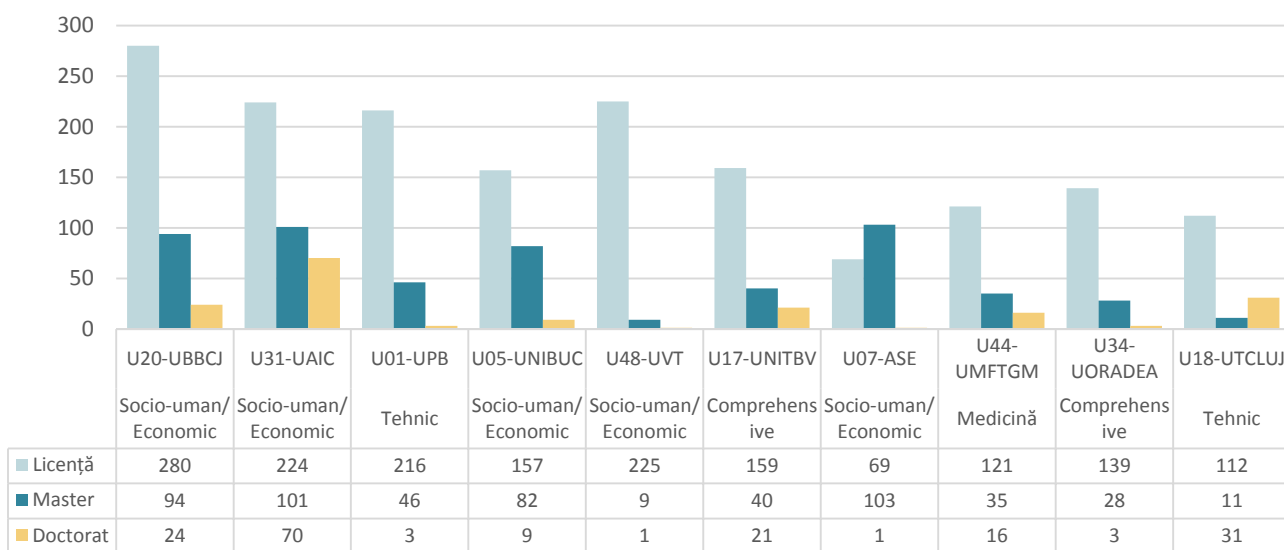

Graficele 2.18 și 2.19 prezintă situația mobilităților studențești pentru primele 10 universități de stat, în funcție de numărul total de mobilități raportate în anul 2019, detaliind distribuția acestora în funcție de ciclul de studiu.

GRAFICUL 2.18. TOPUL PRIMELOR 10 UNIVERSITĂȚI DUPĂ NUMĂRUL DE MOBILITĂȚI OUTGOING

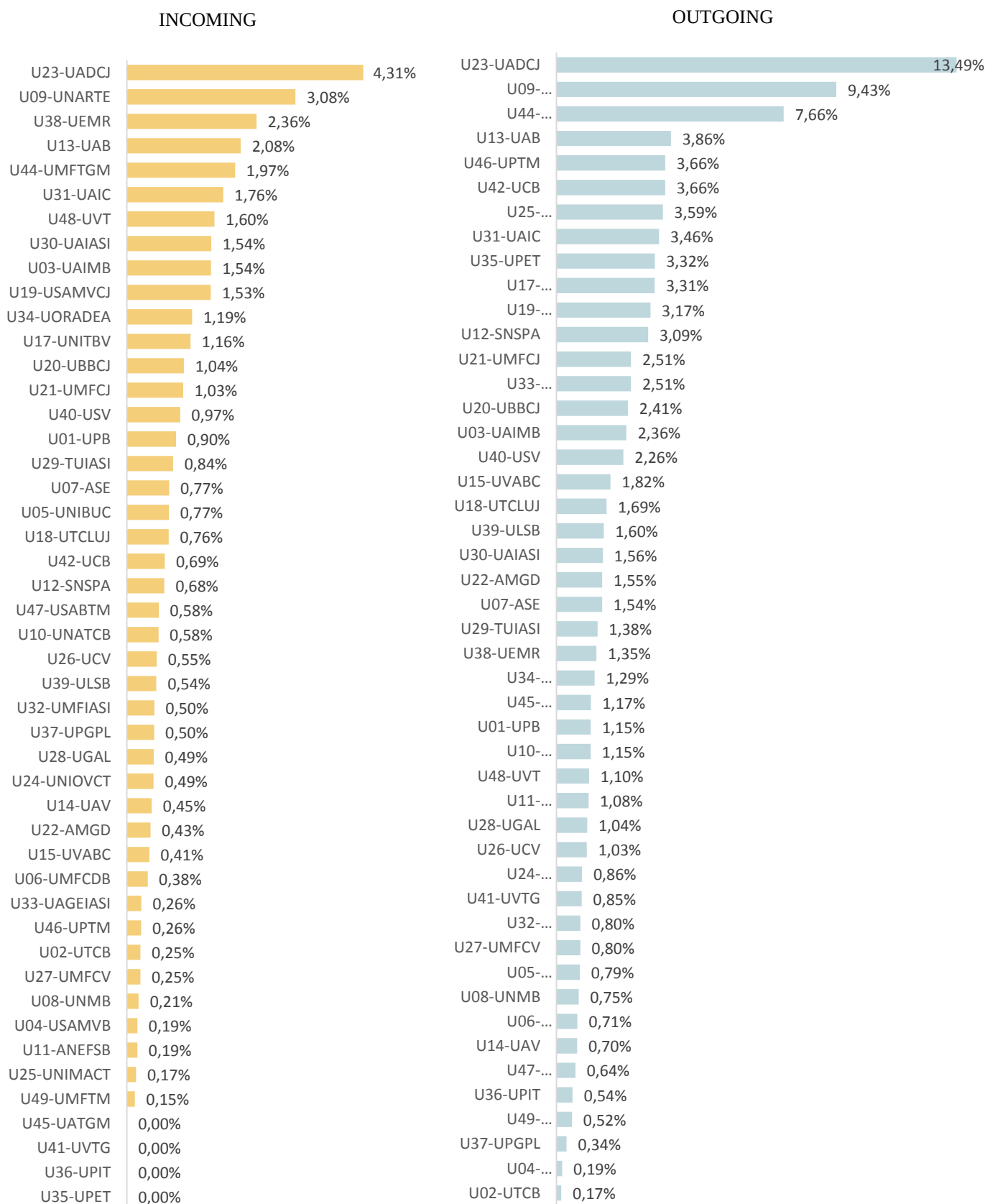

GRAFICUL 2.19. TOPUL PRIMELOR 10 UNIVERSITĂȚI DUPĂ NUMĂRUL DE MOBILITĂȚI INCOMING

Clasamentul se schimbă, însă, dacă raportăm numărul de mobilități studențești la numărul total de studenți fizici înscriși la fiecare dintre universitățile de stat, după cum se poate observa analizând graficul 20.

GRAFICUL 2.20. NUMĂRUL DE MOBILITĂȚI STUDENȚEȘTI RAPORTAT LA NUMĂRUL TOTAL DE STUDENȚI FIZICI

II.2. Tendințe și inițiative internaționale în încurajarea, măsurarea și finanțarea performanței pedagogice la nivel universitar

Ultimii 35 de ani au fost marcați de reforme semnificative la nivel internațional în ceea ce privește instituțiile de învățământ superior și sistemele educaționale din care acestea fac parte. O dimensiune importantă a acestor reforme este axarea pe măsurarea eficienței și eficacității acestor instituții, cu scopul încurajării performanței și transparentizării procesului educațional. Pentru sistemele de învățământ superior de stat din estul Europei, procesul de tranziție a adus cu sine nevoia de adaptare la competiția cu mediul privat și la cerințele unei piețe a muncii de tip capitalist, aceste necesități corelându-se cu tendințele internaționale de îmbunătățire a calității și de transparentizare a procesului de finanțare.

În acest context, a avut loc implementarea progresivă pe tot mapamondul a unei serii de măsuri formale și informale de asigurare și încurajare a performanței în educație, atât la nivel instituțional (Burke & Minassians, 2001), cât și guvernamental. La nivel guvernamental, aceste inițiative s-au materializat prin trei tipuri de sisteme de management al calității: agenții menite să evalueze calitatea serviciilor oferite de universități, clasamente ale unităților de învățământ realizate în funcție de standarde și indicatori de măsurare a calității, și finanțare în funcție de performanța instituțiilor de învățământ. Indicatorii de performanță instituțională și națională au devenit unul dintre instrumentele centrale folosite de toate cele trei sisteme menționate mai sus, iar organizații precum World Trade Organization, OECD/UNESCO au început să ofere asistență țărilor aflate în curs de dezvoltare prin măsurarea diverselor caracteristici ale actului educațional cu scopul realizării de comparații la nivel internațional între sistemele de învățământ superior.

Justificarea acestor noi abordări pornește de la nevoia de a oferi beneficiarilor actului educațional o pregătire care să corespundă pentru cerințele pieței muncii, impulsionând astfel creșterea economică, dar și atingerea altor scopuri educaționale, sociale și politice. De aceea, reorientarea spre măsurarea performanței instituțiilor de învățământ a fost acompaniată de o reorientare în conceptualizarea calității în învățământul superior, prin prioritizarea componentei de predare-învățare a actului educațional (Reindl & Brower, 2001; Trowler, Fanghanel & Wareham, 2005; Ward, 2007).

Deoarece scopul central al acestor reforme este măsurarea, stimularea și compararea eficienței instituțiilor de învățământ, instrumentele folosite trebuie să reflecte obiectiv calitatea actului educațional. Provocarea centrală a acestui demers stă în identificarea unor indicatori de calitate imparțiali, a căror măsurare să fie fezabilă și care să permită compararea instituțiilor de învățământ superior de-a lungul unor dimensiuni relevante. Această secțiune se dorește a fi o caracterizare succintă a principalelor dezbateri și inițiative în folosirea indicatorilor de calitate pentru măsurarea și stimularea calității actului educațional, cu scopul plasării sistemului românesc de finanțare a învățământului superior în context internațional.

II.2.1. Modele naționale de încurajare a performanței didactice în învățământul terțiar

Înainte de a discuta despre tipurile de indicatori folosiți pentru măsurarea calității procesului educațional și utilizarea lor în diverse scheme de finanțare, este important de menționat că aceștia pot fi folosiți cu mai multe scopuri. De aceea, pentru a înțelege rolul pe care acești indicatori îl au în acest proces, trebuie luate în considerare funcțiile pe care le servesc în modelul de management din care fac parte. Conform literaturii de specialitate (Burke & Modarresi, 2000), se pot delimita trei modele de încurajare a performanței în învățământul superior:

1. managementul performanței prin evaluarea procesului educațional (quality assesment)
2. managementul performanței prin raportarea și publicarea rezultatelor procesului educațional (performance reporting)
3. managementul performanței prin finanțarea în funcție de rezultatele procesului educațional (performance funding/performance budgeting)

II.2.1.1 Evaluarea procesului educațional

Evaluarea procesului educațional poate fi implementată prin două tipuri de politici de management al performanței: acreditare și audit. Multe dintre agențiile naționale responsabile cu asigurarea calității se folosesc în aceste două procese de indicatori de calitate, însă cel mai des aceștia sunt utilizați doar pentru a compara performanța instituțiilor evaluate raportând-o la niște standarde minime de funcționare sau pentru a oferi informație contextuală evaluatorilor (Loukkola, 2020).

Managementul performanței prin acreditare a început să capete popularitate spre sfârșitul secolului XX în Europa. El este considerat util în țări în care sectorul privat s-a extins considerabil și este necesară reglementarea acestuia – de exemplu în Statele Unite și în Europa de Est (Harvey, 2004). El a fost implementat pentru cea mai lungă perioadă de timp în Statele Unite ale Americii, unde agențiile de acreditare nu sunt în subordinea instituțiilor centrale guvernamentale.

Spre deosebire de acreditare, auditul este un proces colaborativ în care instituția auditată trece printr-un proces de auto-analiza critică, iar o echipă externă de experți verifică raportul rezultat, oferind recomandări și monitorizând progresul înregistrat (Harvey & Newton, 2004). Acesta are metode și scopuri similare cu cele ale acreditării, însă o diferență majoră între cele două ține de faptul că acreditarea presupune că este responsabilitatea aplicatului să dovedească respectarea criteriilor de acreditare, pe când auditul presupune că evaluatorii externi sunt responsabili de identificarea eventualelor nereguli (Harvey, 2004). Agențiile responsabile de asigurarea calității prin auditul instituțiilor de învățământ superior sunt, în general, numite de guvern sau de ministerul relevant, iar unele țări pot avea mai multe agenții de audit, care pot fi, la rândul lor, acreditate conform protocoalelor naționale. Deși anumite țări se folosesc de acesta, procesul de audit nu este întotdeauna obligatoriu pentru toate instituțiile de învățământ superior.

Tări cu un sistem de acreditare implementat: Japonia, SUA, Canada, India, Hong Kong, Australia, Ungaria, Portugalia, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, Austria, Belgia, Elveția, Germania, Spania, Franța, Irlanda, Olanda, Norvegia, Polonia

Tări cu un sistem de audit implementat: Africa de Sud, Albania, Argentina, Australia, Austria, Bahamas, Barbados, Belgia, Botswana, Canada, Chile, China, Columbia, Costa Rica, Cipru, Republica Cehă, Danemarca, Egipt, Elveția, Estonia, Etiopia, Fiji, Finlanda, Franța, Germania, Ghana, Hong Kong, Iordania, Islanda, Indonezia, Irlanda, Israel, Italia, Jamaica, Kazahstan, Japonia, Kenya, Arabia Saudită, Kuwait, Letonia, Lituania, Malaysia, Insulele Maldive, Marea Britanie, Mauritius, Mexic, Mongolia, Noua Zeelandă, Nigeria, Norvegia, Olanda, Oman, Pakistan, Polonia, Portugalia, Rusia, Rwanda, Scoția, Serbia, Slovacia, SUA, Spania, Sri Lanka, Suedia, Taiwan, Thailanda, Ungaria.

II.2.1.2 Raportarea rezultatelor procesului educațional

Acest model se bazează pe raportarea performanței instituționale către autoritățile guvernamentale sau internaționale relevante. Aceasta se face în conformitate cu un set de indicatori agreeți la nivel național sau internațional, cu scopul asigurării de informații relevante tuturor actorilor implicați în procesul educațional. Deoarece stimulentele financiare nu sunt implicate direct, acest model este mai puțin controversat și mai puțin costisitor pentru instituțiile de învățământ superior, iar majoritatea analizelor realizate arată că el se dovedește a fi foarte eficient în îmbunătățirea performanței instituționale, în condițiile în care informațiile raportate sunt accesibile publicului și agențiilor care implementează politici publice (Chalmers, 2008).

Dintre țările cu tradiție în privința aceasta, se remarcă Statele Unite ale Americii, Canada și Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, însă în majoritatea țărilor instituțiile de învățământ superior sunt obligate prin lege să înainteze guvernului un informații privind performanța recentă, iar multe dintre acestea devin publice într-o formă sau alta.

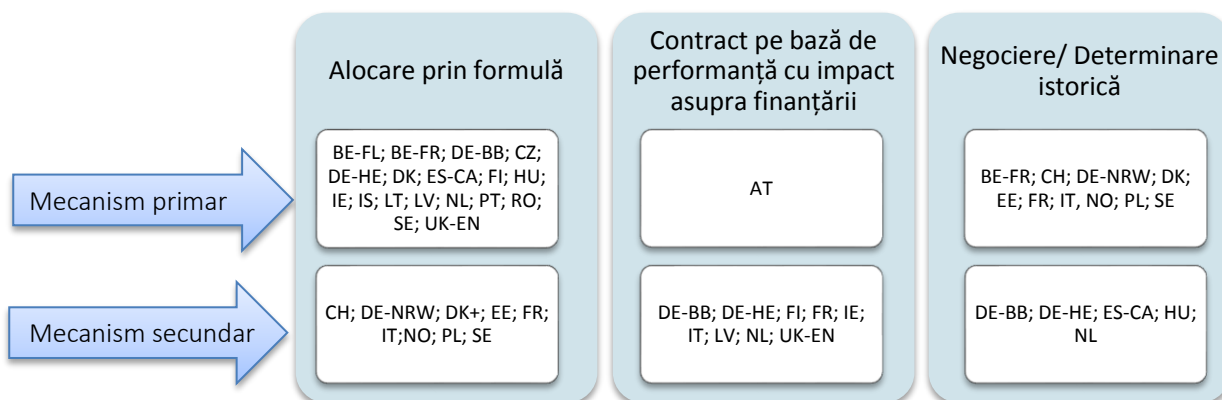
II.2.1.3 Finanțarea pe bază de performanță

Finanțarea pe baza de performanță este împărțită în două categorii în literatura relevantă: finanțare directă a performanței pe bază de formulă și bugetare în vederea performanței.

Finanțarea directă a performanței pe bază de formulă este, de regulă, o inițiativă guvernamentală de recompensare a instituțiilor de învățământ pentru rezultatele obținute în funcție de un set de indicatori de performanță care reflectă priorități naționale. Cel mai des, acesta este un mecanism secundar de alocare a fondurilor bugetare. Scopul acestei măsuri este de a oferi stimulente specifice instituțiilor în anumite domenii. Această măsură este diferită de bugetarea în vederea performanței, care vizează de regulă acțiuni viitoare ce vor afecta performanța unei instituții de învățământ, urmând ca o evaluare mai mult sau mai puțin formală să aibă loc în viitor pentru a se decide dacă obiectivele stabilite în prealabil au fost atinse. Diferența dintre cele două modele constă în relația dintre indicatori și finanțare, în primul indicatorii având un rol decisiv, iar în cel de-al doilea, mai degrabă un rol indirect. Deși bugetarea în vederea performanței este mai flexibilă și cuprinzătoare din punct de vedere informațional, ea oferă mai puține stimulente directe pentru schimbarea instituțională, spre deosebire de finanțarea pe bază de performanță (Burke & Serban, 1997).

În practică, finanțarea pe bază de performanță este înțeleasă diferit în funcție de țara unde este aplicată. În multe cazuri, aceasta este asociată cu orice formă de finanțare pe baza de formulă, chiar dacă formula folosită nu diferențiază între indicatorii de intrare și cei de ieșire – fapt ce poate duce la contradicții în ceea ce privește stimulentele instituționale. Graficul 2.21 oferă o imagine de ansamblu a tipurilor de finanțare și a țărilor care le folosesc. Un alt lucru demn de menționat este că, la fel ca în cazul României, în multe țări finanțarea pe bază de performanță depinde de un buget fix, fapt ce îi conferă o dimensiune competitivă prin transformarea atragerii de fonduri bugetare într-un joc cu sumă nulă.

GRAFICUL 2.21. CLASIFICAREA MECANISMELOR DE ALOCARE A FONDURILOR BUGETARE¹²

Sursa: European University Association, 2015

II.2.2 Tipuri de indicatori de calitate

Începând cu cea de-a doua jumătate a secolului XX, se constată o creștere a interesului pentru calitatea procesului educațional și la o asociere discursivă din ce în ce mai strânsă între performanța pe această dimensiune și performanța instituțiilor de învățământ per ansamblu. Această reorientare vizează și domeniul finanțării învățământului superior, justificarea distribuirii fondurilor bugetare fiind din ce în ce mai des corelată cu capacitatea universităților de a oferi servicii de predare/învățare moderne și corelate

¹² Graficul 2.21 prezintă mecanismele de alocare a tuturor fondurilor bugetare, nu doar a celor asociate cu performanța.

cu piața muncii. De aceea, de-a lungul timpului, a crescut interesul pentru folosirea unor indicatori obiectivi orientați spre *măsurarea calității procesului educațional*.

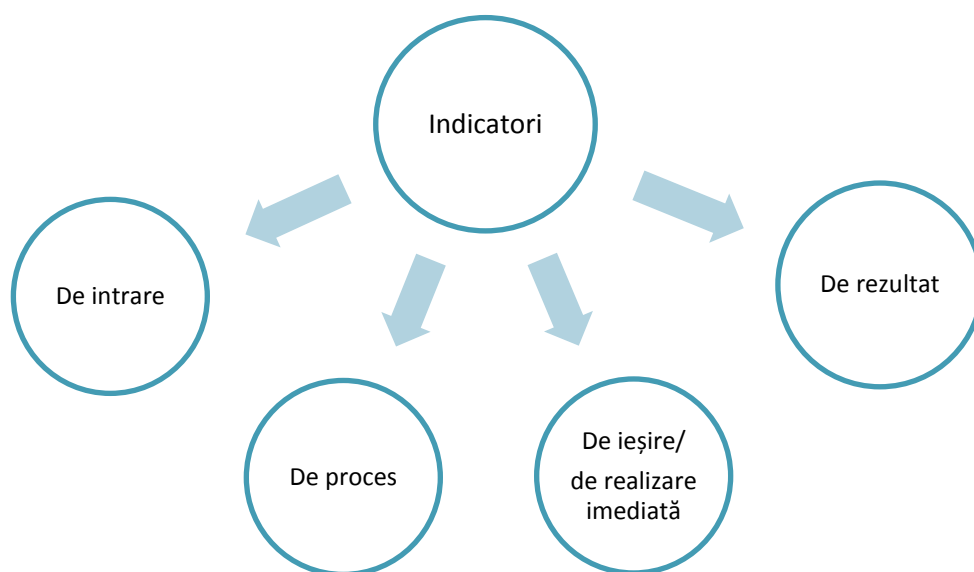
Există o serie de beneficii clare asociate folosirii indicatorilor de calitate pentru finanțarea învățământului superior, cum ar fi transparentizarea procesului de acordare de fonduri bugetare, existența unor criterii obiective de distribuție a resurselor și posibilitatea de a recompensa instituțiile de învățământ superior pentru progresul înregistrat într-o serie de direcții agreate în prealabil la nivel național. Însă cercetările care vizează măsurarea calității actului educațional atrag atenția asupra lipsei unui consens larg asupra definiției „calității” în acest domeniu (Land & Gordon, 2015), fapt ce îngreunează stabilirea unor obiective clare și comparabile, atât la nivel național, cât și internațional. La acest lucru se adaugă și faptul că majoritatea indicatorilor de calitate larg folosiți sunt mai degrabă corelați indirect cu calitatea actului educațional (Rauhvargers, 2011), după cum se poate observa din tabelul 2.2.1.

TABELUL 2.1 TIPURI GENERALE DE INDICATORI DE CALITATE FOLOSIȚI PE GLOB PENTRU MĂSURAREA CALITĂȚII ACTULUI EDUCAȚIONAL

Indicator	Tipul de politică în care este folosit		
	Finanțare	Evaluare	Clasamente naționale și internaționale
Numărul de studenți înscriși	X	X	X
Fonduri externe obținute	X	X	
Numărul de absolvenți		X	
Cantitatea de finanțare internațională obținută	X		
Numărul de credite obținute	X		
Proporția/numărul de studenți străini	X		
Numărul de teze doctorale susținute	X		
Suprafața sălilor de curs	X		
Orientare comunitară	X		
Raportul dintre numărul de studenți și numărul de cadre didactice			X
Locul instituției în clasamentele internaționale	X		
Locul instituției în clasamentele naționale	X		
Rezultatele chestionarelor aplicate studenților		X	X
Rezultatele chestionarelor aplicate angajatorilor			X
Gradul de angajare al absolvenților în domeniul studiilor absolvite	X		X
Numărul studenților și al personalului	X	X	X
Gradul de internaționalizare	X		X
Prezența elementelor internaționale în programele de studiu			
Echilibru de gen în rândul personalului și studenților			X
Contactul cu piața muncii			X
Rata de abandon		X	X
Intervalul mediu între admitere și absolvire pentru un student		X	
Mobilitatea studențească	X	X	
Mobilitatea cadrelor didactice		X	
Activitatea de cercetare a cadrelor didactice (publicare)	X	X	
Numărul de ore de predare			
Mărimea, serviciile și resursele oferite		X	
Progresul realizat de studenți (ECTS acumulate, etc.)			X
Capacitatea de sprijinire a studenților			

Sursa: EUA, *Exploring higher education indicators*

Conform literaturii de specialitate (Chalmers, 2008) indicatorii de performanță din tabelul de mai sus se pot împărți în patru clase, fiecare dintre aceste clase desemnând și utilizări parțial diferite ale acestora:

Indicatorii **de intrare**, precum numărul de studenți înscriși sau numărul de studenți străini, pot fi utilizați în acest context pentru a semnaliza gradul de atractivitate al programelor de studii (determinat, în parte, de calitatea actului educațional), iar cei **de ieșire**, precum numărul de absolvenți, oferă o perspectivă asupra gradului de însușire a cunoștințelor în rândul studenților (o consecință care depinde și de performanța didactică). Aceste două clase de indicatori au cea mai lungă istorie în slujba procesului de management al calității învățământului superior prin finanțare.

Însă, având în vedere accentul pus asupra evaluării procesului educațional propriu-zis, unii cercetători susțin necesitatea unei tranziții parțiale de la folosirea indicatorilor de intrare și ieșire la utilizarea, cel puțin parțială, a indicatorilor **de proces și de rezultat** deoarece o mare parte dintre aceștia oferă mai multe informații de natură calitativă (Chalmers, 2008). Utilizarea acestor categorii de indicatori în finanțare ridică, însă, probleme de comparabilitate a datelor, analizele calitative putând fi realizate mult mai ușor la nivel interdepartamental decât la nivel interinstituțional, mai ales în lipsa unui consens normativ larg (Strang et al, 2016). Cu toate acestea, deși indicatorii de natură cantitativă precum raportul dintre numărul studenților și numărul cadrelor didactice pot oferi o imagine parțială a anumitor dimensiuni ale procesului educațional, ei sunt insuficienți cât timp nu pot fi corelați cu alte informații cu caracter calitativ.

De aceea, un compromis utilizat de multe sisteme de management sau măsurare a performanței este folosirea indicatorilor care măsoară activitatea de cercetare a cadrelor didactice, alături de indicatori de proces precum numărul de credite acumulate de studenți de la un an la altul sau gradul de promovabilitate. În cazul celor din urmă, trebuie menționat că pot fi ușor manipulați în contextul în care condițiile de evaluare variază de la un program de studiu la altul – o promovabilitate foarte mare se poate datora atât calității actului educativ, cât și unor cerințe scăzute de promovare.

Un alt răspuns popular la problema lipsei de informații de natură calitativă îl reprezintă chestionarele privind nivelul de satisfacție al studenților. Acestea sunt deja o măsură implementată la scară largă, mai ales cu scopul realizării de clasamente ale instituțiilor de învățământ. Multe dintre aceste chestionare au în vedere monitorizarea calității predării, însă nu lipsesc nici cele care au ca scop măsurarea calității interacțiunilor cu caracter administrativ, măsurarea calității programelor de studiu sau percepția șanselor de angajare din perspectiva absolvenților. Alături de acestea, mai nou este încurajată aplicarea

chestionarelor atât la nivelul profesorilor sau altor participanți la actul educațional, cât și la nivelul angajatorilor ([THE Europe Teaching Rankings](#)). Rezultatele chestionarelor sunt cel mai des folosite în primele două modele de management al performanței menționate mai sus (evaluare și raportare), însă chiar și în aceste domenii există o serie de critici aduse schemelor care se bazează extensiv pe informațiile oferite de chestionare, în special cele aplicate studenților, deoarece de multe ori acestea nu sunt elaborate corespunzător din punct de vedere metodologic și includ întrebări ambigue sau pentru care respondenții nu sunt calificați să ofere răspunsuri relevante. Mai mult, există suspiciunea că aplicarea chestionarelor a devenit o chestiune de rutină, acestea fiind completate cu superficialitate, iar modul de aplicare le poate face uneori susceptibile manipulării, atât de către personalul instituției de învățământ, cât și de către studenți (Chalmers, 2008).

În consecință, unii actori instituționali ar prefera testele aptitudinale ca mijloc de măsurare obiectivă a “valorii adăugate” obținute de studenți în urma studiilor universitare. Dar deși dezvoltarea unei grile standard de măsurare a progresului înregistrat de studenți pe parcursul unui program de studiu poate părea dezirabilă, această idee este privită cu scepticism de universități deoarece ignoră dificultățile create de diversitatea și amploarea subiectelor abordate pe parcursul studiilor. De asemenea, cercetările din domeniu sunt foarte critice la adresa conceptelor și metodologiei folosite pentru designul testelor standardizate (Koretz, 2008; Pike, 2016).

În același context al creșterii importanței procesul educațional, în ultimele două decade se poate remarca și o tendință de extindere a interesului pentru măsurarea calității altor dimensiuni ale acestuia, cum ar fi climatul instituțional, măsurile de încurajare a diversității, metodologia de evaluare și gradul de implicare în crearea unor comunități bazate pe învățare. Însă deși aceste dimensiuni sunt importante, ele nu pot fi măsurate obiectiv la nivel național, fiind mai degrabă apanajul evaluărilor intra-instituționale (Chalmers, 2008).

Acestea ar fi doar câteva dintre provocările asociate cu măsurarea directă a calității procesului de predare-învățare semnalate recent la nivel internațional. Un alt lucru care merită menționat este că și în situația în care se cade de acord asupra folosirii unui set de indicatori la nivel național, aceștia sunt asociați unui set complex de măsurători și definiții, iar interpretarea acestora de către un observator extern poate fi dificilă. De exemplu, deși graficul 2.23. oferă o imagine de ansamblu cu principalii indicatori folosiți pentru finanțare în fiecare țară europeană, faptul că două țări folosesc același tip de indicator nu înseamnă întotdeauna că măsurătorile au loc la fel. Un indicator care privește numărul de studenți poate include studenții internaționali sau studenții înscriși la doctorat, sau aceștia pot fi înregistrați separat. De asemenea, țări diferite pot avea reglementări total distincte cu privire la statutul personalului didactic asociat, de exemplu. De aceea, clasamentele universităților în funcție de diverși indicatori nu trebuie interpretate fără o cunoaștere detaliată a formulei de calcul din spatele rezultatelor.

TABELUL 2.2. INDICATORII DE CALITATE FOLOSIȚI ÎN FORMULELE DE FINANȚARE DIN STATELE EUROPENE

	BE-FL	BE-FR	CH	CZ	DE-BB	DE-HE	DE-NRW	DK	ES-CA	FI	FR	HU	IE	IS	IT	LT	LV	NL	NO	PL	PT	RO	SE	SK	TR	UK-EN
Nr. studenți (L/M)	X	X	X	X	X	X			X		X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
Nr. studenți (D)		X		X					X			X	X		X		X			X	X	X		X	X	
Nr. cadre didactice					X				X	X	X		X		X	X				X	X	X			X	
Suprafața sălilor de curs									X			X				X									X	
Credite obținute/Examenе luate/Ani finalizați	X							X	X	X					X				X		X		X			X
Diplome obținute (L/M)	X			X	X		X	X	X	X	X			X	X			X			X			X	X	
Diplome obținute (D)	X	X			X	X				X	X		X					X	X	X	X			X	X	
Evaluarea rezultatelor cercetării				X					X		X	X			X					X	X	X	X	X	X	X
Nr. aplicații brevete				X					X																X	
Nr. brevete obținute																				X		X			X	
Finanțarea externă obținută			X	X	X	X	X		X	X		X	X		X				X	X	X	X	X	X		
Finanțarea internațională obținută			X	X					X	X		X			X					X	X	X	X	X	X	
Activitate științifică				X							X				X					X	X	X			X	
Numărul de contracte de cercetare				X					X		X		X		X					X	X				X	
Poziția în clasamentele internaționale											X	X														
Poziția în clasamentele naționale											X	X														
Rata de angajare a absolvenților				X						X		X			X						X			X		
Nr. de studenți internaționali				X	X	X		X	X			X			X				X	X	X	X		X	X	
Nr. de cadre didactice internaționale				X		X				X										X	X				X	
Indicatori care vizează diversitatea					X	X	X		X												X				X	
Implicare comunitară									X			X										X			X	
Calitatea planului strategic al instituției										X								X								
Publicații/citări	X			X						X		X							X	X			X			
Raportul dintre numărul studenților și numărul cadrelor didactice																				X						
Procentul de studenți care termină studiile în durată standard								X						X												
Procentul de studenți care au participat la examene											X			X												
Structura/calitatea personalului didactic				X							X	X								X		X				

Sursa: European University Association, 2015

O mare parte dintre dezbaterile de la nivel internațional privind îmbunătățirea sistemului actual de finanțare a învățământului superior au ca temă folosirea corectă a indicatorilor în măsurarea calității actului educațional. Scopul acestei secțiuni a fost să faciliteze accesul cititorilor la cele mai relevante puncte de vedere din domeniu. În încheiere, se pot extrage o serie de concluzii privind îmbunătățirea procesului educațional la nivel universitar folosind instrumentele discutate:

- încurajarea dezbaterii, atât la nivel național cât și la nivel și instituțional este primul pas spre setarea unor obiective adecvate și clare în ceea ce privește calitatea actului educațional;
- investigarea și explicarea corelațiilor teoretice observate între anumiți indicatori și atingerea unor obiective specifice acestui domeniu sunt necesare pentru o folosire adecvată a acestora;
- explorarea, la nivel instituțional, a inițiativelor care au ca scop folosirea informațiilor legate de studenți și contextul educațional al acestora (inclusiv inițiative care folosesc abordarea *big data*, alături de chestionare pentru studenți sau anagajatori și alte metode de monitorizare ale procesului educațional) poate produce rezultate favorabile pentru universitățile dispuse să le implementeze, iar aceste măsuri pot contribui, în paralel cu procesul de finanțare, la sporirea performanței învățământului superior;
- conștientizarea contextului și limitelor utilizării indicatorilor de calitate este necesară pentru ca aceștia să fie folosiți adecvat în demersurile privind creșterea transparenței și încrederii în actul educațional.

Capitolul III. Propuneri de optimizare a finanțării din fonduri publice a învățământului superior din România

III.1. Viziunea și principiile CNFIS, cu privire la finanțarea învățământului superior din România

Potrivit legii, misiunea CNFIS este aceea de a sprijini MEC în realizarea politicilor publice din domeniul învățământului superior, prin elaborarea fundamentată a propunerilor de reglementări privind finanțarea universităților, prin stabilirea costului mediu per student echivalent pe cicluri și domenii de studii, prin înaintarea de propuneri pentru optimizarea finanțării învățământului superior, precum și prin verificarea periodică a eficienței gestionării fondurilor publice de către instituțiile de învățământ superior.

În realizarea misiunii sale, CNFIS și-a asumat respectarea și promovarea următoarelor principii definite prin legea educației naționale:

- principiul autonomiei universitare;
- principiul responsabilității publice;
- principiul eficienței manageriale și financiare;
- principiul transparenței;
- principiul echității;
- principiul asigurării calității.

În plan strategic, CNFIS își propune să fie în continuare un partener activ pentru MEC și instituțiile de învățământ superior în direcția realizării următoarelor obiective de interes național:

- transformarea învățământului superior din România într-un factor activ al creșterii economice și dezvoltării sociale a țării;
- consolidarea instituțională și financiară a instituțiilor de învățământ superior, astfel încât acestea să dispună de mijloacele necesare pentru a putea îmbunătăți semnificativ calitatea activităților didactice și de cercetare. Consiliul a constatat menținerea contradicției între dezideratul legal potrivit căruia „(7) În România învățământul constituie prioritate națională” (LEN 1/2011, art.2) și realitățile concrete ale funcționării sistemului de învățământ superior.

După 1990, învățământul superior din România a cunoscut o perioadă de expansiune, de diversificare a ofertei educaționale și de extindere a rețelei instituționale. Deoarece în toată această perioadă nivelul resurselor financiare alocate din fonduri publice nu a crescut proporțional cu această expansiune, cele mai multe dintre instituțiile de învățământ superior se confruntă în continuare cu fenomene de subfinanțare, concretizate în efecte nocive atât asupra funcționării lor instituționale, cât și asupra calității rezultatelor activității didactice și de cercetare. Luând în considerare faptul că subfinanțarea diminuează capacitatea universităților de a face față provocărilor socio-economice și de a-și îndeplini rolul social, CNFIS și-a propus să continue acțiunile pentru:

- promovarea la nivelul factorilor de decizie și a opiniei publice a importanței și necesității finanțării corespunzătoare a sistemului de învățământ superior;
- repartizarea adecvată și eficientă a resurselor financiare existente, conform politicilor naționale din domeniul educației și principiilor unei gestiuni responsabile a fondurilor publice;
- susținerea implementării de strategii care să vizeze creșterea capacității universităților din România în vederea participării ca actori competitivi pe piața educațională internațională;
- stimularea, prin mecanisme de finanțare, a consolidării instituționale și a constituirii unui ansamblu de bune practici la nivelul diverselor instituții de învățământ superior, precum și a asumării de către aceste instituții a unui rol activ la nivel local și regional, astfel încât universitățile să își îndeplinească rolul de catalizator al coeziunii sociale și dezvoltării economice la nivel local, regional și național.

Pe lângă obiectivele generale, Consiliul și-a propus să mențină reperele enunțate anterior prin mai multe rezultate de etapă, având ca orizont anul 2025:

- creșterea graduală, în etape succesive, a finanțării de ansamblu a învățământului superior;
- dimensionarea mijloacelor financiare astfel încât, în anul 2025, creșterea graduală a valorii alocației bugetare din fonduri publice să fie în acord cu creșterea finanțării învățământului superior, până la procentul de 6% din PIB pentru educație;
- continuarea demersurilor pentru alocarea, prin competiție de proiecte, a fondului pentru dezvoltare instituțională și monitorizarea riguroasă a implementării proiectelor finanțate;
- continuarea alocării unei sume în valoare de cel puțin 30% din suma alocată universităților ca finanțare de bază pentru finanțarea suplimentară, în vederea stimulării excelenței instituțiilor și a programelor de studii, pe baza unor criterii și standarde de calitate.

Consiliul consideră ca prin atingerea acestor obiective și menținerea reperelor semnalate anterior, care ar trebui să fie asumate de factorii de decizie din domeniu, se asigură susținerea și îmbunătățirea condițiilor de funcționare a universităților și a calității de ansamblu a învățământului superior din România. În consecință, recomandările de optimizare incluse în acest raport cuprind un set de sugestii care vizează stabilitatea și predictibilitatea sistemului de învățământ superior pe termen mediu.

În vederea adoptării unei viziuni pe termen lung, Consiliul menține propunerile următoare:

- elaborarea și lansarea în dezbatere publică a unor politici și mecanisme instituționale care să producă efecte benefice la nivelul sistemului de învățământ, având ca orizont anul 2030;
- agregarea și analiza rezultatelor obținute ca urmare a dezbaterilor publice organizate cu toți factorii interesați (decidenți politici, cadre didactice, cercetători, studenți, reprezentanți ai mediului socio-economic și ai altor segmente sociale interesate de destinul învățământului superior din România);
- optimizarea procedurilor și mecanismelor propuse, pe baza rezultatelor dezbaterilor publice și fundamentarea acestora printr-un riguros proces de pilotare.

Consiliul își manifestă convingerea ca aceste demersuri privind formularea și implementarea unor politici publice eficiente vor conduce la așezarea finanțării învățământului universitar românesc pe principii și reglementări care să asigure stabilitate și predictibilitate.

III.2. Propuneri de optimizare pe termen mediu a finanțării învățământului superior din România

III.2.1. Ajustarea finanțării instituționale totale a învățământului superior la contextul național și internațional

CNFIS a urmărit și pe parcursul anului 2019 să asigure, în continuare, orientarea finanțării instituționale a învățământului superior la obiectivele strategice asumate la nivel național pentru alinierea la standardele internaționale. În acest sens, Consiliul continuă să aibă în vedere identificarea unor soluții de implementare a acțiunilor asumate de România prin integrarea în direcțiile de finanțare instituțională specifice (în special prin Finanțarea Suplimentară și Fondul de Dezvoltare Instituțională):

- îmbunătățirea sistemului de guvernare și management al instituțiilor de învățământ superior, în vederea optimizării calității predării și a cercetării științifice;
- sporirea relevanței programelor de studii de nivel licență și masterat, prin întărirea relațiilor instituționale dintre universități, mediul de afaceri și organizațiile de cercetare științifică;
- modernizarea învățământului terțiar prin organizarea unor programe de studii post-universitare și prin susținerea internaționalizării învățământului superior, inclusiv prin dezvoltarea cercetării științifice și a mobilităților;
- dezvoltarea resurselor umane angajate în sectorul public în instituțiile de învățământ superior și în cele de cercetare/dezvoltare.

În acest sens, Consiliul susține ca în alocarea fondurilor să se țină cont de prioritizarea domeniilor cu potențial competitiv, respectiv a celor de specializare inteligentă sau de prioritate publică. Între acestea pot fi menționate domenii ca: sănătatea, bioeconomia, tehnologia informației și a comunicațiilor, spațiul și securitate, energie, mediu și schimbări climatice, eco-nanotehnologii și materiale avansate.

Consiliul își menține poziția prezentată și în rapoartele anterioare că atingerea tuturor obiectivelor și realizarea acțiunilor asumate pe plan european de România, sunt condiționate de gradul de susținere financiară din fonduri publice, de la bugetul de stat, al acestor priorități. Anul 2019 a adus o creștere a bugetului alocat Ministerului Educației și Cercetării, măsură care a condus la încetinirea fenomenului de subfinanțare cronică a învățământului superior, fiind depășit procentul minim de 0,30% raportat la PIB, pentru această zonă a educației.

Ca urmare CNFIS menține propunerile pentru îmbunătățirea stării finanțării învățământului superior, care au în vedere cele două categorii de acțiuni specifice și anume: repartizarea eficientă a resurselor financiare existente, în vederea sporirii eficienței și a transparenței utilizării fondurilor publice, precum și necesitatea identificării de măsuri la nivel instituțional în vederea diversificării formelor de finanțare a universităților din alte surse decât cele de la bugetul de stat.

Acțiunile Consiliului s-au concretizat, în aplicarea *Metodologiei de alocare a fondurilor bugetare pentru finanțarea de bază și finanțarea suplimentară a instituțiilor de învățământ superior de stat din România*, pentru anul 2019, în cadrul căreia la Art. 4. alin. (1) se prevede că "În vederea încurajării excelenței în instituțiile de învățământ superior se constituie un fond de finanțare suplimentară a universităților în sumă, la nivel național, de minimum 30% din suma alocată la nivel național universităților de stat ca finanțare de bază". În baza acestei prevederi, s-a menținut utilizarea unui procent de 26,5% din finanțarea de bază pentru finanțarea suplimentară.

De asemenea, s-a realizat alocarea fondului pentru dezvoltarea instituțională pe criterii competitive, în baza unor direcții prioritare, stabilite și armonizate cu prioritățile asumate la nivel național și internațional, Consiliul înaintând MEC pentru anul 2019, propunerile sale cuprinse într-un *Proiect de ordin de ministru privind metodologia de alocare și utilizare a fondului pentru dezvoltarea instituțională a universităților de stat*.

Având în vedere demersurile anterioare ale CNFIS privind finanțarea prin granturi de studii și necesitatea optimizării în viitor a finanțării din fonduri publice a învățământului superior, pentru anul 2019, CNFIS a susținut continuarea finanțării ciclului de studii de doctorat prin granturi de studii și a demarat o analiză detaliată pe categorii de cheltuieli din învățământul superior, necesară pentru actualizarea costurilor reale de la nivelul ciclurilor de licență și master și detalierea acestora pe domenii de studiu, și a analizei diferențelor existente pentru acestea, la nivelul cheltuielilor materiale și indirecte.

În vederea optimizării finanțării din fonduri publice a învățământului superior și creșterii calității procesului de învățământ, CNFIS propune și pentru perioada următoare creșterea graduală a alocației bugetare. În cazul menținerii restricțiilor bugetare, această măsură trebuie corelată cu alocarea cifrei de școlarizare programelor de studii prioritare la nivel național.

III.2.2. Diversificarea formelor de sprijin financiar pentru studenți

Această secțiune prezintă, pe scurt, principalele recomandări ale CNFIS privind îmbunătățirea formelor de sprijin financiar pentru studenți, formulate în urma consultării cu reprezentanți ai CNR, ai sindicatului Alma Mater și federațiilor studențești reprezentative la nivel național, consultarea fiind destinată definitivării propunerilor privind cuantumul bursei sociale, pe baza analizei datelor raportate de universități în anii 2017 și 2018. Recomandările CNFIS sunt orientate pe următoarele direcții:

Gestiunea financiară a alocațiilor bugetare destinate bursei pentru studenți, recomandări generale:

- Constituirea unui fond distinct pentru acordarea bursei sociale (calculat pornind de la cuantumul estimat al unei burse sociale și de la numărul estimat de solicitări eligibile de burse sociale), astfel încât să se poată aplica reglementările legislative specifice în vigoare (v. art.223 alin.10) și să nu fie afectată utilizarea fondului de burse pentru stimularea excelenței, conform legii (de performanță și de merit);
- Creșterea semnificativă, graduală, a fondului pentru bursele de studiu (bursele pentru stimularea excelenței, conform legii), pentru a se asigura corelarea cuantumului acestora cu cel al bursei sociale, creștere solicitată și de asociațiile studențești;
- Menținerea bursei pentru studenți și pentru zilele libere, sărbătorile legale din timpul anului universitar și pentru perioada de practică, în conformitate cu planurile de învățământ.
- Creșterea graduală a finanțării instituționale în vederea alocării de la buget a sumelor aferente costurilor reale pentru un student, acestea putând asigura îmbunătățirea creșterii calității procesului educațional și îmbunătățirea bazei materiale.
- Introducerea unui sistem de burse suplimentare, pentru încurajarea studenților în alegerea unor programe de studii din domenii considerate prioritare la nivel național.

Diversificarea surselor de finanțare și sprijin pentru studenți, recomandări pentru instituțiile de învățământ superior:

- Creșterea contribuției instituționale din venituri proprii pentru burse și alte forme de sprijin pentru studenți, în special pentru facilitățile de masă (valoarea cheltuielilor minime cu masa reprezintă aproximativ 75% din valoarea estimată a bursei sociale);
- Diversificarea formelor de sprijin pentru studenți, din venituri proprii extrabugetare sau venituri din proiecte instituționale, în vederea completării sumelor alocate pentru bursele studenților.
- Sprijinirea din venituri proprii extrabugetare a studenților cu probleme sociale deosebite (inclusiv a celor cu probleme grave de sănătate) prin acordarea unor facilități (scutirea parțială sau integrală de taxa de studii, gratuitatea cazării în cămin sau a mesei la cantină etc.);
- Acordarea din fondul de burse a unor burse speciale pentru studenții care se implică în diverse activități ce contribuie la dezvoltarea universității;
- Colaborarea cu mediul economic local/regional în vederea stabilirii unui cadru coerent și predictibil prin care acesta acordă burse de studii sau alte forme de sprijin social pentru studenți

La nivel național se propune accelerarea demersurilor privind crearea cadrului de implementare a sistemului de împrumuturi bancare pentru credite și burse de studii pentru studenți, menționat în Legea educației naționale nr.1/2011 (v. art. 204), ce ar putea permite susținerea, și prin alte mijloace financiare decât cele de la bugetul de stat, a studenților care provin din familii cu venituri reduse, în vederea acoperirii taxelor de studii și a costului vieții pe perioada studiilor, cu posibilitatea de rambursare a creditului după momentul finalizării studiilor și integrarea absolventului pe piața muncii sau cu posibilitatea de transformare a creditului în burse de studii, în funcție de tipul de credit și de nivelul performanțelor obținute de student în perioada de studii.

De asemenea, CNFIS propune crearea cadrului legal pentru ca bursele sociale să poată fi finanțate și de către autoritățile locale (de unde studentul își are rezidența), cu atât mai mult cu cât majoritatea actelor care constituie dosarul social sunt emise de către aceste autorități, ceea ce va conduce la implicarea reală a autorităților locale, județene sau regionale, ca beneficiari direcți ai rezultatelor învățământului superior, în sprijinirea financiară a studenților proveniți din aria de jurisdicție a respectivelor autorități.

În contextul aplicării indicatorilor de calitate pentru alocarea finanțării suplimentare a universităților, CNFIS a avut în vedere includerea printre aceștia a unora care vizează direct modul în care universitățile sprijină buna desfășurare a studiilor, spre exemplu activitatea de practică (inclusiv ciclul de studii de masterat) sau finalizarea programelor educaționale de către persoane provenite din medii dezavantajate socio-economic.

III.4. Propuneri referitoare la diversificarea surselor de finanțare a învățământului superior din România

CNFIS susține în continuare faptul că diversificarea surselor de finanțare este o măsură importantă în garantarea stabilității instituționale și a autonomiei instituțiilor de învățământ superior, mai ales în condițiile limitării inevitabile a volumului resurselor disponibile de la bugetul de stat, acestea continuând să reprezinte sursa cea mai importantă de finanțare pentru cele mai multe universități din Europa și din lume (mai ales în contextul în care în cadrul sistemului au scăzut veniturile obținute din taxe).

Surse alternative de finanțate ar putea fi:

- Fondurile europene sau internaționale (în special dedicate cercetărilor), care ar putea reprezenta o soluție importantă la problemele financiare ale universităților din România. Pentru implementarea cu succes a proiectelor finanțate prin fonduri internaționale este important ca, la nivel național, să se creeze un cadru de derulare a proiectelor cât mai eficient, care să minimizeze eventualele distorsiuni (ex. rambursare întârziată a cheltuielilor efectuate) și să garanteze predictibilitate, încurajând totodată universitățile în derularea unor proiecte cât mai apropiate de activitățile lor centrale, de formare și cercetare.
- Extinderea procesului de recrutare a studenților din alte țări sau alte categorii sociale și/sau de vârstă care nu au fost înscrise la studii universitare (prin adoptarea unor politici coerente la nivel național, vizând creșterea atractivității studiilor universitare desfășurate în România). Acest lucru se poate realiza și prin dezvoltarea unor parteneriate cu agenți economici puternici, pentru unele domenii științifice cu aplicabilitate practică mai mare (cum ar fi științele ingineresti, spre exemplu). Dezvoltarea unor programe de studii netradiționale, orientate către persoane adulte, poate constitui o direcție de dezvoltare pentru universitățile care gestionează programe de studii orientate mai degrabă spre științele socio-umane sau umaniste. În plus, oferirea unor programe de pregătire profesională de calitate, pentru angajați sau persoane active care doresc să se dezvolte profesional pe parcursul carierei, reprezintă activități pe care universitățile ar putea să le dezvolte și pe care statul ar trebui să le susțină.
- Finanțarea directă sau indirectă a unor programe de masterat sau doctorat de către mediului economic privat interesat, fie prin finanțarea desfășurării unor asemenea programe, fie prin acoperirea taxelor de studii/acordarea unor burse pentru studenți.

III.5. Propuneri privind creșterea acurateței bazei informaționale a finanțării învățământului superior

Având în vedere faptul că fundamentarea și aplicarea oricărei metodologii de finanțare implică utilizarea în manieră directă a datelor în algoritmii de simulare și alocare a fondurilor publice, CNFIS a continuat și în anul 2019 activitățile de coordonare care privesc consolidarea și actualizarea bazelor de date și a instrumentelor informatice dezvoltate la nivelul UEFISCDI, care să faciliteze procesul de gestiune și de raportare în timp real a informațiilor de la nivelul instituțiilor de învățământ superior și să permită integrarea acestora la nivel național.

Raportarea datelor de către universități, inclusiv cele necesare pentru fundamentarea și implementarea metodologiilor de finanțare pentru anul 2019, s-a realizat la nivelul următoarelor platforme informatice administrate de UEFISCDI: platforma informatică ANS¹³, pentru colectarea unitară a datelor statistice relevante pentru învățământul superior și platforma Registrul Matricol Unic (RMU)¹⁴, pentru raportarea și gestiunea integrată a datelor privind studenții universităților de stat și particulare din România.

¹³ <https://date.invatamant-superior.ro/>

¹⁴ <https://rei.gov.ro/>

Astfel, prin platforma ANS s-a asigurat, în continuare, suportul pentru raportarea periodică a datelor necesare pentru fundamentarea și implementarea metodologiilor de finanțare, raportarea fiind realizată, anual, pentru două etape de referință: 1 ianuarie și 1 octombrie, respectiv bienal, cu data de referință 1 ianuarie (pentru activitatea științifică/creație artistică sau performanță sportivă a cadrelor didactice și de cercetare). Categoriile principale de date colectate și centralizate în platforma națională ANS pentru aceasta au fost: date privind Studenții și Absolvenții; date privind Cadrele universitare (Personal universitar; Personal didactic și de cercetare pe ramuri de știință); date privind politicile universitare (Servicii cazare; Burse; Mobilități), numărul de subcategorii și nivelul de detaliere al acestora variind în funcție de specificul datelor și al algorimilor de calcul utilizați. Amploarea datelor utilizate, și implicit al efortului de colectare, verificare, analiză și utilizare al datelor, susținut, în principal, de către echipa de experți ai UEFISCDI și coordonat de CNFIS, a fost unul semnificativ, în tabelul de mai jos fiind prezentată lista datelor utilizate în vederea repartizării finanțării suplimentare.

TABELUL 3.1 - LISTA INDICATORILOR DE CALITATE ȘI A DATELOR UTILIZATE ÎN VEDEREA REPARTIZĂRII FINANȚĂRII SUPLIMENTARE, PENTRU ANUL 2019

Clasa de indicatori	Denumire indicator	Date	Aplicare (RS/univ), nr de ani	Pondere din FS
C1. Predare/învățare (30%)	IC1.1 Raportul dintre numărul studenților și numărul de cadre didactice	Numărul de studenți (bugetați și taxă -Licență și Master); Număr norme didactice - cadre didactice titulare	RS / 4 ani	10%
	IC1.2 Raportul numărului de studenți de la ciclul de master și numărul de studenți de la ciclul de licență	Numărul de studenți fizici de la ciclul de studii de master (bugetați și cu taxă) Numărul de studenți fizici de la ciclul de studii de licență (bugetați și cu taxă)	RS / 4 ani	8%
	IC1.3 Raportul dintre numărul de cadre didactice cu vârsta de până la 40 ani, inclusiv, și numărul total de cadre didactice	Numărul normelor didactice corespunzătoare cadrelor didactice titulare cu vârsta până la 40 ani inclusiv Numărul total al normelor didactice corespunzătoare cadrelor didactice titulare	RS / 4 ani	6%
	IC1.4 Raportul dintre numărul cadrelor didactice titulare care au dreptul de a conduce doctorat și numărul de cadre didactice	Numărul normelor didactice corespunzătoare cadrelor didactice titulare care au dreptul de a conduce doctorat Numărul total al normelor didactice corespunzătoare cadrelor didactice titulare	RS / 4 ani	6%
C2. Cercetare științifică / creație artistică (40%)	IC2.1 Calitatea resursei umane	a) scor CNATDCU pt cadru didactic sau de cercetare a1. scor CNATDCU pt cadru didactic sau de cercetare a2. punctajul minim stabilit de CNATDCU b) nr. cadre didactice titulare din universitatea U, din ramura de știință RS.	RS / 4 ani	12%
	IC2.2 Impactul activității științifice / creației artistice	a) indicele H (Google Scholar, Scopus, Web of Science) al fiecărui cadru didactic/cercetare a') numărul de citări nominale din publicații de specialitate și cronici în presa scrisă pt creație artistică a'') tipurile de recunoaștere națională și internațională la nivel de titlu onorific, citări nominale din publicații de specialitate și/sau premii pt performanța sportive b) numărul total de cadre didactice titulare din universitatea U, din ramura de știință rs	RS / 4 ani	10%
	IC2.3 Performanța activității științifice / creației artistice	a) puncte obținute pentru publicare articole în reviste clasificate (Nature/Science; ISI Roșu, ISI Galben, ISI Alb; ISI Arts&Humanities; ERIH INT 1, ERIH INT2 și ERIH Plus, ISI	RS / 4 ani	12%

Capitolul III. Propuneri de optimizare a finanțării din fonduri publice a învățământului superior din România

Clasa de indicatori	Denumire indicator	Date	Aplicare (RS/univ), nr de ani	Pondere din FS
		proceedings și IEEE proceedings) și brevete obținute, de cadre didactice/cercetare titulare (triadice, internaționale, naționale); a') proiecte realizate sau distincții obținute pentru creația artistică a'') tipul de performanță sportivă realizată sau distincție obținută b) numărul total de cadre didactice și de cercetare titulare din universitatea U, din ramura de știință RS		
	IC2.4 Fondurile pentru cercetare științifică / creație artistică	Total Venituri din proiecte de cercetare/creație artistică (inclusiv cele din bugetul propriu) Total Personal didactic, pe posturi didactice sau de cercetare	Univ / 4 ani	6%
C3. Orientare internațională (10%)	C3.1 Ponderea mobilităților studențești prin programul ERASMUS și ERASMUS MUNDUS	Numărul de studenți fizici (Erasmus_ro)(bugetați+taxa) și Numărul de studenți fizici (Erasmus_st)(bugetați+taxă) Numărul total de studenți fizici (bugetați și cu taxă) de la toate ciclurile de studii	Univ / 4 ani	5%
	C3.2 Ponderea studenților străini înscriși în programe de studii	Numărul de studenți fizici (L_străini(bugetați+taxă)) și numărul de studenți fizici RS (M_străini)(bugetați+taxă)) Numărul total de studenți fizici (Bugetați+Taxă) pe cicluri de studii: L, M și D	RS/ 4 ani	5%
C4. Orientare regională & echitate socială (20%)	C4.1 Capacitatea de a integra persoanele provenite din medii dezavantajate socio-economic în programe educaționale	Numărul total de studenți fizici (medii-dezavantajate)(Bugetați+Taxă) de la toate ciclurile de studii: L, M și D Numărul total de studenți fizici (Bugetați+Taxă) de la toate ciclurile de studii: L, M și D	Univ / 4 ani	5%
	C4.2 Contribuția universității la fondul de burse	cheltuieli cu burse și alte forme de sprijin financiar pentru studenți, din sursele proprii ale universității, altele decât alocațiile bugetare - în lei Numărul total de studenți fizici (Bugetați+Taxă) de la toate ciclurile de studii: L, M și D	Univ / 4 ani	4%
	C4.3 Activitatea de practică pentru ciclul de studii de licență	Numărul total de ore de practică realizat de studenții de la ciclul de licență, forma cu frecvență (Buget+Taxa), în ultimul an universitar încheiat Numărul total de studenți fizici cu frecvență și frecvență redusă (Bugetați +taxă) (Licență)	RS/ 4 ani	4%
	C4.4 Locuri în cămine studențești	Numărul locurilor de cazare administrate de universitate și de subvenții pentru cămine acordate de universitate Numărul total de studenți fizici (zi)(bugetați+taxă) (L, M și D)	Univ / 4 ani	4%
	C4.5 Fondurile nerambursabile atrase de universități	Total fonduri nerambursabile atrase de universitatea U, exprimate în lei Total venituri ale universității U, exprimate în lei	Univ / 4 ani	2%

Este important să menționăm aici faptul că în anul 2019 a avut loc și etapa de raportare biennială a datelor necesare pentru calcularea indicatorilor de calitate din Clasa C2. Cercetare științifică / creație artistică (pentru calcularea indicatorilor IC21, IC2.2 și IC2.3), pentru utilizarea acestora pentru anul financiar 2020 și 2021, pentru anul financiar 2019 fiind utilizate datele privind activitatea de cercetare raportate cu data de referință ianuarie 2017, similar anului 2018. Întregul proces, coordonat de Biroul CNFIS, a urmărit să

sprijine atât pregătirea datelor și raportarea acestora (de la nivel de individ, centralizarea acestora la nivel de universitate și raportarea acestora de la nivel instituțional), cât și să asigure verificarea și validarea acestora pentru a putea fi utilizate apoi în implementarea metodologiei de finanțare.

În vederea simplificării procesului de centralizare și verificare primară a datelor raportate de universități, experții UEFISCDI au dezvoltat în platforma ANS un un modul online care generează, în timp real, rapoarte cu observații referitoare la datele raportate prin intermediul celor două machete instituționale de raportare (v. link: www.cnfis.ro/raportare-2019-activitate-de-cercetare-creatie-artistica-performanta-sportiva/):

- Anexa 1: Tabel instituțional privind activitatea de cercetare a cadrelor didactice și de cercetare titulare din universitate (raportarea activității de cercetare la nivel de cadru didactic, pentru aproximativ 23.000 de cadre didactice și de cercetare în 2019)
- Anexa 6: Tabel instituțional privind articolele publicate și brevetele obținute (centralizare la nivel de universitate a activității de cercetare, aproximativ 57.000 articole și brevete raportate de universități în categoriile specificate de CNFIS).

Astfel, procesul de verificare și validare a datelor primare raportate de către universități a constat în următoarele etape principale:

- Verificarea primară (Anexa 1 și Anexa 6), prin modulul disponibil în platforma ANS, care a urmărit verificarea completitudinii datelor și conformitatea cu tipul acestora (Anexa 1 și Anexa 6) și încadrarea corectă a revistelor în zonele roșu, galbenă, albă (Anexa 6), universitățile putând finaliza raportarea doar dacă nu mai existau observații în urma acestei etape;
- Verificarea corectitudinii articolelor/ brevetelor raportate, prin selecție aleatorie pentru 10% din fiecare categorie (care nu se pot verifica automat) /pe universitate (Anexa 6), realizată de experții UEFISCDI și membrii CNFIS;
- Verificarea documentelor justificative (fișele CNATDCU, indice Hirsh, articolele și brevetele din Anexa5) pentru aproximativ 5% din cadrele didactice și de cercetare selectate aleatoriu pe universitate pentru fiecare domeniu CNATDCU, realizată de membrii CNFIS și experții reprezentanți ai universităților, cu sprijinul experților UEFISCDI.

Prezentăm în continuare principalele rezultate ale verificării realizate:

Rezultate verificări inițiale articole și brevete raportate pentru ultimii 4 ani (2015-2018), în Anexa 6

Categorii Articole /Brevete	Nr.articol/brevet	% verificare	din care, % cu observații
Nature/Science	39	100%	49%
ISI Roșu*	6.194	92%	6%
ISI Galben*	5.468	94%	5%
ISI Alb*	14.960	95%	5%
ISI Arts&Humanities*	534	84%	23%
ISI Emerging Citation Index*	5.415	93%	4%
ERIH+	4.699	10%	16%
ISI Proceedings*	18.451	39%	3%
IEEE Proceedings	1.031	11%	69%
Brevete Triadice	1	100%	100%
Brevete Europene/Internaționale	58	100%	52%
Brevete Naționale	638	49%	39%

Rezultate verificări documente justificative (la nivel individual), pentru 5% din cadrele didactice și de cercetare

Documente justificative	% verificare	din care, % cu observații
Fișa CNATDCU	5%	31%
Indice Hirsh	5%	11%
Articole și brevete	5%	27%

III.6. Concluzii

Cu toate că în anul 2019, finanțarea de la buget a învățământului superior a sporit în termeni nominali, creșterea continuă să fie insuficientă în raport cu nevoile și obligațiile financiare ale universităților, iar veniturile obținute de universități din surse extra-bugetare au continuat să fie semnificativ influențate de scăderea numărului studenților cu taxă, ceea ce a făcut ca instituțiile de învățământ superior de stat să depindă într-o măsură și mai mare de alocațiile de la bugetul de stat. Calitatea învățământului superior și competitivitatea universităților din România sunt puternic afectate de subfinanțarea cronică, ceea ce, pe termen mediu și lung, va avea efecte negative asupra dezvoltării durabile a societății românești. De aceea, aplicarea mecanismului de finanțare pe baza criteriilor de calitate, atât în 2017, cât și în anul 2018, și propunerea continuării acestuia pentru anul 2019 constituie un important demers al CNFIS. Aceste mecanisme trebuie să rezulte dintr-o strategie coerentă la nivel național în domeniul educației și dintr-un set de priorități pentru dezvoltarea pe termen lung a sistemului învățământului superior din România.

Conform rolului său de a sprijini Ministerul Educației și Cercetării în elaborarea și implementarea politicilor privind finanțarea instituțiilor de învățământ superior, Consiliul a susținut un set de propuneri care vizează adoptarea și implementarea unor politici și mecanisme instituționale pe care le consideră capabile să producă efecte benefice la nivelul sistemului de învățământ superior, într-un orizont de timp de 5-10 ani. Aceste propuneri, care evident vor necesita o dezbatere amplă, dar și integrarea într-o strategie de ansamblu cu privire la dezvoltarea sistemului universităților din România, vizează următoarele aspecte:

1. Ajustarea finanțării instituționale totale a învățământului superior la cadrul normativ și la obiectivele Strategiei 2020 privind asigurarea calității, implementarea unei finanțări care să țină seama de performanță, dar și prioritizarea domeniilor cu potențial competitiv, respectiv a celor de specializare inteligentă sau de prioritate publică, întărirea legăturilor dintre Universitate și mediul economic și creșterea angajabilității absolvenților;
2. Continuarea implementării finanțării studiilor universitare de doctorat pe bază de granturi multianuale, dimensionate pe baza unor standarde de cost specifice domeniilor de studii și analiza privind extinderea eşalonată a aplicării acestui mecanism la ciclurile de master și licență;
3. Creșterea cuantumului finanțării pe student;
4. Continuarea repartizării pe bază de proiecte a Fondului pentru Dezvoltare Instituțională;
5. Modernizarea învățământului terțiar prin organizarea unor programe de studii post-universitare și prin susținerea internaționalizării învățământului superior, inclusiv prin dezvoltarea cercetării științifice și a mobilității cadrelor didactice și a studenților;
6. Sporirea cuantumului diverselor forme de sprijin material pentru studenți și a reformei politicilor de alocare, astfel încât acestea să devină mai eficiente în direcția asigurării echității (referitor la accesul la educația de nivel universitar) și să contribuie la atragerea studenților spre domenii de studii considerate prioritare la nivel național;
7. Crearea cadrului normativ pentru dezvoltarea și finanțarea de la buget a unor forme flexibile de învățământ superior pe întreg parcursul vieții, care să permită adulților acumularea și certificarea unor competențe profesionale constitutive calificărilor de la nivel licență și/sau master, în condiții riguroase de asigurare a calității, garantate de cele mai performante universități din sistem;
8. Creșterea acurateței bazei informaționale a finanțării învățământului superior din România prin consolidarea și operaționalizarea efectivă și utilizarea optimă a sistemelor informatice pentru învățământul superior. Asigurarea vizibilității datelor la nivel național și internațional prin dezvoltarea de rapoarte centralizatoare în beneficiul factorilor de decizie

Anexa 1

[Rezultate indicatori de calitate pe universități și ramuri de știință \(click\)](#)

Bibliografie (capitolul 2)

- Bennetot Pruvot, E. Claeys-Kulik, A. Estermann, T (2015). Designing Strategies for Efficient Funding of Universities in Europe. Design Project. European University Association.
- Burke, J. C., and Serban, A. M. (1997). Performance Funding and Budgeting for Public Higher Education: Current Status and Future Prospects. Albany, NY: Rockefeller Institute.
- Burke, J.C. & Minassians, H. (2001). Linking state resources to campus results: From fad to
- Chalmers, D. (2008) Teaching and Learning Quality Indicators in Australian Universities, Higher Education Management and Policy Journal, OECD Institute of Government.
- Koretz, D. (2008). Measuring Up: What Educational Testing Really Tells Us. Harvard University Press
- Land, R. Gordon, G. (2015). Teaching excellence initiatives: modalities and operational factors. Higher Education Academy. York
- Loukkola, T. Peterbauer, H. Gover, A. (2020) Exploring higher education indicators. European University Association
- Pike, G. R. (2016). Considerations when Using Value-Added Models in Higher Education Assessment. Assessment Update, 28(5), 8–10
- Rauhvargers, A., (2011), Global university rankings and their impact, EUA.
- Reindl, T. Brower, D. (2001). Financing State Colleges and Universities: What Is Happening to the 'Public' in Public Higher Education?. AASCU Perspectives, Vol. 2, No. 1
- Strang, L. Bélanger, J. Manville, C. Meads, C. (2016). Review of the research literature on defining and demonstrating quality teaching and impact in higher education. Higher Education Academy.
- Trend. The fifth annual survey (2001). Albany, New York: The Nelson A. Rockefeller
- Trowler, P., Fanghanel, J. & Wareham, T. (2005) Freeing the chi of change: the Higher Education Academy and enhancing teaching and learning in higher education, Studies in Higher Education, 30 (4).
- Ward, D. (2007). Academic Values, Institutional Management, and Public Policies. Higher Education Management and Policy, 19(2).